druk E

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W STRZELCACH OPOLSKICH

z dnia

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 z późn.zm.), art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 662 z późn.zm.), uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027 – 2031 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzelec Opolskich.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Michał Szachnitowski
KT-3919

BURMISTRZ
STRZELEC OPOLSKICH
47-100 Strzelce Opolskie
Plac Myśliwca 1
-1-

Strzelce Opolskie, dnia 10.11.2026 r.

Sz. P. Bogdan Małycha
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Strzelcach Opolskich

Niniejszym proszę o ujęcie w porządku obrad Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich projektu Uchwały Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031.

Z up. BURMISTRZA
Izabela Leś-Borkowska
Z-ca BURMISTRZA

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 17 ust 1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W związku z tym została przygotowana niniejsza Strategia. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce na lata 2027-2031 jest kontynuacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, która obowiązywała w latach 2021-2026.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
47-100 Strzelce Opolskie
ul. Krakowska 16
tel. 077/463 08 70 / FAX 077/463 08 99

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Strzelcach Opolskich
Justyna Kompala

podpis właściwego przełożonego	**Justyna Kompala** osoba referująca sprawę	**10.11.2026 r.** data

OPS.020.1728.2026
Nr sprawy

Komisja Spraw Społecznych i Porządku Publicznego Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich

WNIOSEK nr 13/2026

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031.

zwięzły opis sprawy
Zgodnie z art. 17 ust 1 Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 ze zm.) do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W związku z tym została przygotowana niniejsza Strategia. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce na lata 2027-2031 jest kontynuacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie, która obowiązywała w latach 2021-2026.

opinie i stanowiska komisji Rady Miejskiej, komórek organizacyjnych urzędu oraz innych organów, instytucji itp.
Komisja Zgłosiła się za Wnioskiem Nr 13/2026 Pozytywnie

propozycja rozstrzygnięcia
Przyjęcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031 i skierowanie sprawy na sesję Rady Miejskiej.

projekty aktów prawnych i innych dokumentów
1. Projekt Uchwały Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031.
2. Projekt Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031.

osoba odpowiedzialna za realizację wniosku
Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej – Justyna Kompala

DYREKTOR
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Strzelcach Opolskich
Justyna Kompala

podpis kierownika komórki organizacyjnej

STRATEGIĄ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY STRZELCE OPOLSKIE

NA LATA 2027-2031

SPIS TREŚCI

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ 3
1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI 5
1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE 6
1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE 10
1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE 15
2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY 19
2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE 19
2.1.2. DEMOGRAFIA 21
2.1.3. RYNEK PRACY 28
2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE 33
2.1.5. KULTURA I SPORT 41
2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO 43
2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH 46
2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ 49
2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ 49
2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ 53
2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA 58
2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ 65
2.2.5. PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA 72
2.2.6. WSPIERANIE RODZINY 77
2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI 79
2.3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ 83
2.4. ANALIZA SWOT 86
3.1. MISJA I CEL GŁÓWNY STRATEGII 92
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ 93
3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII 107
3.4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII 111

1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA I METODYKA PRACY NAD STRATEGIĄ

Ustawa o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 639 z późn.zm.) określa:

- zadania w zakresie pomocy społecznej,
- rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich przyznawania,
- organizację pomocy społecznej,
- zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Opracowanie i realizacja **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych** wynika z obowiązku prawnego nałożonego na samorząd gminny i powiatowy na mocy art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku:

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane przez gminy, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Na treść i realizację gminnych strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ również inne akty prawne, do których należą:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz.662 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn.zm.);
- Ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz.U. z 2026 r. poz. 1240.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2026 poz. 980);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn.zm.);

- Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 620 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1718.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 913 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 917 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1461 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (tj. Dz. U. z 20264 r. poz. 508);
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 79);
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. z 2025 r. poz. 881 z późn.zm.);
- Ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o świadczeniu wspierającym (tj. Dz. U. z 2026 r. poz. 873).

Oprócz wspomnianych aktów prawnych przy realizacji Strategii może zachodzić potrzeba odwołania się również do ustaw i aktów wykonawczych z zakresu ochrony zdrowia, oświaty i edukacji publicznej czy budownictwa socjalnego.

Uwarunkowania prawne jedynie w części określają zakres niniejszego dokumentu. Zakres Strategii będzie dostosowany do specyficznych potrzeb mieszkańców. Ważne jest, aby dobrze zdiagnozować zagrożenia i zaplanować działania, które przyczynią się do prawidłowego funkcjonowania osób mieszkających w gminie. Opracowanie kompleksowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma zapobiegać przeciwnościom dnia codziennego, jak i nagłym sytuacjom kryzysowym.

Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu wykorzystano następujące metody pozyskiwania danych:

DESK RESEARCH. Podstawą tej metody są dokumenty statystyki publicznej, sprawozdania, analizy i publikacje, roczniki statystyczne. Przy sporządzaniu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej gminy wykorzystano dane Urzędu Miejskiego w Strzelcach Opolskich oraz Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich za lata 2023-2025. Dokument powstał także w oparciu

o dane Głównego Urzędu Statystycznego, w szczególności za lata 2020-2024, oraz dane Urzędu Miejskiego, Ośrodka Pomocy Społecznej i Powiatowego Urzędu Pracy obejmujące lata 2023-2025. Ponadto przeanalizowane zostały dokumenty wyższego szczebla pod względem ujęcia w nich Gminy Strzelce Opolskie. Dane demograficzne pochodzące z Banku Danych Lokalnych GUS mogą różnić się od informacji udostępnianych przez Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, ponieważ w procesie ich pozyskiwania wykorzystano różne metody badawcze. W celu oceny stanu istniejącego gminy zastosowano metodę analizy wskaźnikowej, w której wykorzystane zostały średnie wartości dla gmin powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego.

BADANIE ANKIETOWE. Element partycypacji społecznej, uwzględnienie udziału mieszkańców w procesie tworzenia strategii. Badania opinii publicznej oparte o kwestionariusz ankietowy, w którym mieszkańcy gminy pytani byli o ogólne warunki życia i dotyczące ich problemy społeczne. Badanie ankietowe przeprowadzone było od **23 marca do 19 kwietnia 2026 roku.** Łącznie wpłynęło 150 wypełnionych formularzy. Analizę badań wykorzystano podczas opracowywania rozdziału 2.2. Analiza problemów społecznych i zasobów pomocy społecznej.

WYWIAD POGŁĘBIONY. Na spotkaniu o charakterze wywiadu pogłębionego omawiano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia oraz kierunki działań.

KONSULTACJE SPOŁECZNE. Konsultacje społeczne są ważnym elementem partycypacji społecznej i służą włączeniu mieszkańców w proces podejmowania decyzji dotyczących spraw publicznych. Ich celem jest umożliwienie mieszkańcom zapoznania się z projektem dokumentu oraz zgłoszenia opinii, uwag i propozycji zmian. Konsultacje społeczne projektu **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031** zostały przeprowadzone w terminie od **30 czerwca 2026 r. do 13 lipca 2026 r.** Mieszkańcy mogli zgłaszać uwagi za pomocą formularza konsultacyjnego, przekazywanego osobiście, pocztą tradycyjną lub drogą elektroniczną. W toku konsultacji społecznych **nie zgłoszono żadnych uwag, opinii ani propozycji zmian** do projektu Strategii. W związku z powyższym dokument nie wymagał modyfikacji na etapie konsultacji społecznych.

1.2. ZGODNOŚĆ Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031 ze względu na swój charakter musi opierać się na korespondencji i współzależności z dokumentami strategicznymi na poziomie zarówno gminy, powiatu strzeleckiego, jak i województwa opolskiego. Dodatkowo pod uwagę należy również wziąć zapisy

wynikające
z dokumentów ogólnokrajowych, które wyznaczają trendy i główne kierunki rozwoju polityki społecznej oraz są zgodne z dokumentami europejskimi.

1.2.1. SAMORZĄDOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO – OPOLSKIE 2030

Sformułowane w tym dokumencie cele strategiczne są reakcją na zidentyfikowane problemy oraz przyszłościowe wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwojowe. Cel nadrzędny dokumentu wyrażony został w wizji rozwoju województwa: Opolskie w 2030 roku to region cenionej jakości życia wynikającej z unikalnego i uniwersalnego łączenia różnorodności: dynamiki i równowagi, nowoczesności i tradycji oraz otwartości i integracji. Realizacja wyznaczonego celu głównego odbywać się będzie poprzez trzy cele strategiczne.

Tabela 1. Cele strategiczne Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego

Obszar	Nazwa celu	Opis celu
Społeczeństwo	CZŁOWIEK I RELACJE – MIESZKAŃCY GOTOWI NA WYZWANIA I TWORZĄCY OTWARTĄ WSPÓLNOTĘ	Celem jest budowa wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez rozwój aktywnej, zintegrowanej i otwartej społeczności, wspieranie inicjatyw obywatelskich oraz wzmacnianie kapitału społecznego. Kluczowe znaczenie ma rozwój nowoczesnych usług społecznych, edukacji i rynku pracy, a także zapewnienie dostępności mieszkań i skutecznych działań rewitalizacyjnych. Istotnym elementem jest również promowanie integracji międzykulturowej, włączanie różnych grup społecznych oraz zapewnienie bezpieczeństwa i stabilności dzięki rozwojowi infrastruktury, e-usług i systemów zarządzania kryzysowego.

Środowisko	ŚRODOWISKO I ROZWÓJ – ŚRODOWISKO ODPORNE NA ZMIANY KLIMATYCZNE I SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI	Celem jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionu poprzez skuteczną ochronę środowiska i zwiększanie jego odporności na zmiany klimatyczne, przy jednoczesnym wspieraniu rozwoju społeczno-gospodarczego. Obejmuje to racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi, rozwój nowoczesnych systemów gospodarki odpadami i niskoemisyjnej energetyki oraz przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu. Kluczowe znaczenie ma także kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców, ochrona bioróżnorodności i dziedzictwa przyrodniczo-kulturowego oraz poprawa jakości przestrzeni publicznych, co przekłada się na wyższy komfort życia obecnych i przyszłych pokoleń.
Gospodarka	SILNA GOSPODARKA – GOSPODARKA INTELIGENTNA WZMACNIAJĄCA KONKURENCYJNOŚĆ REGIONU	Celem jest budowa konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki regionu, opartej na nowoczesnych technologiach, współpracy międzysektorowej oraz aktywnym wsparciu przedsiębiorczości. Kluczowe znaczenie ma rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, w tym firm rodzinnych i podmiotów ekonomii społecznej, a także wzmacnianie specjalizacji regionalnych i umiędzynarodowienia gospodarki. Istotnym elementem jest również poprawa dostępności transportowej i cyfrowej, rozwój zrównoważonego rolnictwa oraz skuteczna promocja regionu, sprzyjająca budowaniu jego marki i atrakcyjności jako miejsca do życia, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie SRW Opolskiego.

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU STRZELECKIEGO NA LATA 2021-2030

W Strategii Rozwoju Powiatu Strzeleckiego na lata 2021-2030 określono Misję powiatu strzeleckiego:

„Dbałość o dobrostan wszystkich zamieszkujących Powiat Strzelecki oraz działanie na rzecz wzmocnienia spójności i integracji obszaru szczególnie w ramach funkcji i czynników

rozwojowych
o znaczeniu ponadlokalnym."

oraz następujące 3 cele strategiczne:

- Cel strategiczny 1. Budowanie atrakcyjności inwestycyjnej obszaru w oparciu o nowoczesną infrastrukturę i ochronę środowiska naturalnego,
- Cel strategiczny 2. Poprawa dostępności oraz podniesienie jakości świadczonych przez powiat strzelecki usług publicznych,
- Cel strategiczny 3. Tworzenie aktywnego i zintegrowanego społeczeństwa obywatelskiego,

POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU STRZELECKIEGO NA LATA 2026-2032

Misja powiatu strzeleckiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych brzmi następująco:

„Misją powiatu strzeleckiego jest budowanie systemu wsparcia opartego na współpracy, odpowiedzialności i wzajemnym zaufaniu. Naszym zadaniem jest tworzenie rozwiązań, które nie tylko reagują na trudności mieszkańców, lecz także zapobiegają ich narastaniu i pozwalają odzyskać poczucie bezpieczeństwa, stabilności i samodzielności. Powiat staje się przestrzenią, w której instytucje, organizacje i społeczności lokalne działają razem, aby realnie poprawiać jakość życia."

W oparciu o tak sformułowaną misję określonych zostało 6 celów strategicznych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych:

- Cel strategiczny 1. Wzmacnianie potencjału rodzin i pieczy zastępczej poprzez rozwój usług wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz podnoszenie jakości opieki i wsparcia,
- Cel strategiczny 2. Integracja i aktywizacja osób starszych i z niepełnosprawnościami dzięki rozszerzaniu oferty usług społecznych i tworzeniu warunków do udziału w życiu społeczności lokalnej,
- Cel strategiczny 3. Rozwijanie działań profilaktycznych i zdrowotnych, ukierunkowanych na ograniczanie skutków uzależnień oraz tworzenie infrastruktury wspierającej dobrostan psychiczny i fizyczny mieszkańców,
- Cel strategiczny 4. Rozwijanie kompleksowego wsparcia dla osób uwikłanych w problem przemocy domowej oraz wzmacnianie świadomości społecznej poprzez działania edukacyjne i profilaktyczne,
- Cel strategiczny 5. Wspieranie zdrowia psychicznego, rozwój środowiskowych form pomocy oraz zwiększanie dostępności do terapii i specjalistycznego wsparcia,

- Cel strategiczny 6. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu poprzez wsparcie osób pozostających bez pracy oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości i inicjatyw sprzyjających integracji zawodowej.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY STRZELCE OPOLSKIE 2021+

Dla Gminy Strzelce Opolskie sformułowano następującą misję:

„Misją Gminy Strzelce Opolskie jest systematyczne podnoszenie jakości życia mieszkańców. Misja gminy zakłada otwartość na nowe procesy gospodarcze, społeczne, przestrzenne i środowiskowe. Gmina Strzelce Opolskie swoje działania opierać będzie na rozwoju gospodarczym, w zgodzie ze zmieniającymi się uwarunkowaniami społecznymi."

oraz wizję rozwoju:

„Gmina Strzelce Opolskie - otwarta na mieszkańca i przedsiębiorcę. Gmina otwarta na działanie!"

Na podstawie analiz wyznaczono cel główny:

„Wzrost konkurencyjności gminy na tle regionu, przy jednoczesnym zachowaniu szeroko pojętej współpracy terytorialnej, poprzez rozwój społeczny, gospodarczy, przestrzenny oraz środowiskowy."

oraz następujące 4 cele strategiczne:

- Cel I: Gmina otwarta na mieszkańca,
- Cel II: Gmina otwarta na gospodarkę,
- Cel III: Gmina otwarta na środowisko,
- Cel IV: Gmina otwarta na przestrzeń.

Ponadto cele i kierunki ujęte w niniejszej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031 będą spójne z zapisami innych dokumentów regionalnych, są to m.in.:

- Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Powiatu Strzeleckiego na lata 2026-2030,
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 w Powiecie Strzeleckim,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029,
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2025-2030.

1.2.2. KRAJOWE DOKUMENTY STRATEGICZNE

W niniejszym opracowaniu uwzględniono aktualne krajowe dokumenty strategiczne, które wyznaczają kierunki polityk publicznych istotnych z punktu widzenia rozwiązywania problemów społecznych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (dalej jako: KSRR) jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie

Narodowy Program Zdrowia 2021-2026

Celem strategicznym Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2026 (dalej: NPZ) jest zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu. Program wskazuje kierunki działań w obszarze zdrowia publicznego, w tym promocji zdrowia, profilaktyki chorób oraz ograniczania czynników ryzyka, z uwzględnieniem współczesnych wyzwań zdrowotnych.

Cele operacyjne NPZ obejmują w szczególności:

- profilaktykę nadwagi i otyłości,
- profilaktykę uzależnień,
- promocję zdrowia psychicznego,
- zdrowie środowiskowe i choroby zakaźne,
- wyzwania demograficzne.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030

Cel główny Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2030 stanowi wzrost jakości życia społecznego i kulturalnego Polaków, który odnosi się do zagadnień jednego z obszarów

wpływających na osiągnięcie celów SOR: Kapitał ludzki i społeczny. Jest on również powiązany z realizacją działań wskazanych w poszczególnych obszarach dla wszystkich trzech celów szczegółowych Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Cel główny doprecyzowują trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne;
- Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich;
- Cel szczegółowy 3: Zwiększenie wykorzystania potencjału kulturowego i kreatywnego dla rozwoju.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej.

Działania przewidziane w KPRES 2030 zostały ujęte w czterech komplementarnych obszarach tematycznych:

- Solidarna wspólnota lokalna – obszar ten koncentruje się na rozwoju współpracy pomiędzy podmiotami ekonomii społecznej a administracją publiczną, w szczególności jednostkami samorządu terytorialnego. Kluczowym kierunkiem jest rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym oraz zwiększenie udziału podmiotów ekonomii społecznej w ich realizacji. Działania w tym obszarze zmierzają do lepszego dopasowania usług do potrzeb mieszkańców oraz wzmacniania roli lokalnych partnerstw.
- Solidarny rynek pracy – obejmuje działania w zakresie reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, realizowane przez podmioty ekonomii społecznej, takie jak CIS, KIS, WTZ, ZAZ czy przedsiębiorstwa społeczne. W ramach tego obszaru określono także instrumenty wsparcia zatrudnienia oraz warunki funkcjonowania przedsiębiorstw społecznych. Działania te mają na celu zwiększenie aktywności zawodowej oraz integracji społecznej osób w trudnej sytuacji życiowej.
- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna – obszar ten dotyczy wzmacniania potencjału ekonomicznego podmiotów ekonomii społecznej oraz ich zdolności do funkcjonowania na rynku. Przewidziane działania obejmują m.in. wsparcie finansowe (np. instrumenty zwrotne), doradcze oraz rozwój sieci współpracy i partnerstw. Celem jest zwiększenie stabilności ekonomicznej tych podmiotów oraz trwałości miejsc pracy.
- Solidarne społeczeństwo – obejmuje działania edukacyjne i promujące ideę ekonomii społecznej, skierowane zarówno do obywateli, w tym osób młodych, jak i przedstawicieli administracji publicznej. Celem jest budowanie świadomości społecznej, rozwój postaw prospołecznych oraz upowszechnianie wiedzy o roli ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym i świadczeniu usług społecznych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Głównym celem przyjętej polityki publicznej w perspektywie do roku 2030 jest redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Określone w dokumencie priorytety i działania koncentrują się na obszarach:

- przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży,
- przeciwdziałania bezdomności,
- rozwijania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu,
- wspierania osób i rodzin poprzez działania instytucji pomocy społecznej oraz działania podmiotów ekonomii społecznej,
- wspierania integracji cudzoziemców poprzez rozwój usług społecznych dla migrantów oraz ich integracji na rynku pracy.

Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa)

Zintegrowana Strategia Umiejętności (dalej jako: ZSU) została opracowana z uwzględnieniem: wymogów wynikających z Umowy Partnerstwa, rekomendacji raportu „Strategia Umiejętności OECD: Polska" oraz założeń Nowego Europejskiego Programu na rzecz Umiejętności.

Obszary oddziaływania w ramach ZSU 2030 (część szczegółowa):

- Umiejętności podstawowe, przekrojowe i zawodowe dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry zarządzające.
- Rozwijanie umiejętności w edukacji formalnej – kadry uczące.
- Rozwijanie umiejętności poza edukacją formalną.
- Rozwijanie i wykorzystanie umiejętności w miejscu pracy.
- Doradztwo zawodowe.
- Współpraca pracodawców z edukacją formalną i pozaformalną.
- Planowanie uczenia się przez całe życie i potwierdzanie umiejętności.

Każdy z obszarów oddziaływania zawiera tematy i kierunki działań, a także katalog podmiotów, które będą zaangażowane w realizację strategii. ZSU stanowi ramy strategiczne polityki na rzecz rozwoju umiejętności niezbędnych do wzmocnienia kapitału

społecznego, włączenia społecznego, wzrostu gospodarczego i osiągnięcia wysokiej jakości życia.

Narodowy Program Mieszkaniowy

Narodowy Program Mieszkaniowy to dokument strategiczno-programowy, który wyznacza główne kierunki realizacji polityki mieszkaniowej państwa w perspektywie do 2030 r. Program określa priorytety polityki mieszkaniowej państwa oraz podstawowe narzędzia służące rozwiązywaniu problemów mieszkaniowych w Polsce. Nie koncentruje się przy tym wyłącznie na zachętach w postaci publicznego finansowania inicjatyw promieszkaniowych. Z uwagi na różnorodne wyzwania stojące przed władzami publicznymi i innymi podmiotami działającymi na rzecz rozwoju zasobów mieszkaniowych, Program przewiduje rozwiązania umożliwiające angażowanie w cel poprawy dostępności mieszkań i warunków zamieszkiwania potencjału całego rynku mieszkaniowego, zarówno inwestorów publicznych, jak i prywatnych.

Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami na lata 2021-2030

Dokument ten, oparty na zasadzie solidarności i pomocy, ma zapewnić niezależne funkcjonowanie osobom z niepełnosprawnościami oraz dostępność komunikacyjną.

Wyznaczono następujące obszary priorytetowe:

- niezależne życie,
- dostępność,
- edukacja,
- praca,
- warunki życia i ochrona socjalna,
- zdrowie,
- budowanie świadomości,
- koordynacja.

Strategia obejmuje również 130 działań operacyjnych z konkretnymi wskaźnikami.

W aspekcie wzmocnienia kapitału społecznego szczególnie istotne są działania zmierzające do zwiększenia spójności społecznej. Instrumenty polityki społecznej powinny być nastawione przede wszystkim na likwidację bądź minimalizację przyczyn wykluczenia. Ważna jest integracja społeczna i ekonomiczna. Należy podjąć działania, które będą częścią aktywnej polityki społecznej, a osoby dotknięte dysfunkcjami i deficytami będą miały szansę w pełni uczestniczyć w codziennym życiu ogółu społeczeństwa.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) jest kluczowym dokumentem strategicznym państwa, przyjętym przez Radę Ministrów w 2017 r., wyznaczającym kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w perspektywie do 2030 roku. Dokument stanowi podstawę systemu zarządzania rozwojem kraju oraz ramę dla innych strategii i programów krajowych. SOR określa model rozwoju oparty na zasadach odpowiedzialności oraz równowagi społecznej i terytorialnej, uwzględniający potrzebę zwiększenia innowacyjności gospodarki, efektywnego wykorzystania zasobów oraz wzmacniania kapitału ludzkiego i społecznego. Szczególny nacisk położono na ograniczanie nierówności społecznych oraz wspieranie obszarów słabszych rozwojowo.

Głównym celem Strategii jest:

„Tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym."

Cele szczegółowe obejmują:

- trwały wzrost gospodarczy oparty na wiedzy, innowacjach i rozwoju przedsiębiorczości,
- rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, ukierunkowany na spójność społeczną i wyrównywanie różnic rozwojowych,
- skuteczne państwo i instytucje, wspierające rozwój oraz włączenie społeczne i gospodarcze.

Dodatkowo Strategia wskazuje obszary wpływające na osiągnięcie jej celów, w tym m.in.: kapitał ludzki i społeczny, cyfryzację, transport, energię, środowisko oraz bezpieczeństwo. Realizacja SOR ma przyczynić się do wzrostu poziomu życia mieszkańców, zwiększenia innowacyjności gospodarki oraz ograniczenia ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL)

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 (SRKL) jest jednym z kluczowych dokumentów strategicznych państwa, stanowiącym rozwinięcie założeń Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Określa kierunki działań w obszarze polityki społecznej, edukacji, rynku pracy i zdrowia, ukierunkowane na rozwój kapitału ludzkiego oraz wzmacnianie spójności społecznej.

Celem głównym Strategii jest:

„Wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce."

Cele szczegółowe obejmują:

- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli, w tym kompetencji cyfrowych,

- poprawę zdrowia społeczeństwa oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej,
- zwiększenie wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
- redukcję ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawę dostępu do usług społecznych.

Strategia zakłada realizację działań wspierających rozwój kompetencji na wszystkich etapach życia, poprawę funkcjonowania systemu ochrony zdrowia oraz aktywizację zawodową i społeczną mieszkańców. Szczególny nacisk położono na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz dostosowanie usług publicznych do wyzwań demograficznych. Realizacja SRKL ma przyczynić się do wzrostu jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności Polski jako miejsca do życia, nauki i pracy.

Polityka społeczna wobec osób starszych 2030 Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność

Dokument określa kierunki działań państwa wobec osób starszych, przyjęty przez Radę Ministrów
w 2018 r., stanowiący podstawę prowadzenia polityki senioralnej w Polsce do 2030 roku. Jego celem jest zapewnienie osobom starszym bezpieczeństwa, możliwości aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz wzmacnianie solidarności międzypokoleniowej. Polityka koncentruje się na tworzeniu warunków sprzyjających aktywnemu starzeniu się, poprawie jakości życia osób starszych oraz zwiększeniu ich udziału w życiu społecznym i gospodarczym. Istotnym elementem jest także rozwój systemu wsparcia dla osób niesamodzielnych oraz ich opiekunów.

Obszary działań obejmują w szczególności:

- kształtowanie pozytywnego wizerunku starości w społeczeństwie,
- wspieranie aktywności społecznej, obywatelskiej i zawodowej osób starszych,
- promocję zdrowia oraz dostęp do usług zdrowotnych i rehabilitacyjnych,
- zwiększanie bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych,
- rozwój usług opiekuńczych i wsparcia środowiskowego,
- wzmacnianie solidarności międzypokoleniowej oraz działania edukacyjne.

Dokument przewiduje również działania ukierunkowane na osoby starsze niesamodzielne, obejmujące rozwój usług opiekuńczych i zdrowotnych, dostosowanie środowiska zamieszkania do ich potrzeb oraz wsparcie dla opiekunów nieformalnych. Realizacja polityki ma przyczynić się do poprawy jakości życia osób starszych, zwiększenia ich samodzielności oraz pełniejszego uczestnictwa w życiu społecznym.

1.2.3. UNIJNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Europejski Filar Praw Socjalnych

Europejski Filar Praw Socjalnych stanowi podstawowy dokument Unii Europejskiej wyznaczający kierunki polityki społecznej oraz standardy w zakresie praw socjalnych. Opiera się na 20 zasadach pogrupowanych w trzech obszarach:

- równe szanse i dostęp do zatrudnienia,
- uczciwe warunki pracy,
- ochrona socjalna i integracja społeczna.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia polityki społecznej ma obszar ochrony socjalnej i integracji społecznej, obejmujący m.in.:

- wsparcie dla dzieci i rodzin,
- system zabezpieczenia społecznego,
- świadczenia dla osób bezrobotnych,
- minimalny dochód,
- system emerytalny,
- dostęp do ochrony zdrowia,
- integrację osób z niepełnosprawnościami,
- opiekę długoterminową,
- politykę mieszkaniową i przeciwdziałanie bezdomności,
- dostęp do podstawowych usług.

Realizacja założeń Europejskiego Filaru Praw Socjalnych ma na celu zwiększenie poziomu włączenia społecznego oraz poprawę jakości życia mieszkańców Unii Europejskiej.

Założenia filaru są realizowane m.in. poprzez instrumenty finansowe Unii Europejskiej, w szczególności Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) na lata 2021-2027, który wspiera działania w zakresie rynku pracy, edukacji, integracji społecznej oraz ograniczania ubóstwa. Program ten łączy wsparcie dotychczas realizowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD), umożliwiając kompleksowe działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju

Agenda 2030 stanowi globalny dokument przyjęty przez Organizację Narodów Zjednoczonych, określający 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs), które są również realizowane
w politykach Unii Europejskiej. Cele te obejmują m.in. eliminację ubóstwa, zapewnienie zdrowia
i dobrostanu, wysokiej jakości edukacji, równości szans oraz ograniczanie nierówności społecznych.

Założenia Agendy 2030 stanowią istotny punkt odniesienia dla działań na rzecz włączenia społecznego, rozwoju usług społecznych oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami 2021-2030

Strategia określa kierunki działań Unii Europejskiej na rzecz zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym. Dokument koncentruje się na zwiększeniu dostępności przestrzeni publicznej i usług, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz wzmacnianiu równości szans.

Realizacja Strategii ma na celu poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, ich większą samodzielność oraz aktywne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2.1. SPOŁECZNO-GOSPODARCZA CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.1.1. INFORMACJE OGÓLNE I POŁOŻENIE

Gmina Strzelce Opolskie, będąca jednostką miejsko-wiejską, zlokalizowana jest w centralnej części powiatu strzeleckiego, we wschodniej części województwa opolskiego. Jej obszar rozciąga się do granic powiatu w trzech miejscach, dzieląc go na części. Gmina Strzelce Opolskie graniczy z gminami: Izbicko, Jemielnica, Kolonowskie, Leśnica i Ujazd (powiat strzelecki), Gogolin i Zdzieszowice (powiat krapkowicki), Ozimek (powiat opolski) oraz Toszek i Wielowieś (powiat gliwicki, województwo śląskie). Gmina Strzelce Opolskie zajmuje powierzchnię 203 km^2, co stanowi 27,3% powierzchni powiatu strzeleckiego. Zgodnie z danymi GUS w 2024 roku Gminę zamieszkiwało 28 713 osób, co stanowiło blisko 41% osób zamieszkujących powiat strzelecki. Gęstość zaludnienia na jej terenie kształtowała się w tym czasie na poziomie 141 os./km^2.

Rysunek 1. Położenie Gminy Strzelce Opolskie na tle kraju, województwa opolskiego i powiatu strzeleckiego

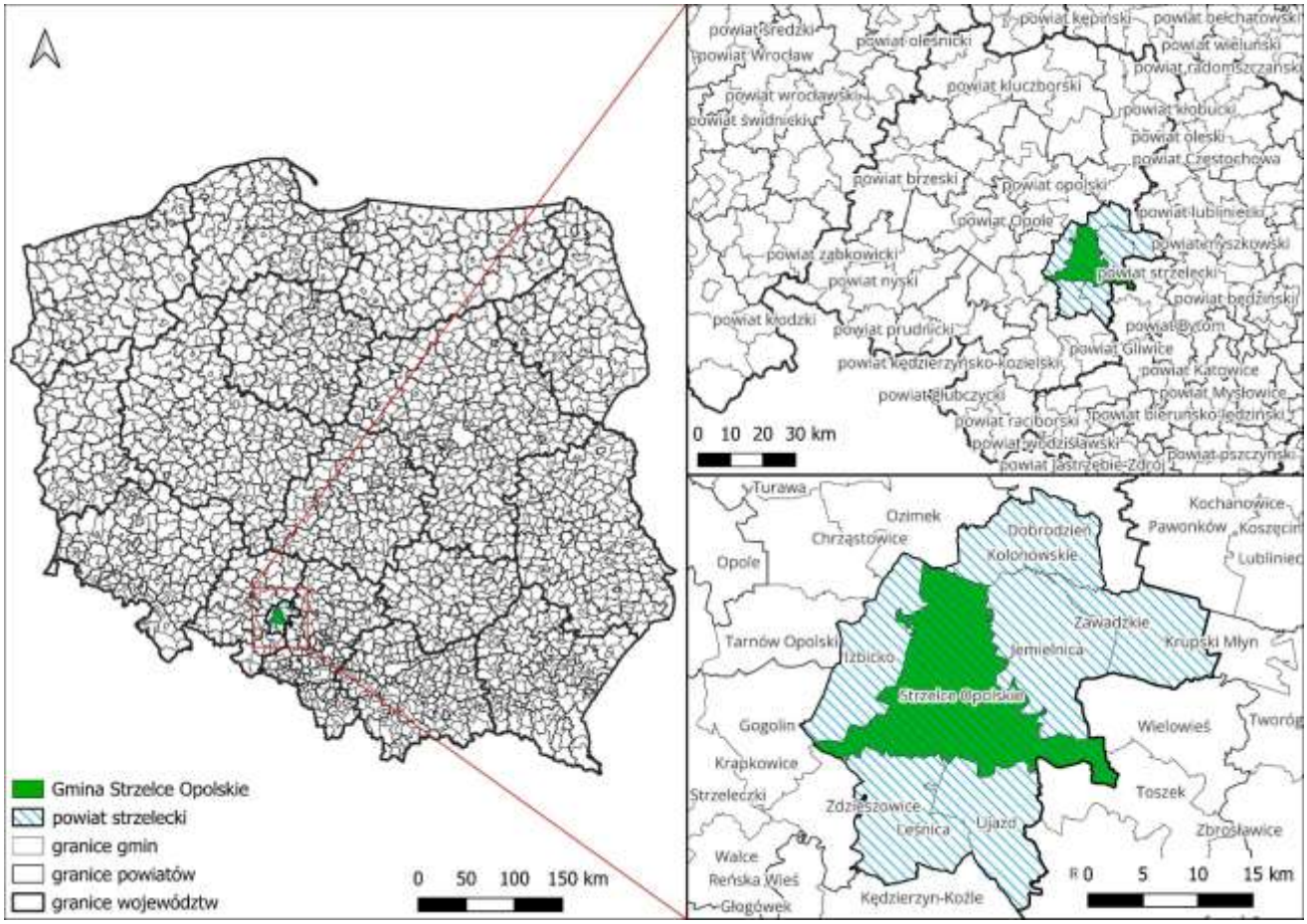

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

Gmina Strzelce Opolskie obejmuje miasto Strzelce Opolskie oraz sołectwa: Błotnica Strzelecka, Brzezina, Dziewkowice, Grodzisko, Jędrynie, Kadłub-Piec, Kadłub-Wieś,

Kalinowice, Kalinów, Ligota Dolna, Ligota Górna, Niwki, Osiek, Płużnica Wielka, Rozmierka, Rozmierz, Rożniątów, Sucha, Szczepanek, Szymiszów Osiedle, Szymiszów Wieś, Warmątowice. Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich zlokalizowany jest przy Placu Myśliwca 1.

Zgodnie z klasyfikacją funkcjonalną gmin Polski na potrzeby Monitoringu planowania przestrzennego P. Śleszyńskiego i T. Komornickiego, Gmina Strzelce Opolskie zaliczona została do grupy gmin miejsko-wiejskich będących wielofunkcyjnymi ośrodkami, pełniącymi istotne funkcje administracyjne, gospodarcze i usługowe w skali lokalnej i ponadlokalnej.

Gmina Strzelce Opolskie charakteryzuje się korzystnym położeniem w układzie transportowym. Przez jej południową część przebiega niewielki odcinek autostrady A4, stanowiącej jeden z głównych szlaków komunikacyjnych w relacji wschód-zachód. Przez teren Gminy przebiega również droga krajowa nr 94, która w jej południowej części łączy się z drogą krajową nr 88. Uzupełnieniem układu transportowego są drogi wojewódzkie nr 409 i 426 oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. Układ drogowy Gminy jest zróżnicowany przestrzennie, przy czym drogi wyższych kategorii koncentrują się głównie w jej południowej części. Gmina posiada również dostęp do infrastruktury kolejowej. Przez jej obszar przebiegają dwie linie kolejowe: linia nr 132 relacji Bytom – Wrocław Główny, przebiegająca w układzie wschód–zachód, oraz linia nr 175 relacji Strzelce Opolskie – Szumirad, łącząca się z nią od północy.

Dojazd samochodem z centrum Strzelec Opolskich do centrum Opola, będącego stolicą województwa, zajmuje około 30 minut. W podobnym czasie możliwy jest również dojazd do Gliwic, jednego z ważniejszych ośrodków miejskich województwa śląskiego.

Zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy, nałożonym przez ustawę z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 725.).

Polityka mieszkaniowa Gminy Strzelce Opolskie prowadzona jest w oparciu o Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Strzelce Opolskie na lata 2026-2030, przyjęty uchwałą nr XXII/178/2025 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 18 grudnia 2025 r. Zgodnie z dokumentem, według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. mieszkaniowy zasób Gminy obejmował 776 lokali mieszkalnych, w tym 724 lokale będące w trwałym zarządzie Gminnego Zarządu Mienia Komunalnego, 4 lokale mieszkalne pozostające w trwałym zarządzie jednostek oświatowych oraz 48 mieszkań w trwałym zarządzie Ośrodka Pomocy Społecznej. Wśród lokali zarządzanych przez GZMK znajdowały się 32 lokale objęte najmem socjalnym.

W kolejnych latach wielkość mieszkaniowego zasobu Gminy będzie ulegała zmianom, m.in.
w wyniku sprzedaży części lokali mieszkalnych na rzecz najemców, adaptacji i przebudowy powierzchni niemieszkalnych na cele mieszkaniowe, przekwalifikowania lokali o obniżonym standardzie na lokale objęte najmem socjalnym, przeznaczania lokali o najniższym standardzie technicznym na pomieszczenia tymczasowe oraz budowy nowych budynków komunalnych. Zgodnie z prognozą zawartą w Programie, liczba lokali objętych zestawieniem zasobu mieszkaniowego Gminy ma wynosić 690 w latach 2026-2027 oraz 748 w latach 2028-2030. Wzrost od 2028 roku związany jest przede wszystkim z planowaną budową dwóch budynków komunalnych, w których ma powstać 58 lokali mieszkalnych. Jednocześnie liczba lokali objętych najmem socjalnym ma pozostać na poziomie 33 lokali, w tym 26 w budynkach gminnych i 7 w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Dodatkowo Gmina Strzelce Opolskie uczestniczy w Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej Opolskie Południe Sp. z o.o. W ramach inwestycji SIM planowana jest budowa osiedla mieszkaniowego
w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Lawendowej oraz Azaliowej w Strzelcach Opolskich. Docelowo ma tam powstać 192 mieszkania w 6 budynkach, przy czym inwestycja będzie realizowana etapami. Pierwszy etap obejmuje budowę 32 lokali mieszkalnych, natomiast nabór do drugiego etapu, obejmującego kolejne 32 mieszkania, zaplanowano na pierwszy kwartał 2026 roku. Inwestycje te stanowią istotne uzupełnienie lokalnej polityki mieszkaniowej, zwłaszcza w zakresie zwiększania dostępności mieszkań na wynajem dla osób i rodzin, które nie kwalifikują się do najmu socjalnego, ale jednocześnie mają ograniczone możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych na rynku komercyjnym.

2.1.2. DEMOGRAFIA

Demografia stanowi jeden z kluczowych czynników decydujących o rozwoju jednostki terytorialnej.

Analiza sytuacji demograficznej w Gminie Strzelce Opolskie przeprowadzona została na podstawie danych BDL GUS, które mogą się nieznacznie różnić od danych gminnej ewidencji ludności. Przyczyn tych rozbieżności upatrywać należy w stosowaniu odmiennych metodologii obliczeń.
W GUS bilanse liczby ludności w gminach opracowane są w oparciu o wyniki Narodowych Spisów Powszechnych z uwzględnieniem zmian spowodowanych ruchem naturalnym (urodzeniami i zgonami), migracjami ludności (na pobyt stały i czasowy) oraz przemieszczeniami związanymi ze zmianami administracyjnymi. Dane o zarejestrowanych urodzeniach i zgonach pochodzą
z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a źródłem danych o zameldowaniach na pobyt stały w Gminie jest rejestr PESEL (od 2006 roku). Mimo niewielkich rozbieżności

pomiędzy gminną ewidencją a danymi GUS, analiza pozwala na zbadanie trendów i prognozowanie zmian w strukturze demograficznej.

Poniższa rycina prezentuje gęstość zaludnienia w gminach powiatu strzeleckiego pod koniec 2024 roku. Gminę Strzelce Opolskie zamieszkiwało w tym czasie 28 713 osób, w wyniku czego gęstość zaludnienia na jej obszarze kształtowała się na poziomie 141 os./km², co było najwyższą wartością na terenie powiatu strzeleckiego. Wysoką gęstością zaludnienia charakteryzowała się również gmina Zawadzkie (126 os./km²), natomiast w pozostałych gminach wartości te były wyraźnie niższe i mieściły się w przedziale od 62 do 77 os./km². Najniższą gęstość zaludnienia odnotowano w gminach Jemielnica (62 os./km²) oraz Izbicko (63 os./km²). Średnia gęstość zaludnienia dla całego powiatu strzeleckiego wynosiła 95 os./km².

Rysunek 2. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu strzeleckiego w 2024 roku

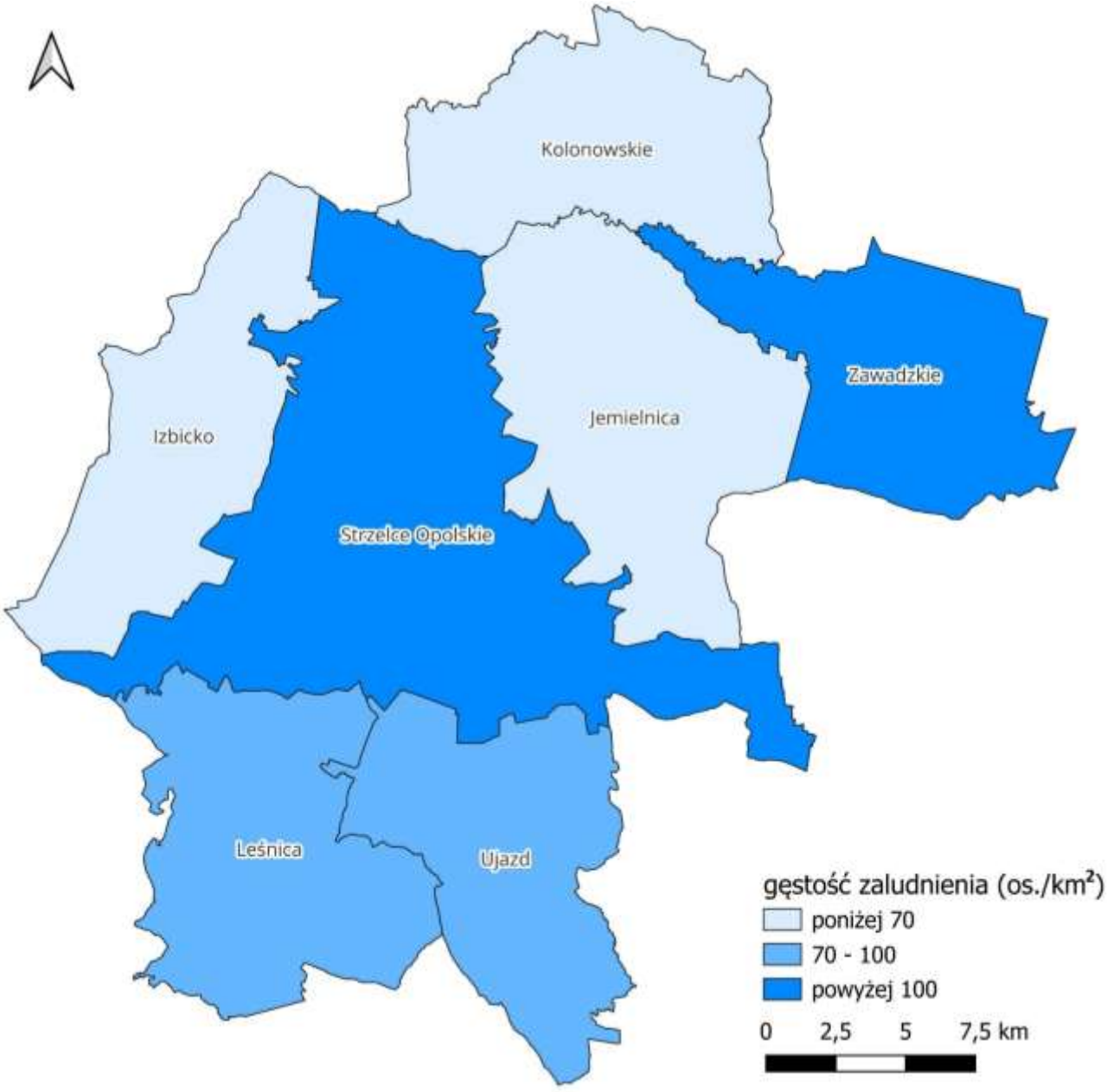

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Banku Danych Lokalnych GUS.

Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące dynamiki zmian liczby ludności zamieszkującej powiat strzelecki w latach 2020-2024, wraz ze średnią dynamiką zmian oraz udziałem mieszkańców poszczególnych gmin w ogólnej liczbie ludności powiatu. W analizowanym okresie liczba mieszkańców powiatu strzeleckiego zmniejszyła się z 72 382 do 70 763 osób, co oznacza spadek o około 2,2%. Średnioroczna dynamika zmian wyniosła 99,4%, co wskazuje na systematyczny, choć umiarkowany spadek liczby ludności. Największą gminą pod względem liczby mieszkańców pozostaje Gmina Strzelce Opolskie, której mieszkańcy stanowili w 2024 roku 41% ludności powiatu. W analizowanym okresie liczba jej

mieszkańców zmniejszyła się o 1 068 osób, co odpowiada spadkowi na poziomie około 3,6%, przy średniorocznej dynamice wynoszącej 99,1%. Spadek liczby mieszkańców odnotowano również w większości pozostałych gmin, w szczególności w gminach Zawadzkie oraz Leśnica. Jednocześnie wzrost liczby ludności wystąpił w gminach Izbicko oraz Jemielnica, gdzie średnioroczna dynamika przekraczała 100%, natomiast w gminie Ujazd liczba mieszkańców pozostawała na względnie stabilnym poziomie. Pod względem udziału w liczbie ludności powiatu, po Gminie Strzelce Opolskie największy udział posiadała gmina Zawadzkie (15%), natomiast najmniejszy udział odnotowano w gminach Izbicko oraz Kolonowskie (po 8%).

Tabela 2. Zmiany liczby ludności w powiecie strzeleckim w latach 2020-2024

JST	2020	2021	2022	2023	2024	udział w 2024 r.	średnia dynamika
powiat strzelecki	72 382	72 111	71 658	71 257	70 763	100%	99,4%
gmina Izbicko	5 203	5 254	5 283	5 283	5 313	8%	100,5%
gmina Jemielnica	7 000	7 021	7 010	7 041	7 034	10%	100,1%
gmina Kolonowskie	5 699	5 738	5 705	5 709	5 630	8%	99,7%
gmina Leśnica	7 601	7 562	7 492	7 394	7 352	10%	99,2%
Gmina Strzelce Opolskie	29 781	29 529	29 283	29 018	28 713	41%	99,1%
gmina Ujazd	6 363	6 350	6 343	6 366	6 369	9%	100,0%
gmina Zawadzkie	10 735	10 657	10 542	10 446	10 352	15%	99,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza liczby mieszkańców w szerszej, dwudziestoletniej perspektywie czasowej, obejmującej lata 2005-2024, wskazuje na systematyczny spadek liczby ludności Gminy Strzelce Opolskie. W 2005 roku Gminę zamieszkiwało 33 558 osób, natomiast w 2024 roku liczba ta wyniosła 28 713 osób, co oznacza spadek o blisko 4,9 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie spadek liczby ludności miał charakter stopniowy, jednak wyraźne jego przyspieszenie nastąpiło po 2019 roku. Szczególnie zauważalny ubytek ludności odnotowano w 2020 roku, co było związane m.in. z korektą danych wynikającą z przeprowadzonego Narodowego Spisu Powszechnego. Od tego momentu obserwowany jest utrzymujący się trend spadkowy, wskazujący na pogłębiający się proces depopulacji Gminy.

Rysunek 3. Liczba ludności w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2005-2024

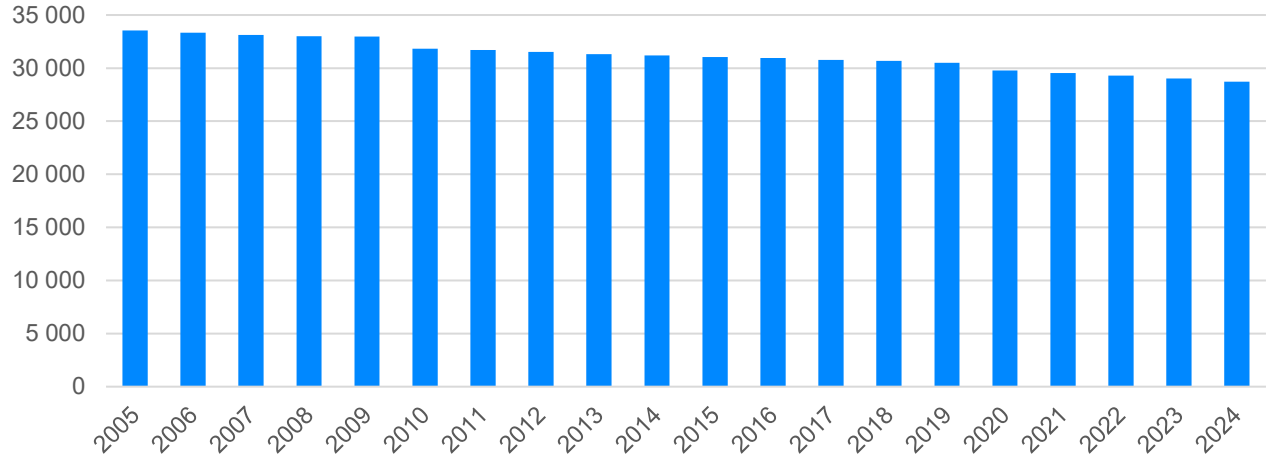

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Liczbę ludności w jednostkach samorządu terytorialnego kształtują dwa kluczowe czynniki: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Przyrost naturalny definiowany jest jako różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów, natomiast saldo migracji stanowi różnicę pomiędzy liczbą osób zameldowanych a wymeldowanych na danym obszarze.

W 2024 roku wskaźnik przyrostu naturalnego w województwie opolskim wyniósł -5,73, co oznacza znaczną przewagę liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych. W powiecie strzeleckim wartość tego wskaźnika była nieco wyższa i wyniosła -5,18, jednak nadal wskazywała na utrzymujący się proces depopulacji. Analiza danych na poziomie gmin wskazuje na znaczne zróżnicowanie sytuacji demograficznej. Jedynie w gminie Izbicko odnotowano dodatni przyrost naturalny (2,07), natomiast w pozostałych gminach wartości były ujemne. Najniższy poziom wskaźnika wystąpił w gminie Kolonowskie (-10,78). W Gminie Strzelce Opolskie przyrost naturalny wyniósł -6,28, co plasuje ją poniżej średniej powiatowej i wskazuje na niekorzystną sytuację demograficzną.

W zakresie migracji w 2024 roku województwo opolskie odnotowało ujemne saldo migracji na poziomie -1,20, podobnie jak powiat strzelecki, gdzie wskaźnik wyniósł -2,40. Oznacza to przewagę liczby osób opuszczających region nad liczbą osób się do niego wprowadzających. Na poziomie gmin sytuacja była zróżnicowana. Najwyższe dodatnie saldo migracji odnotowano w gminie Izbicko (7,50), a także w gminie Ujazd (2,20) oraz Jemielnica (1,30). Z kolei najbardziej niekorzystne wartości wystąpiły w gminach Kolonowskie i Leśnica (po -5,30). W Gminie Strzelce Opolskie saldo migracji wyniosło -4,40, co wskazuje na odpływ ludności i pogłębianie się niekorzystnych trendów demograficznych.

Tabela 3. Przyrost naturalny i saldo migracji na 1 tys. mieszkańców w Gminie Strzelce Opolskie w 2024 roku na tle powiatu i województwa

JST	przyrost naturalny na 1000 mieszkańców		saldo migracji na 1000 mieszkańców	
	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.	2024 r.	średnia zmiana wskaźnika od 2020 r.
województwo opolskie	-5,73	-0,19	-1,20	0,00
powiat strzelecki	-5,18	-0,22	-2,40	-0,13
gmina Izbicko	2,07	0,90	7,50	1,68
gmina Jemielnica	-3,27	0,68	1,30	-1,03
gmina Kolonowskie	-10,78	-1,21	-5,30	-1,90
gmina Leśnica	-3,54	0,07	-5,30	-0,80
Gmina Strzelce Opolskie	-6,28	-0,45	-4,40	0,10
gmina Ujazd	-2,36	-0,32	2,20	0,43
gmina Zawadzkie	-6,94	-0,37	-3,80	-0,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa analiza obejmuje dane dotyczące udziału mieszkańców w wieku 25-34 lata w ogólnej liczbie ludności Gminy Strzelce Opolskie oraz relacji liczby osób w wieku poprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym w latach 2020 i 2024, na tle średnich wartości dla powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego. Wskazane grupy wiekowe mają istotne znaczenie dla kształtowania potencjału demograficznego jednostki.

Osoby w wieku 25-34 lata stanowią istotną grupę w procesach demograficznych i społeczno-gospodarczych, w szczególności w zakresie zakładania rodzin, aktywności zawodowej oraz stabilizacji życiowej. W 2020 roku udział tej grupy w województwie opolskim wynosił 13,22%, w powiecie strzeleckim 14,14%, natomiast w Gminie Strzelce Opolskie 13,75%. W 2024 roku wartości te spadły odpowiednio do 11,14%, 11,36% oraz 11,26%. Oznacza to wyraźny spadek udziału osób młodych we wszystkich analizowanych jednostkach, przy czym w Gminie Strzelce Opolskie dynamika spadku (82%) była nieco niższa niż w powiecie (80%), ale zbliżona do poziomu województwa (84%).

Jednocześnie obserwowany jest wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w relacji do osób
w wieku produkcyjnym, co świadczy o postępującym procesie starzenia się społeczeństwa. W 2020 roku wskaźnik ten w województwie opolskim wynosił 28,70%, w powiecie strzeleckim 25,60%,
a w Gminie Strzelce Opolskie 27,40%. W 2024 roku wzrósł on odpowiednio do 33,00%, 29,40% oraz 31,70%. Dynamika wzrostu była najwyższa w Gminie Strzelce Opolskie (116%), co wskazuje na szczególnie intensywne tempo starzenia się lokalnej społeczności.

Zaobserwowane tendencje wskazują na jednoczesne zmniejszanie się udziału osób młodych oraz wzrost obciążenia demograficznego osobami starszymi, co stanowi istotne wyzwanie dla lokalnych polityk społecznych, rynku pracy oraz systemu usług społecznych i zdrowotnych.

Tabela 4. Wskaźniki struktury demograficznej dla Gminy Strzelce Opolskie w 2020 i 2024 roku na tle powiatu i województwa

JST	mieszkańcy w wieku 25-34 lat w stosunku do ludności ogółem (%)			ludność w wieku poprodukcyjnym w stosunku do ludności w wieku produkcyjnym (%)		
	2020	2024	dynamika	2020	2024	dynamika
województwo opolskie	13,22	11,14	84%	28,70	33,00	115%
powiat strzelecki	14,14	11,36	80%	25,60	29,40	115%
Gmina Strzelce Opolskie	13,75	11,26	82%	27,40	31,70	116%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dane przedstawione na poniższej rycinie ilustrują zmiany w strukturze demograficznej Gminy Strzelce Opolskie w latach 2020-2024. W analizowanym okresie odnotowano systematyczny spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym, który stanowi kluczową grupę dla funkcjonowania rynku pracy. W 2020 roku populacja tej grupy wynosiła 18 217 osób, natomiast w 2024 roku 17 004 osoby, co oznacza spadek o 1 213 osób oraz dynamikę na poziomie około 93%. Jednocześnie zaobserwowano wzrost liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. W 2020 roku grupa ta liczyła 6 605 osób, natomiast w 2024 roku 6 940 osób, co oznacza wzrost o 335 osób i dynamikę na poziomie około 105%. W przypadku ludności w wieku przedprodukcyjnym również odnotowano tendencję spadkową. Liczba osób w tej grupie zmniejszyła się z 4 959 w 2020 roku do 4 769 w 2024 roku, czyli o 190 osób (dynamika ok. 96%).

Zmiany relacji pomiędzy poszczególnymi grupami wiekowymi wskazują na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. Utrzymuje się wyraźna przewaga liczby osób w wieku poprodukcyjnym nad liczbą mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, co oznacza ograniczony napływ nowych uczestników rynku pracy przy jednoczesnym wzroście liczby osób go opuszczających. W dłuższej perspektywie może to prowadzić do zwiększenia obciążenia systemu zabezpieczenia społecznego, wzrostu zapotrzebowania na usługi zdrowotne i opiekuńcze oraz konieczności dostosowania infrastruktury i polityk publicznych do potrzeb starzejącej się populacji.

Rysunek 4. Struktura ludności w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2020-2024

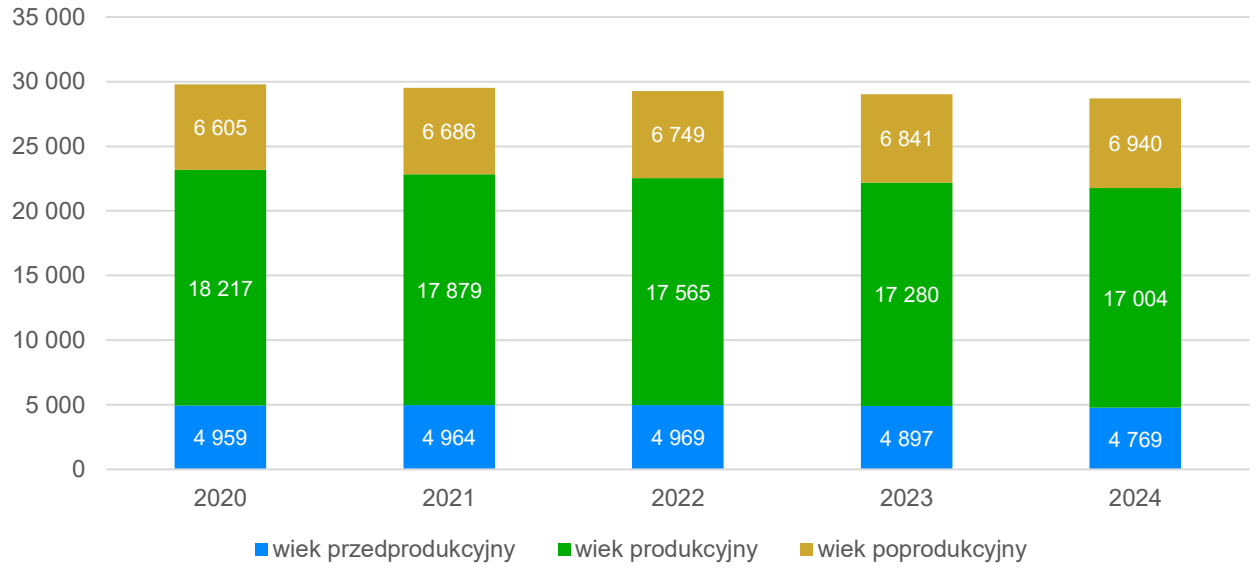

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Analiza zmian w strukturze ludności Gminy Strzelce Opolskie w latach 2005-2024 wskazuje na wyraźny i długotrwały proces starzenia się społeczeństwa. W analizowanym okresie liczba mieszkańców zmniejszyła się z 33 558 do 28 713 osób. Jednocześnie obserwowane są istotne zmiany w strukturze wieku ludności. Systematycznie malała liczba osób w wieku produkcyjnym, z 21 931 w 2005 roku do 17 004 w 2024 roku, co oznacza spadek o blisko 5 tys. osób. Spadek odnotowano również w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym, której liczebność zmniejszyła się z 6 590 do 4 769 osób. Równocześnie wzrosła liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, z 5 037 w 2005 roku do 6 940 w 2024 roku. Oznacza to zwiększenie tej grupy o niemal 2 tys. osób i systematyczny wzrost jej udziału w strukturze ludności Gminy.

Zmiany te prowadzą do wzrostu obciążenia demograficznego i wskazują na zmniejszanie się liczby osób w wieku aktywności zawodowej przy jednoczesnym wzroście liczby osób starszych.
W dłuższej perspektywie stanowi to istotne wyzwanie dla lokalnej polityki społecznej, systemu usług zdrowotnych i opiekuńczych oraz działań wspierających aktywność społeczną mieszkańców.

2.1.3. RYNEK PRACY

Rozwój gospodarczy jednostki samorządowej wykazuje ścisłą zależność z zachodzącymi zmianami na rynku pracy. Dostęp do stabilnego zatrudnienia oraz satysfakcjonujących miejsc pracy bezpośrednio wpływa na ocenę jakości życia mieszkańców oraz zachęca do osiedlenia się na jej terenie.

Dane przedstawione na poniższej rycinie obrazują zmiany udziału zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strzelce Opolskie na tle średnich wartości dla powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego w latach 2020-2024.
W analizowanym okresie średnia wartość wskaźnika dla Gminy wyniosła około 3,2%, co sytuowało ją na poziomie zbliżonym do średnich wartości powiatowych, a jednocześnie poniżej wartości obserwowanych dla województwa opolskiego. Najwyższy poziom wskaźnika odnotowano w 2020 roku, kiedy wyniósł on 3,8%, co można wiązać z negatywnymi skutkami gospodarczymi pandemii COVID-19. W kolejnych latach nastąpił spadek udziału osób bezrobotnych do poziomu 3,0% w latach 2021 i 2022, a następnie jego niewielki wzrost i stabilizacja na poziomie 3,1% w latach 2023 i 2024.

Na tle województwa opolskiego Gmina Strzelce Opolskie w całym analizowanym okresie charakteryzowała się niższym poziomem bezrobocia, co można uznać za korzystny przejaw relatywnie dobrej sytuacji na lokalnym rynku pracy. W porównaniu do powiatu strzeleckiego wartości wskaźnika w Gminie były początkowo wyższe, jednak w kolejnych latach uległy zbliżeniu, a w 2024 roku były niemal tożsame z poziomem powiatowym.

Wykres 1. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Strzelce Opolskie na tle średniej gmin powiatu i województwa w latach 2020-2024

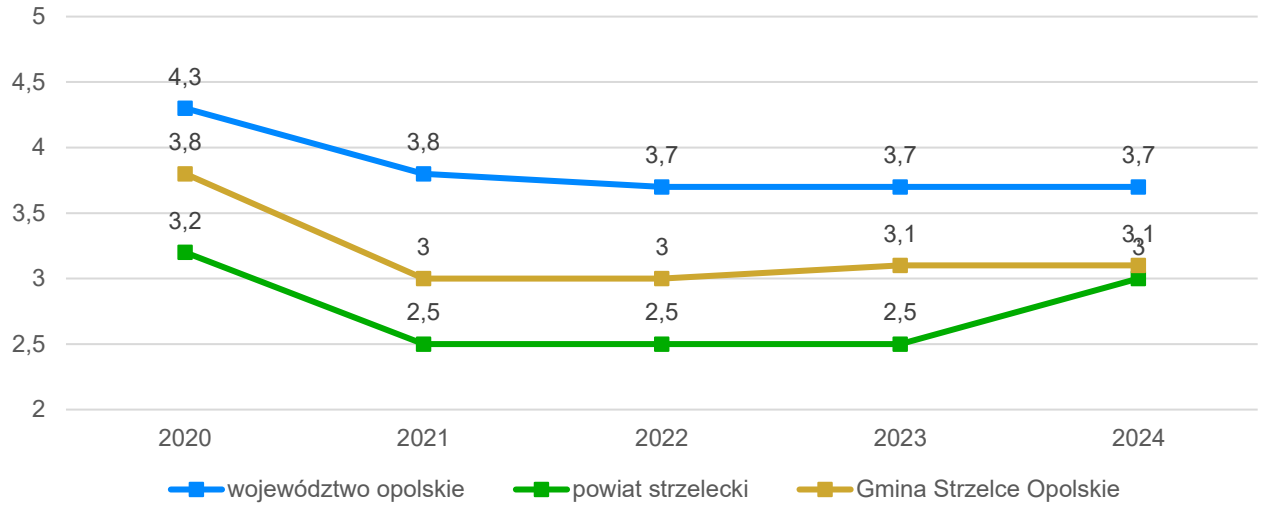

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poniższa tabela prezentuje strukturę zjawiska bezrobocia w powiecie strzeleckim w 2024 roku (stan na 31 grudnia). W analizowanym okresie liczba osób bezrobotnych wyniosła
1 254 osoby, w tym 618 kobiet. Pod względem czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia do 3 miesięcy (532 osoby). Istotny udział miały również osoby długotrwale bezrobotne, pozostające bez pracy powyżej 24

miesięcy (206 osób), co wskazuje na utrzymujący się problem trwałego wykluczenia z rynku pracy.

Analizując strukturę bezrobocia według wieku, największy udział miały osoby w przedziałach 35-44 lata (294 osoby), 55 lat i więcej (284 osoby) oraz 25-34 lata (274 osoby). Oznacza to, że problem bezrobocia dotyczy zarówno osób w wieku największej aktywności zawodowej, jak i osób starszych.

Pod względem poziomu wykształcenia najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym lub branżowym (416 osób), a także osoby z wykształceniem podstawowym lub niższym (376 osób). Istotny udział miały również osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (215 osób), co potwierdza zależność pomiędzy poziomem wykształcenia a ryzykiem pozostawania bez pracy.

Struktura bezrobocia wskazuje na konieczność podejmowania działań ukierunkowanych zarówno na osoby długotrwale bezrobotne, jak i na grupy o niższych kwalifikacjach oraz osoby starsze, które mogą napotykać trudności w powrocie na rynek pracy.

Tabela 5. Struktura bezrobotnych w powiecie strzeleckim w 2024 roku (stan na 31 grudnia 2024 r.)

		Ogółem	w tym kobiety
Bezrobotni zarejestrowani ogółem		1254	618
Czas pozostawania bez pracy w m-c	do 3	532	216
	3-6	199	100
	6-12	171	93
	12-24	146	81
	powyżej 24	206	128
Wiek	24 lata i mniej	148	84
	25-34	274	171
	35-44	294	155
	45-54	254	126
	55 lat i więcej	284	82
Wykształcenie	wyższe	137	89
	policealne i średnie, zawodowe	215	135
	średnie ogólnokształcące	110	75
	zasad. zawodowe/branżowe	416	172
	gimnazjalne/ podstawowe/ niepełne podstawowe	376	147

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdania z rynku pracy MRiPS-01 Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Opolskich.

Zgodnie z danymi „Barometru Zawodów" w 2025 roku w powiecie strzeleckim występował znaczny deficyt poszukujących pracy w wielu branżach, w szczególności w sektorze budowlanym, przemysłowym, transportowym oraz usługach publicznych i społecznych. Niedobory kadrowe dotyczyły przede wszystkim zawodów związanych z budownictwem (m.in. murarze, cieśle, dekarze, monterzy instalacji), przemysłem i techniką (mechanicy, spawacze, operatorzy maszyn), a także transportem (kierowcy autobusów i samochodów ciężarowych). Deficyt pracowników widoczny był również w zawodach wymagających

wysokich kwalifikacji, takich jak lekarze, pielęgniarki, inżynierowie budownictwa, specjaliści z zakresu automatyki i robotyki, a także w obszarze usług społecznych, w tym wśród pracowników socjalnych, opiekunów osób starszych oraz psychologów. Jednocześnie odnotowano nadwyżkę osób poszukujących pracy w wybranych zawodach, takich jak ekonomiści oraz pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej.

W 2024 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie strzeleckim wyniosło
7 943,47 zł, co stanowiło około 99,8% średniej dla województwa opolskiego oraz około 92,0% przeciętnego wynagrodzenia w skali kraju. W analizowanym okresie obserwowany był systematyczny wzrost wynagrodzeń zarówno w powiecie strzeleckim, jak i w województwie opolskim oraz w Polsce. Pomimo utrzymującej się różnicy względem średniej krajowej, poziom wynagrodzeń w powiecie pozostaje zbliżony do średniej wojewódzkiej, co wskazuje na relatywnie stabilną sytuację dochodową mieszkańców na tle regionu. Dane te ilustruje poniższa rycina, ukazująca zmiany poziomu wynagrodzeń w powiecie strzeleckim na tle województwa opolskiego oraz Polski w latach 2020-2024.

Wykres 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie strzeleckim i województwie opolskim na tle kraju w latach 2020-2024

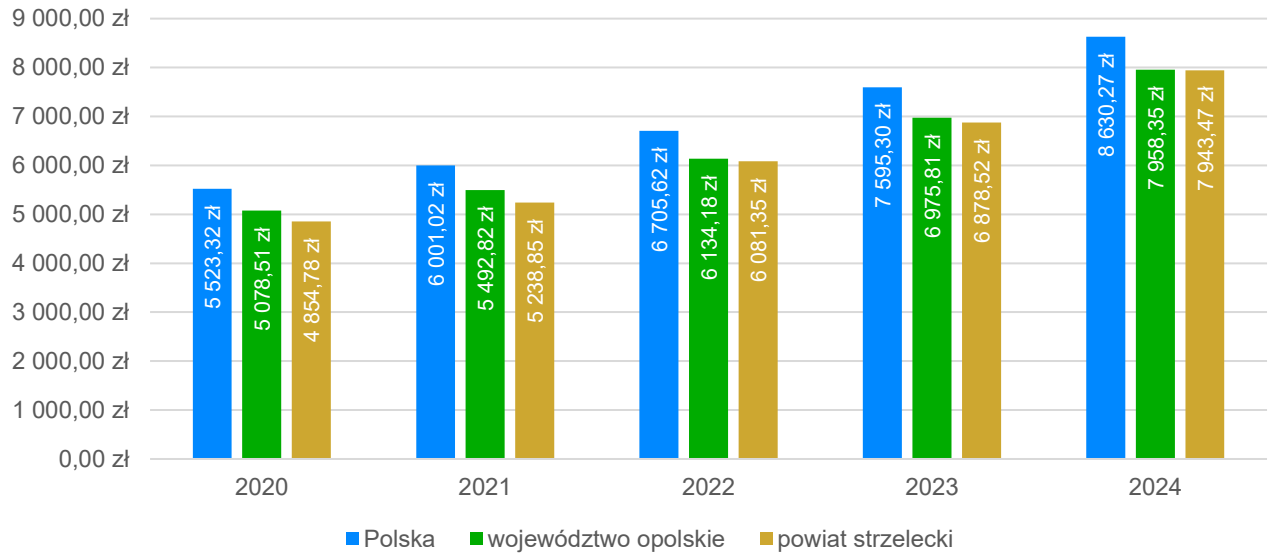

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W celu uzupełnienia powyższych danych warto przyjrzeć się szczegółowym informacjom na temat bezrobocia oraz działań aktywizacyjnych realizowanych na terenie Gminy Strzelce Opolskie
w latach 2023-2025.

Tabela 6. Wybrane wskaźniki dotyczące rynku pracy w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

Wskaźnik	2023	2024	2025
Stopa bezrobocia w powiecie strzeleckim	4,4%	5,1%	5,2%

Liczba bezrobotnych w Gminie Strzelce Opolskie	536	534	639
w tym kobiety	265	270	314
w tym mężczyźni	271	264	325
Udział bezrobotnych w liczbie mieszkańców Gminy	1,96%	1,97%	2,36%
Udział osób z niepełnosprawnościami wśród bezrobotnych w powiecie	7,9%	7,4%	7,7%
Udział osób długotrwale bezrobotnych wśród bezrobotnych w powiecie	45,8%	38,9%	43,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Strzelcach Opolskich.

Analiza danych PUP w Strzelcach Opolskich wskazuje, że w latach 2023-2025 sytuacja na lokalnym rynku pracy w Gminie Strzelce Opolskie oraz powiecie strzeleckim uległa umiarkowanemu pogorszeniu. Stopa bezrobocia w powiecie wzrosła z 4,4% w 2023 roku do 5,1% w 2024 roku i 5,2% w 2025 roku. W dokumentach Powiatowego Urzędu Pracy wskazano, że wzrost bezrobocia w 2024 roku był w dużej mierze związany ze zwolnieniami grupowymi. W 2025 roku sytuacja uległa względnej stabilizacji, choć poziom bezrobocia pozostał wyższy niż w 2023 roku.

W samej Gminie Strzelce Opolskie liczba osób bezrobotnych utrzymywała się na zbliżonym poziomie w latach 2023 i 2024, wynosząc odpowiednio 536 i 534 osoby, natomiast
w 2025 roku wzrosła do 639 osób. Zwiększył się również udział osób bezrobotnych w liczbie mieszkańców Gminy, z 1,96% w 2023 roku do 2,36% w 2025 roku. Oznacza to, że pogorszenie sytuacji na rynku pracy było szczególnie widoczne w ostatnim roku analizowanego okresu.

Struktura bezrobocia według płci była stosunkowo wyrównana. W 2023 roku wśród bezrobotnych nieznacznie przeważali mężczyźni, których było 271 wobec 265 kobiet. W 2024 roku niewielką przewagę miały kobiety, natomiast w 2025 roku ponownie więcej było mężczyzn, 325 wobec 314 kobiet. Dane te nie wskazują więc na trwałą dominację jednej płci wśród osób bezrobotnych, lecz raczej na zmienną i dość wyrównaną strukturę.

Istotnym problemem pozostaje sytuacja osób z niepełnosprawnościami oraz osób długotrwale bezrobotnych. Udział osób z niepełnosprawnościami wśród bezrobotnych w powiecie utrzymywał się na poziomie około 7 do 8%, wynosząc 7,9% w 2023 roku, 7,4% w 2024 roku oraz 7,7% w 2025 roku. Szczególnie duże znaczenie diagnostyczne ma jednak udział osób długotrwale bezrobotnych, który wyniósł 45,8% w 2023 roku, 38,9% w 2024 roku i 43,6% w 2025 roku. Oznacza to, że mimo zmian ogólnej liczby bezrobotnych, znaczna część osób pozostających bez pracy wymaga pogłębionego wsparcia aktywizacyjnego, doradczego i społecznego.

Dane wskazują, że rynek pracy w Gminie Strzelce Opolskie i powiecie strzeleckim pozostaje relatywnie stabilny na tle województwa, jednak wzrost liczby bezrobotnych w 2025 roku oraz wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych wymagają dalszego

monitorowania. Szczególne znaczenie powinny mieć działania ukierunkowane na aktywizację osób oddalonych od rynku pracy, osób z niepełnosprawnościami, osób po dłuższej przerwie w zatrudnieniu oraz mieszkańców wymagających równoległego wsparcia społecznego i zawodowego.

2.1.4. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Opieka nad dziećmi do lat 3

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie funkcjonuje jeden publiczny żłobek prowadzony przez Gminę, zlokalizowany przy ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Strzelcach Opolskich. Placówka zapewnia opiekę nad dziećmi do lat 3 i dysponuje 116 miejscami, które są w pełni wykorzystywane. W latach 2023-2025 liczba dzieci objętych opieką utrzymywała się na stabilnym poziomie, a brak list rezerwowych wskazuje na względną równowagę między zapotrzebowaniem a dostępnością miejsc w żłobku publicznym.

Uzupełnieniem oferty są placówki niepubliczne działające na terenie miasta. Należą do nich Niepubliczny Żłobek „Krasnoludek", Niepubliczny Żłobek „Skrzabuś", Niepubliczny Żłobek „Puchatek" wraz z oddziałem „Puchatek II" oraz Niepubliczny Klub Dziecięcy „Puchatek". Placówki te oferują łącznie kilkadziesiąt miejsc opieki, przy czym ich wykorzystanie jest zróżnicowane, ponieważ część z nich funkcjonuje przy pełnym obłożeniu, a inne dysponują wolnymi miejscami. Warto również zauważyć, że wybrane podmioty zapewniają opiekę dostosowaną do potrzeb dzieci wymagających szczególnej opieki.

Oferta niepubliczna, mimo że istotnie rozszerza dostępność usług opiekuńczych, wiąże się z wyższymi kosztami ponoszonymi przez rodziców, co może wpływać na poziom zainteresowania tymi formami opieki. W konsekwencji kluczową rolę w zapewnieniu powszechnej dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 nadal odgrywa żłobek publiczny.

Przedszkola

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie funkcjonuje rozbudowana sieć wychowania przedszkolnego obejmująca 13 przedszkoli, w tym 5 samodzielnych placówek oraz 8 funkcjonujących w ramach zespołów placówek oświatowych. Zapewniają one opiekę i edukację dzieciom w wieku przedszkolnym zarówno na obszarze miasta, jak i w sołectwach.

W roku szkolnym 2023/2024 do gminnych przedszkoli uczęszczało łącznie 1 092 dzieci w 47 oddziałach, natomiast w roku szkolnym 2024/2025 liczba wychowanków nieznacznie spadła do 1 043, przy zachowaniu tej samej liczby oddziałów. Świadczy to o stabilnej

strukturze organizacyjnej systemu wychowania przedszkolnego przy jednoczesnym niewielkim spadku liczby dzieci.

Średnia liczba dzieci przypadających na oddział wynosiła około 23,2 w roku szkolnym 2023/2024 oraz około 22,2 w roku szkolnym 2024/2025. Oznacza to nieznaczne zmniejszenie liczebności oddziałów, które nie ma jednak charakteru istotnej zmiany organizacyjnej, a raczej odzwierciedla ogólny trend spadku liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Wskaźnik liczby dzieci przypadających na oddział wskazuje, że oddziały przedszkolne w gminie nie są przepełnione, a ich wielkość mieści się w optymalnych standardach organizacyjnych. Niewielki spadek średniej liczebności oddziałów może dodatkowo sprzyjać poprawie warunków opieki i pracy dydaktycznej.

Największymi placówkami są przedszkola zlokalizowane w Strzelcach Opolskich, w szczególności Publiczne Przedszkole nr 9, Publiczne Przedszkole nr 8, Publiczne Przedszkole nr 4 oraz Publiczne Przedszkole nr 5, które charakteryzują się największą liczbą wychowanków oraz rozbudowaną strukturą oddziałów. Mniejsze przedszkola funkcjonują głównie na obszarach wiejskich w ramach zespołów placówek oświatowych.

Uzupełnieniem systemu wychowania przedszkolnego są placówki niepubliczne. W 2024 roku na terenie gminy funkcjonowały m.in. Punkt Przedszkolny w Niepublicznej Szkole Podstawowej Specjalnej w Strzelcach Opolskich oraz Niepubliczne Przedszkole Specjalne „Dobry Start", które zapewniały wsparcie i opiekę dzieciom o szczególnych potrzebach edukacyjnych.

Na podstawie dodatkowych danych za 2025 rok można zauważyć pogłębiający się trend spadkowy liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, która wyniosła 979, a także zmniejszenie liczby oddziałów do 44. Wskazuje to na stopniowe dostosowywanie struktury organizacyjnej placówek do malejącej liczby dzieci w wieku przedszkolnym. Jednocześnie brak list rezerwowych we wszystkich analizowanych latach potwierdza, że potrzeby mieszkańców w zakresie dostępu do wychowania przedszkolnego są w pełni zabezpieczone.

System wychowania przedszkolnego w Gminie charakteryzuje się zatem zróżnicowaną skalą placówek oraz równomiernym rozmieszczeniem, co sprzyja zapewnieniu dostępu do edukacji przedszkolnej zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich.

Tabela 7. Organizacja przedszkoli w latach szkolnych 2023/2024 - 2024/2025

Przedszkole	2023/2024 liczba wychowanków	2023/2024 liczba oddziałów	2024/2025 liczba wychowanków	2024/2025 liczba oddziałów
PP nr 4 Strzelce Opolskie	160	8	149	8
PP nr 5 Strzelce Opolskie	159	7	145	7
PP nr 8 Strzelce Opolskie	170	7	162	7
PP nr 9 Strzelce Opolskie	175	7	176	7
PP nr 10 Strzelce Opolskie	125	5	119	5

ZPO Błotnica (Błotnica Strz., Warmątowice)	50	2	49	2
ZPO Dziewkowice	50	2	50	2
ZPO Kadłub (Kadłub, Osiek, Grodzisko)	113	5	107	5
ZPO Kalinowice	21	1	–	–
ZPO Rozmierka	46	2	46	2
ZPO Sucha	23	1	21	1
ZPO Szymiszów	–	–	19	1
Razem	1 092	47	1 043	47

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu o stanie Gminy Strzelce Opolskie za 2024 rok.

Na poniższej rycinie zaprezentowano odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym
w ogólnej liczbie dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Strzelce Opolskie na tle średnich wartości dla powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego w latach 2020-2024. W analizowanym okresie wskaźnik dla Gminy utrzymywał się na wysokim poziomie, wzrastając z 92,6% w 2020 roku do 102,5% w 2024 roku. Po niewielkim spadku w 2021 roku (91,8%) nastąpił wyraźny wzrost, szczególnie widoczny w latach 2022-2024.

Warto zwrócić uwagę, że od 2022 roku wskaźnik dla Gminy Strzelce Opolskie przekracza poziom 100%, co oznacza, że liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym przewyższa liczbę dzieci w wieku 3-5 lat zamieszkujących Gminę. Może to wynikać m.in. z uczęszczania do placówek dzieci spoza Gminy lub obejmowania wychowaniem przedszkolnym dzieci w wieku innym niż 3-5 lat.

W całym analizowanym okresie wskaźnik dla Gminy był wyższy niż średnia dla powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego, co świadczy o bardzo wysokim poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej oraz dobrej dostępności miejsc w placówkach na terenie Gminy.

Wykres 3. Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogóle dzieci w wieku 3-5 lat w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2020-2024 na tle powiatu i województwa

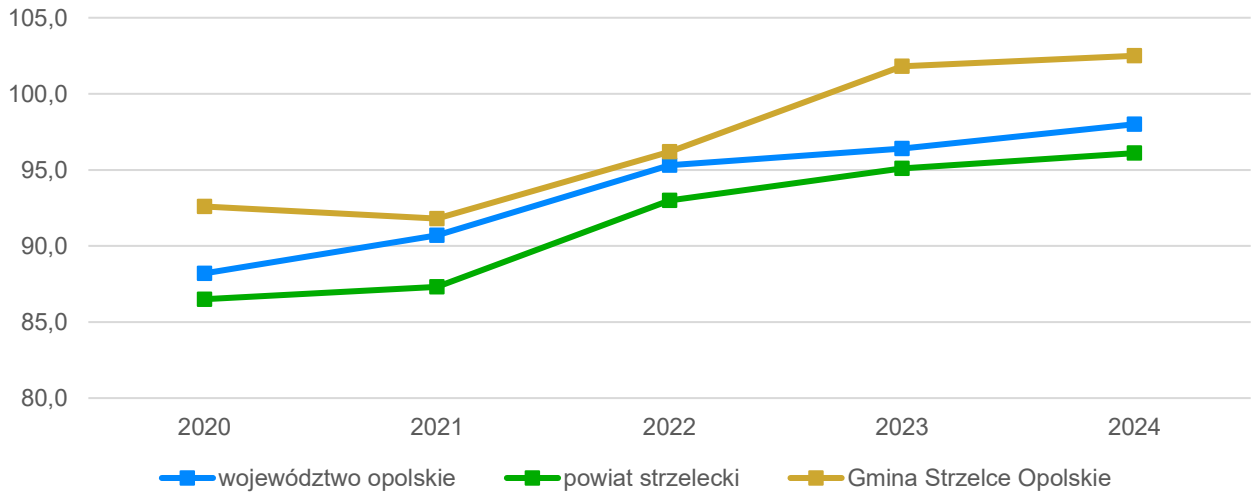

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Szkoły

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, gminy w Polsce mają obowiązek zapewniać dostęp do edukacji publicznej.

W 2025 roku na terenie Gminy Strzelce Opolskie funkcjonowało dziewięć publicznych szkół podstawowych, zapewniających realizację obowiązku szkolnego łącznie dla 2 282 uczniów. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej była również Niepubliczna Szkoła Podstawowa o uprawnieniach szkoły publicznej w Grodzisku.

Największą jednostką oświatową była Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7 w Strzelcach Opolskich, do której uczęszczało 617 uczniów kształcących się w 27 oddziałach. Kolejnymi pod względem liczby uczniów były Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Strzelcach Opolskich (537 uczniów, 23 oddziały) oraz Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Strzelcach Opolskich (394 uczniów, 17 oddziałów).

Najmniejsze szkoły funkcjonują na obszarach wiejskich, w szczególności Publiczna Szkoła Podstawowa w Suchej (63 uczniów, 8 oddziałów) oraz Publiczna Szkoła Podstawowa w Rozmierce (83 uczniów, 8 oddziałów). W placówkach tych obserwuje się bardzo niską średnią liczebność oddziałów, wynoszącą odpowiednio około 7,9 oraz 10,4 ucznia.

Analiza liczby oddziałów na poszczególnych etapach edukacyjnych wskazuje na stosunkowo równomierny rozkład uczniów pomiędzy klasami. W szkołach miejskich w większości roczników funkcjonuje od dwóch do czterech oddziałów, co świadczy o stabilnej liczbie uczniów w kolejnych rocznikach. Nie obserwuje się wyraźnej dominacji ani młodszych, ani starszych klas, co może wskazywać na brak gwałtownych zmian demograficznych w ostatnich latach. W szkołach wiejskich natomiast w każdym roczniku funkcjonuje zazwyczaj jeden oddział, co odzwierciedla mniejszą liczebność populacji dzieci, ale również względną równowagę pomiędzy poszczególnymi rocznikami.

Średnia wielkość oddziału w szkołach miejskich utrzymuje się na poziomie około 22-23 uczniów, natomiast w szkołach wiejskich jest wyraźnie niższa i zróżnicowana.

Zróżnicowanie wielkości szkół oraz liczebności oddziałów wskazuje na dostosowanie struktury sieci oświatowej do lokalnych uwarunkowań demograficznych oraz rozmieszczenia ludności na terenie Gminy.

Tabela 8. Publiczne szkoły podstawowe na terenie Gminy Strzelce Opolskie w roku szkolnym 2025/2026

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia wielkość oddziału
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 w Strzelcach Opolskich	537	23	23,4

2.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 w Strzelcach Opolskich	394	17	23,2
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 7 w Strzelcach Opolskich	617	27	22,9
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Błotnicy Strzeleckiej	132	8	16,5
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Dziewkowicach	111	8	13,9
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Kadłubie	169	9	18,8
7.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Rozmierce	83	8	10,4
8.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Suchej	63	8	7,9
9.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Szymiszowie	176	8	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

W Gminie Strzelce Opolskie realizowany jest system wsparcia uczniów obejmujący stypendia za wyniki w nauce oraz osiągnięcia sportowe, przyznawane przez Burmistrza oraz dyrektorów szkół. Analiza danych z lat 2023-2025 wskazuje na wyraźny wzrost liczby uczniów objętych wsparciem stypendialnym, z 61 osób w 2023 roku, przez 74 w 2024 roku, do 96 uczniów w 2025 roku. Jednocześnie zwiększyła się łączna kwota przyznanych stypendiów, która wzrosła z 15,3 tys. Zł w 2023 roku do 24,8 tys. zł w 2025 roku.

Wysokość indywidualnych świadczeń mieściła się w przedziale od 200 do 400 zł w latach 2023-2024, natomiast w 2025 roku zakres ten został nieznacznie rozszerzony i wynosił od 100 do 400 zł, co mogło umożliwić objęcie wsparciem większej liczby uczniów.

Uzupełnieniem systemu stypendialnego są pozastypendialne formy wsparcia kierowane do uczniów, w szczególności zajęcia emocjonalno-społeczne oraz dydaktyczno-wyrównawcze. Działania te mają na celu wspieranie uczniów w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych i adaptacyjnych oraz przyczyniają się do wyrównywania szans edukacyjnych.

Tabela 9. Stypendia oraz formy wsparcia uczniów w szkołach publicznych w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym	61	74	96
wysokość stypendium	200,00 - 400,00	200,00 - 400,00	100,00 - 400,00
kwota przyznanych stypendiów ogółem	15 300,00	16 000,00	24 800,00
zakres przedmiotowy (rodzaj stypendium)	stypendium Burmistrza / stypendium dyrektora szkoły	stypendium Burmistrza / stypendium dyrektora szkoły	stypendium Burmistrza / stypendium dyrektora szkoły
Pozastypendialne metody wsparcia ucznia z trudnościami adaptacyjnymi:	zajęcia emocjonalno-społeczne, dydaktyczno-	zajęcia emocjonalno-społeczne, dydaktyczno-	zajęcia emocjonalno-społeczne, dydaktyczno-

	wyrównawcze	wyrównawcze	wyrównawcze

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Szkoły podstawowe funkcjonujące na terenie Gminy Strzelce Opolskie realizują szeroką ofertę zajęć edukacyjnych i pozalekcyjnych, ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych, zainteresowań oraz uzdolnień uczniów. W szczególności prowadzone są zajęcia rozwijające kreatywność, obejmujące m.in. robotykę i programowanie, zajęcia informatyczne, artystyczne, plastyczne, techniczne oraz językowe.

W szkołach miejskich oferta zajęć jest najbardziej rozbudowana i zróżnicowana. W Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 w Strzelcach Opolskich realizowane są m.in. zajęcia z robotyki i kodowania, grafiki komputerowej, zajęcia literackie, matematyczne, sportowe oraz językowe. Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 oferuje zajęcia matematyczne, artystyczne, językowe, europejskie oraz sportowe, w tym pływanie. Z kolei w Publicznej Szkole Podstawowej nr 7 prowadzone są zajęcia z programowania, informatyczno-robotyczne, szachowe, językowe, a także turystyczno-krajoznawcze oraz kurs języka migowego.

W szkołach zlokalizowanych na obszarach wiejskich oferta zajęć pozalekcyjnych jest również zróżnicowana, choć nieco mniej rozbudowana. Obejmuje ona przede wszystkim zajęcia matematyczne, polonistyczne, językowe, artystyczne oraz przyrodnicze. W niektórych placówkach realizowane są także zajęcia techniczne, szachowe czy programy rozwijające kompetencje ogólne, takie jak zajęcia typu „Omnibus". Dodatkowo prowadzone są zajęcia sportowe i rekreacyjne, w tym m.in. tenis stołowy czy zajęcia taneczne.

Uzupełnieniem oferty edukacyjnej są różnorodne zajęcia wspierające rozwój uczniów, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, socjoterapeutyczne, rewalidacyjne, zajęcia z pedagogiem specjalnym, emocjonalno-społeczne oraz dydaktyczno-wyrównawcze z języka polskiego i matematyki. Szeroki zakres oferowanych form wsparcia sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz wspiera rozwój uczniów o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach.

Dane dotyczące dowozu uczniów do szkół podstawowych w Gminie Strzelce Opolskie wskazują na stopniowy wzrost liczby dzieci korzystających z tej formy wsparcia. W 2023 roku dowozem objętych było 457 uczniów, co stanowiło 22,6% ogółu uczniów, w 2024 roku liczba ta wzrosła do 498 osób (22,4%), natomiast w 2025 roku osiągnęła poziom 550 uczniów, co odpowiadało 24,1% wszystkich uczniów szkół podstawowych w Gminie.

Dowóz organizowany jest zarówno na podstawie obowiązków ustawowych, jak i za zgodą Burmistrza, a średnia liczba uczniów objętych tym wsparciem wynosiła około 500 osób. Szczególną grupę stanowią uczniowie z niepełnosprawnościami, których w analizowanym

okresie dowożono 51. W celu zapewnienia im transportu zawarto również 17 umów z rodzicami.

Organizacja systemu dowozu wiąże się z istotnymi nakładami finansowymi. Koszt dowozu uczniów dojeżdżających w 2024 roku wyniósł około 1,55 mln zł. Wskazuje to na znaczącą rolę tego zadania w budżecie Gminy oraz jego istotne znaczenie dla zapewnienia równego dostępu do edukacji, szczególnie dla uczniów zamieszkujących obszary oddalone od placówek oświatowych oraz wymagających specjalistycznego wsparcia.

Tabela 10. Dowóz dzieci do szkół podstawowych w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba uczniów	457	498	550
% uczniów	22,6%	22,4%	24,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Infrastruktura szkół podstawowych w Gminie Strzelce Opolskie jest zróżnicowana i w dużej mierze powiązana z wielkością poszczególnych placówek. Największe szkoły, zlokalizowane w Strzelcach Opolskich, dysponują najbardziej rozbudowaną bazą dydaktyczną, obejmującą od 17 do 32 pracowni przedmiotowych, a także szerokim zapleczem sportowym, w tym halami sportowymi, salami gimnastycznymi, boiskami wielofunkcyjnymi oraz obiektami lekkoatletycznymi. W placówkach tych funkcjonują również stołówki, kuchnie, świetlice oraz dodatkowe przestrzenie, takie jak siłownie zewnętrzne.

Szkoły funkcjonujące na obszarach wiejskich posiadają mniejszą liczbę pracowni, najczęściej od 7 do 12, co wynika ze skali ich działania i liczby uczniów. Jednocześnie zapewniają one podstawową infrastrukturę sportową w postaci sal gimnastycznych lub boisk, a w części z nich dostępne są również elementy zaplecza socjalnego, takie jak świetlice czy stołówki. W części placówek, zarówno miejskich, jak i wiejskich, dostępne są place zabaw oraz infrastruktura rekreacyjna uzupełniająca ofertę edukacyjną i wychowawczą szkół.

Na osiągnięcia uczniów wpływa wiele czynników, w tym jakość procesu nauczania i uczenia się, a także uwarunkowania środowiskowe, w szczególności związane z kapitałem społecznym i aspiracjami edukacyjnymi rodzin. Jednym z podstawowych narzędzi oceny efektów kształcenia są wyniki egzaminu ósmoklasisty.

Analiza wyników egzaminu kończącego szkołę podstawową w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025 na tle powiatu strzeleckiego oraz województwa opolskiego wskazuje, że poziom osiągnięć uczniów jest zbliżony do wartości notowanych w otoczeniu. W przypadku języka polskiego wyniki Gminy kształtowały się na poziomie porównywalnym do średnich powiatowych

i wojewódzkich. W matematyce uczniowie osiągali rezultaty zbliżone do średnich dla powiatu
i województwa, miejscami nieco wyższe od poziomu powiatowego. Z kolei w zakresie języka angielskiego wyniki uczniów z Gminy były konkurencyjne względem średnich odniesienia,
a w ostatnim roku analizy przewyższały zarówno średnią powiatową, jak i wojewódzką.

Przedstawione dane wskazują, że efektywność procesu kształcenia w Gminie utrzymuje się na poziomie porównywalnym z innymi jednostkami w regionie, bez wyraźnych odchyleń od obserwowanych trendów.

Wykres 4. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025 na tle powiatu i województwa

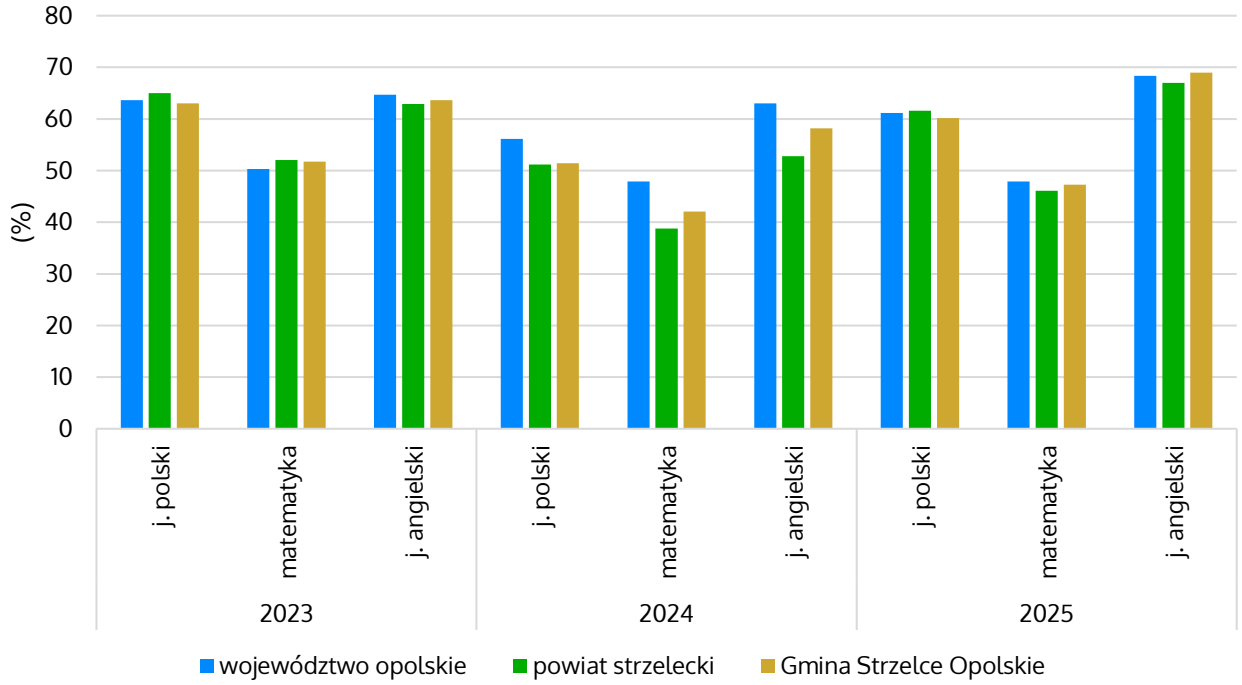

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Edukacja w Gminie Strzelce Opolskie charakteryzuje się dobrą dostępnością oraz stosunkowo szeroką ofertą zajęć dodatkowych i form wsparcia uczniów. System oświaty funkcjonuje stabilnie,
a osiągane wyniki edukacyjne pozostają na poziomie porównywalnym z otoczeniem regionalnym. Jednocześnie widoczne są wyzwania wynikające ze zmian demograficznych, w tym spadku liczby dzieci oraz rosnącego znaczenia działań wspierających uczniów o zróżnicowanych potrzebach.

Wnioskiem z analizy jest konieczność dalszego wzmacniania jakości edukacji, w szczególności poprzez rozwój zajęć rozwijających kompetencje przyszłości, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne oraz działania wyrównujące szanse edukacyjne. Istotne jest

również dostosowywanie infrastruktury i organizacji sieci szkół do zmieniającej się liczby uczniów.

W kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych rekomenduje się utrzymanie wysokiej dostępności usług edukacyjnych, rozwijanie oferty wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz wzmacnianie współpracy szkół z rodzinami i instytucjami lokalnymi. Edukacja powinna pozostać jednym z kluczowych obszarów działań, wspierających rozwój społeczny i przeciwdziałanie wykluczeniu.

2.1.5. KULTURA I SPORT

Rozbudowana i zróżnicowana oferta kulturalna oraz sportowo-rekreacyjna w Gminie Strzelce Opolskie odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu problemom społecznym. Umożliwia mieszkańcom rozwój zainteresowań, sprzyja integracji społeczności lokalnej oraz budowaniu więzi międzypokoleniowych, a także wspiera aktywne i zdrowe formy spędzania czasu wolnego. Działalność w tym obszarze ogranicza ryzyko marginalizacji, wspomaga procesy wychowawcze i edukacyjne oraz przyczynia się do promocji zdrowego stylu życia.

Kultura i sport stanowią ważny element jakości życia mieszkańców Gminy, sprzyjając aktywizacji społecznej oraz wzmacnianiu kapitału społecznego. Na terenie Gminy funkcjonuje rozbudowana sieć instytucji i miejsc aktywności kulturalnej, obejmująca Strzelecki Ośrodek Kultury, Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną im. Powstańców Śląskich, 13 świetlic wiejskich i dzielnicowych oraz 5 filii bibliotecznych. Placówki te tworzą przestrzeń do rozwijania talentów, pasji i aktywności mieszkańców w różnym wieku.

Strzelecki Ośrodek Kultury – jest główną instytucją odpowiedzialną za organizację, promocję i upowszechnianie kultury na terenie Gminy. Prowadzi szeroką ofertę zajęć dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów, obejmującą m.in. zajęcia plastyczne, ceramiczne, taneczne, teatralne, wokalne, naukę gry na gitarze, jogę, fitness, rytmikę, klub gier planszowych oraz zajęcia kreatywne dla najmłodszych. Instytucja organizuje również wydarzenia artystyczne, koncerty, spektakle, wystawy, warsztaty i imprezy okolicznościowe, pełniąc ważną funkcję integracyjną i animacyjną w życiu lokalnej społeczności.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Powstańców Śląskich – jest jedną z kluczowych instytucji kulturalnych Gminy, łączącą tradycyjne funkcje biblioteczne z działalnością edukacyjną, informacyjną i społeczną. Biblioteka funkcjonuje w nowej siedzibie przy ul. Marka Prawego 21, otwartej po realizacji inwestycji pn. „Współczesna biblioteka oknem na świat – połączenie tradycji z nowoczesnością", dofinansowanej ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Biblioteka wraz z filiami posiada księgozbiór liczący ponad 57 tys.

woluminów, oferuje dostęp do czasopism, czytelni, wypożyczalni dla dorosłych oraz oddziału dla dzieci. Poza udostępnianiem zbiorów prowadzi lekcje i wycieczki biblioteczne, warsztaty edukacyjne, spotkania autorskie oraz działania promujące czytelnictwo, w tym inicjatywy kierowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

Sieć biblioteczną uzupełnia 5 filii bibliotecznych, w tym Biblioteka na Osiedlu Piastów Śląskich w Strzelcach Opolskich oraz biblioteki w Błotnicy Strzeleckiej, Kadłubie, Suchej i Szymiszowie. Filie pełnią ważną funkcję w zapewnianiu dostępu do kultury i czytelnictwa poza centrum miasta. W ich ofercie znajdują się m.in. Dyskusyjny Klub Książki, warsztaty plastyczne oraz spotkania autorskie. Biblioteka współpracuje także ze szkołami, przedszkolami, Domem Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich wraz z filiami, organizacjami, stowarzyszeniami i innymi instytucjami lokalnymi, wzmacniając swoją rolę jako miejsca edukacji, integracji i aktywności społecznej.

Istotną rolę w integracji lokalnej pełnią również świetlice wiejskie i dzielnicowe. Organizowane są w nich m.in. koła muzyczne, teatralne, informatyczne, kulinarne, plastyczne i turystyczne, a także Klub Seniora, Klub przy herbatce oraz Klub Łączymy Pokolenia. Tego typu działalność ma szczególne znaczenie dla budowania więzi sąsiedzkich, aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich oraz wzmacniania relacji międzypokoleniowych.

Do najważniejszych cyklicznych wydarzeń kulturalnych organizowanych na terenie Gminy należą m.in. Dni Ziemi Strzeleckiej, konkurs Kroszonki, Ekozoolandia, Wiosenne Prezentacje, Strzeleckie Ogrody Jazzowe, Strzeleckie Spotkania Amatorskich Teatrów Lalek i Aktora, Jarmark Wielkanocny oraz Jarmark Bożonarodzeniowy. Wydarzenia te wzmacniają lokalną tożsamość, promują dziedzictwo kulturowe i tworzą przestrzeń do wspólnego spędzania czasu.

Gmina dysponuje również bardzo rozbudowaną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, obejmującą 56 obiektów. Są to m.in. liczne place zabaw, siłownie zewnętrzne, place rekreacyjno-sportowe, boiska, obiekty wodne, hala sportowa, Stadion Miejski, lodowisko oraz teren zimowej rekreacji „Górka Kaśka" w Parku Renardów. Infrastruktura ta jest rozmieszczona zarówno w mieście, jak i w sołectwach, co zwiększa dostępność aktywności sportowej i rekreacyjnej dla mieszkańców różnych części Gminy. Najliczniejszą grupę stanowią place zabaw oraz obiekty służące codziennej rekreacji, zlokalizowane m.in. w Rożniątowie, Ligocie Górnej, Ligocie Dolnej, Rozmierzu, Kadłubie, Szczepanku, Dziewkowicach, Osieku, Suchej,

Szymiszowie, Kalinowie, Warmątowicach, Jędryniach, Grodzisku, Kalinowicach, Niwkach oraz w różnych częściach Strzelec Opolskich. Uzupełniają je siłownie zewnętrzne, street workout parki, skate park, korty tenisowe oraz boiska sportowe, w tym boiska piłkarskie i wielofunkcyjne.

Szczególnie istotne znaczenie dla aktywności fizycznej mieszkańców mają obiekty o zasięgu gminnym, takie jak Stadion Miejski w Strzelcach Opolskich, Hala Sportowa przy Placu Żeromskiego, Pływalnia Kryta MOSiR, Pływalnia Odkryta, Park Wodny „Rybaczówka" oraz lodowisko przy PSP nr 7. Obiekty te umożliwiają realizację różnych form aktywności, w tym pływania, lekkoatletyki, piłki nożnej, tenisa ziemnego, rekreacji rodzinnej, sportów zimowych i zajęć ogólnorozwojowych.

Z informacji przekazanych na etapie diagnozy wynika, że w najbliższym okresie nie planuje się większych nowych inwestycji w infrastrukturę sportową, poza projektem Strzeleckiego Budżetu Obywatelskiego na 2026 rok dotyczącym zadania „Football Box na Stadionie Miejskim – inwestujemy w aktywność dzieci". Jednocześnie prowadzony jest stały nadzór nad istniejącymi obiektami, obejmujący ich utrzymanie, kontrole, przeglądy, bieżące naprawy oraz niezbędne doposażenie.

Oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna Gminy Strzelce Opolskie ma duże znaczenie społeczne. Sprzyja integracji mieszkańców, aktywizuje dzieci, młodzież, osoby dorosłe i seniorów, wspiera profilaktykę zdrowotną oraz tworzy warunki do budowania więzi lokalnych. W kontekście Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych istotne jest dalsze utrzymywanie dostępności tej oferty, wspieranie aktywności międzypokoleniowej oraz wykorzystywanie kultury i sportu jako narzędzi przeciwdziałania izolacji społecznej.

2.1.6. OPIEKA ZDROWOTNA I BEZPIECZEŃSTWO

OPIEKA ZDROWOTNA

Dostęp do opieki szpitalnej oraz pomocy doraźnej dla mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie zapewniany jest bezpośrednio na terenie miasta. W Strzelcach Opolskich funkcjonuje Szpital Powiatowy im. Prałata J. Głowatzkiego, przy którym działa Szpitalny Oddział Ratunkowy. Na terenie miasta zlokalizowana jest również stacja ratownictwa medycznego, co zwiększa bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców oraz umożliwia szybkie udzielanie pomocy w stanach nagłego zagrożenia życia i zdrowia.

Istotnym uzupełnieniem lokalnego systemu ochrony zdrowia jest bliskość Opola, będącego stolicą województwa i ważnym ośrodkiem usług medycznych. Dojazd z centrum Strzelec Opolskich do Opola zajmuje około 30 minut, co zwiększa dostępność mieszkańców Gminy do poradni specjalistycznych oraz innych świadczeń zdrowotnych realizowanych poza terenem Gminy.

Na terenie Gminy funkcjonują również podmioty świadczące podstawową opiekę zdrowotną oraz wybrane usługi specjalistyczne. Wśród placówek realizujących świadczenia w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia znajdują się m.in. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MED-PIAST w Strzelcach Opolskich, NZOZ ZDROWIE działający w Strzelcach Opolskich i Kadłubie, NZOZ MEDAM w Błotnicy Strzeleckiej, a także podmioty świadczące usługi z zakresu rehabilitacji medycznej, dermatologii, diagnostyki laboratoryjnej oraz poradnictwa specjalistycznego.

Lokalną ofertę zdrowotną uzupełniają niepubliczne placówki medyczne i gabinety specjalistyczne, w tym m.in. poradnie chirurgiczne, okulistyczne, dermatologiczne, pulmonologiczne, stomatologiczne, centra medyczne oraz placówki terapii i profilaktyki. Część z nich realizuje świadczenia finansowane ze środków publicznych, natomiast inne funkcjonują w formule komercyjnej. Dzięki temu mieszkańcy mają dostęp zarówno do podstawowej opieki zdrowotnej, jak i do wybranych usług specjalistycznych na terenie Gminy.

Dane za lata 2023-2025 wskazują zarówno na wzrost dostępności aptek, jak i liczby placówek zdrowotnych. Zwiększał się również deklarowany zakres świadczonych usług, co może świadczyć o stopniowym poszerzaniu lokalnej oferty medycznej. Jest to szczególnie istotne w kontekście starzenia się mieszkańców oraz rosnącego zapotrzebowania na świadczenia rehabilitacyjne, diagnostyczne, opiekuńcze i specjalistyczne.

Z punktu widzenia polityki społecznej dostępność ochrony zdrowia ma istotne znaczenie dla jakości życia mieszkańców, zwłaszcza osób starszych, przewlekle chorych, z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi. W kolejnych latach ważne będzie utrzymanie dostępności podstawowej opieki zdrowotnej, wspieranie działań profilaktycznych oraz rozwijanie współpracy pomiędzy placówkami medycznymi, pomocą społeczną i instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców wymagających szczególnego wsparcia.

BEZPIECZEŃSTWO

Za bezpieczeństwo mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Strzelcach Opolskich, zlokalizowana przy ul. Piłsudskiego 2. W jednostce wskazano 140 etatów policyjnych. Policja realizuje działania prewencyjne, interwencyjne i porządkowe, a także podejmuje działania związane z reagowaniem na zgłoszenia mieszkańców oraz przeciwdziałaniem najczęściej występującym zagrożeniom.

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie nie funkcjonuje straż gminna. Istotną rolę w systemie bezpieczeństwa lokalnego pełnią natomiast jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

W Gminie działa 12 jednostek OSP: Błotnica Strzelecka, Warmątowice, Strzelce Opolskie, Rozmierka, Osiek, Kadłub, Grodzisko, Rozmierz, Sucha, Szymiszów, Rożniątów oraz Kalinowice. Trzy z nich, tj. OSP Strzelce Opolskie, OSP Kadłub oraz OSP Kalinowice, są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co zwiększa ich znaczenie w systemie reagowania na zagrożenia.

Jednostki OSP uczestniczą zarówno w działaniach związanych z gaszeniem pożarów, jak i w interwencjach innego rodzaju, obejmujących m.in. usuwanie skutków zdarzeń drogowych, miejscowych zagrożeń, ekstremalnych zjawisk pogodowych czy innych sytuacji wymagających wsparcia ratowniczego. W latach 2023-2025 największą liczbę interwencji odnotowywały jednostki OSP Strzelce Opolskie oraz OSP Kadłub, co wynika z ich potencjału organizacyjnego, lokalizacji oraz włączenia do systemu ratowniczo-gaśniczego. Łącznie jednostki OSP z terenu Gminy podejmowały rocznie kilkaset działań, przy czym zdecydowaną większość stanowiły zdarzenia inne niż pożary. W 2023 roku odnotowano 65 interwencji pożarowych i 168 innych zdarzeń, w 2024 roku odpowiednio 83 i 185, natomiast w 2025 roku 50 interwencji pożarowych i 196 innych zdarzeń.

Ważnym elementem systemu bezpieczeństwa jest również monitoring wizyjny funkcjonujący na terenie miasta Strzelce Opolskie. Kamery zlokalizowane są m.in. przy Placu Żeromskiego, ul. Zamkowej, parkingu Parkuj i Jedź, ul. Marka Prawego, Placu Targowym, ul. Gogolińskiej, Ratuszu, drodze krajowej nr 94 przy ul. Opolskiej, ul. Ludowej, Grunwaldzkiej, Chopina, Wałowej, Rynku oraz ul. Jana Pawła II. Monitoring zwiększa możliwości bieżącej obserwacji przestrzeni publicznych, wspiera działania prewencyjne oraz ułatwia identyfikację zdarzeń naruszających porządek publiczny.

Zgłoszenia odnotowywane na Krajowej Mapie Zagrożeń Bezpieczeństwa wskazują, że do najczęściej sygnalizowanych problemów należą zagrożenia drogowe, w szczególności przekraczanie dozwolonej prędkości oraz nieprawidłowe parkowanie. Poza obszarem miejskim istotnym problemem są również dzikie wysypiska śmieci, które wpływają zarówno na poczucie bezpieczeństwa i ładu przestrzennego, jak i na jakość środowiska lokalnego.

System bezpieczeństwa w Gminie Strzelce Opolskie opiera się na współpracy Policji, jednostek OSP oraz wykorzystaniu monitoringu wizyjnego. Dobrze rozwinięta sieć jednostek ratowniczych oraz obecność Komendy Powiatowej Policji na terenie Gminy stanowią istotny potencjał w zakresie reagowania na zagrożenia. W kolejnych latach ważne będzie dalsze wzmacnianie działań profilaktycznych, poprawa bezpieczeństwa drogowego, przeciwdziałanie zaśmiecaniu terenów publicznych oraz utrzymywanie sprawności systemu monitoringu i jednostek ratowniczych.

2.1.7. DZIAŁANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w życiu społecznym Gminy Strzelce Opolskie, uzupełniając działania samorządu w zakresie pomocy społecznej, ochrony zdrowia, wsparcia rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzieży, kultury, sportu, ekologii oraz rozwoju lokalnych wspólnot. Aktywność sektora pozarządowego sprzyja wzmacnianiu kapitału społecznego, integracji mieszkańców oraz lepszemu rozpoznawaniu i zaspokajaniu lokalnych potrzeb.

W latach 2023-2025 widoczny był wzrost aktywności sektora pozarządowego oraz zakresu współpracy organizacji z samorządem. Liczba organizacji pozarządowych wzrosła z 37 w 2023 roku do 46 w 2025 roku. W tym samym okresie zwiększyła się liczba konkursów z 13 do 17 oraz liczba podpisanych umów z 52 do 64. Kwota w budżecie przeznaczona na realizację programu współpracy z organizacjami pozarządowymi utrzymywała się na stabilnym poziomie, wynosząc około 1,52 mln zł w 2023 roku oraz około 1,58 mln zł w latach 2024-2025.

Współpraca Gminy Strzelce Opolskie z organizacjami pozarządowymi prowadzona jest w oparciu o coroczne programy współpracy. Program współpracy na rok 2026 został przyjęty uchwałą nr XX/158/2025 Rady Miejskiej w Strzelcach Opolskich z dnia 30 października 2025 r. Jego głównym celem jest rozwijanie partnerskiej współpracy pomiędzy Gminą Strzelce Opolskie a organizacjami pozarządowymi oraz zwiększenie udziału i zaangażowania tych organizacji w rozwój Gminy i poprawę jakości życia jej mieszkańców. Na realizację zadań ujętych w Programie na 2026 rok Gmina planuje przeznaczyć 1 946 000,00 zł.

Program określa również cele szczegółowe, obejmujące tworzenie warunków do powstawania inicjatyw i projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe, upowszechnianie wiedzy o działalności trzeciego sektora, aktywizację i integrację środowiska organizacji pozarządowych, promocję wolontariatu oraz włączanie organizacji jako partnerów w tworzenie polityk publicznych Gminy.

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi realizowana jest zarówno w formach finansowych, jak i pozafinansowych. Obejmuje m.in. zlecanie realizacji zadań publicznych poprzez wspieranie lub powierzanie ich wykonania wraz z udzieleniem dotacji, konsultowanie projektów aktów prawa miejscowego, tworzenie zespołów doradczych i inicjatywnych, zawieranie umów partnerskich i porozumień, wspieranie inicjatyw lokalnych, udostępnianie lokali, infrastruktury, sprzętu i środków transportu, udzielanie rekomendacji, obejmowanie przedsięwzięć patronatem oraz promocję działalności organizacji.

Priorytetowe obszary współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi obejmują m.in. pomoc społeczną, wsparcie rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej, działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa i ochrony praw dziecka, ochronę i promocję zdrowia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym, działalność na rzecz osób starszych, dzieci i młodzieży, osób z niepełnosprawnościami, promocję zatrudnienia i aktywizację zawodową, wspieranie kultury fizycznej, kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego, turystykę, ekologię i ochronę zwierząt oraz rozwój wspólnot lokalnych.

Wśród organizacji szczególnie istotnych z punktu widzenia polityki społecznej i lokalnej aktywności mieszkańców należy wskazać m.in. Caritas Diecezji Opolskiej, realizującą zadania z zakresu ochrony i promocji zdrowia, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Szkoły Specjalnej „Ósemka", prowadzące działania na rzecz dzieci, rodzin i osób z niepełnosprawnościami, a także Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „BARKA", którego działalność dotyczy pomocy społecznej. Ważną rolę w aktywizacji osób starszych pełnią Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Strzelcach Opolskich oraz Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Kadłub. Organizacje te realizują działania na rzecz osób w wieku emerytalnym, integracji społecznej, kultury oraz lokalnego dziedzictwa. Istotnym elementem lokalnego sektora pozarządowego są również organizacje działające na rzecz dzieci i młodzieży, sportu, rekreacji i aktywności społecznej, takie jak Stowarzyszenie Kalejdoskop, Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Grodzisko, Stowarzyszenie VOLLEY Strzelce Opolskie, kluby sportowe oraz Stowarzyszenie Klub Sportowy „Piast" Strzelce Opolskie. Ich działalność wspiera rozwój zainteresowań, aktywność fizyczną i integrację mieszkańców. Uzupełnieniem tej aktywności są organizacje działające w zakresie ekologii i ochrony zwierząt, m.in. Stowarzyszenie „Strzelce Zwierzętom", a także Ochotnicze Straże Pożarne, które oprócz zadań ratowniczych pełnią funkcje integracyjne, wychowawcze i kulturalne.

Gmina Strzelce Opolskie jest również członkiem Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Kraina św. Anny". Udział w LGD umożliwia współpracę z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami społecznymi, przedsiębiorcami i mieszkańcami na rzecz rozwoju lokalnego. Działalność Stowarzyszenia koncentruje się m.in. na aktywizacji społeczności lokalnych, wspieraniu inicjatyw oddolnych, rozwoju obszarów wiejskich, promocji dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz wzmacnianiu lokalnej przedsiębiorczości. Członkostwo w LGD zwiększa możliwości realizacji działań społecznych, integracyjnych i rozwojowych na terenie Gminy, w tym przedsięwzięć wzmacniających aktywność mieszkańców i lokalnych organizacji.

Z punktu widzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych organizacje pozarządowe stanowią ważnego partnera samorządu w realizacji działań skierowanych do grup wymagających wsparcia, w tym rodzin, dzieci i młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ich działalność

wzmacnia lokalne sieci wsparcia, zwiększa dostępność usług społecznych i sprzyja aktywizacji mieszkańców. W kolejnych latach istotne będzie dalsze rozwijanie partnerstwa z organizacjami pozarządowymi, wspieranie wolontariatu, zwiększanie udziału NGO w diagnozowaniu potrzeb społecznych oraz wykorzystywanie potencjału trzeciego sektora w realizacji lokalnej polityki społecznej.

2.2. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH I ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

2.2.1. DZIAŁALNOŚĆ OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) w Strzelcach Opolskich to instytucja odgrywająca zasadniczą rolę w zabezpieczaniu potrzeb mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie. Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych. OPS realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych.

Do podstawowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich należą zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej, obejmujące w szczególności przyznawanie i wypłacanie świadczeń, prowadzenie pracy socjalnej, analizę zjawisk powodujących zapotrzebowanie na pomoc społeczną, realizację działań wynikających z rozpoznanych potrzeb mieszkańców oraz współpracę z organizacjami społecznymi, pozarządowymi i innymi podmiotami działającymi w obszarze pomocy społecznej. Ośrodek realizuje również liczne zadania wynikające z innych ustaw, m.in. z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, przeciwdziałania przemocy domowej, dodatków mieszkaniowych, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, pomocy materialnej dla uczniów, potwierdzania prawa do świadczeń zdrowotnych, aktywizacji osób bezrobotnych, Karty Dużej Rodziny, programu „Za życiem", pomocy obywatelom Ukrainy oraz wydawania zaświadczeń w ramach programu „Czyste Powietrze".

Zakres działalności OPS wykracza poza wypłatę świadczeń pieniężnych. Ośrodek prowadzi działania skierowane do rodzin, dzieci, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, osób bezdomnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz mieszkańców wymagających wsparcia w sytuacjach kryzysowych. Ważnym elementem pracy jednostki jest również przeciwdziałanie przemocy domowej, wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, rozwijanie usług opiekuńczych i środowiskowych, a także realizacja działań osłonowych związanych z kosztami utrzymania gospodarstw domowych.

W analizowanym okresie OPS realizował także liczne programy i projekty uzupełniające system pomocy społecznej, w tym m.in.:

- Program „Posiłek w szkole i w domu",
- Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2021-2027,
- Program Rozwiązywania Problemów Bezdomności w Gminie Strzelce Opolskie,

- Program „Korpus Wsparcia Seniorów”,
- Program „Opieka wytchnieniowa”,
- Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”,
- Program „Opieka 75+”,
- projekt „Nie-sami-dzielni”,
- Klub Senior+,
- Kartę Dużej Rodziny,
- Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny,
- akcję „Koperta Życia”,
- działania związane z pomocą obywatelom Ukrainy,
- zadania związane z dodatkiem osłonowym i bonem energetycznym,
- zadania wynikające z programu „Za życiem”,
- wydawanie zaświadczeń w ramach programu „Czyste Powietrze”.

Zgodnie z Ustawą o pomocy społecznej OPS ma obowiązek zatrudnić pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony
w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.
Zadania z zakresu pomocy społecznej w Gminie Strzelce Opolskie realizowane są przez rozbudowaną i zróżnicowaną kadrę Ośrodka Pomocy Społecznej, której liczebność oraz struktura dostosowywane są do rosnącego zakresu świadczonych usług.

W latach 2023-2025 liczba zatrudnionych pracowników utrzymywała się na zbliżonym poziomie, przy jednoczesnych zmianach w strukturze zatrudnienia. W 2023 roku Ośrodek zatrudniał 51 osób (49,63 etatu), w 2024 roku 49 osób (47,13 etatu), natomiast w 2025 roku liczba ta wzrosła do 53 osób (51,13 etatu). Dane te wskazują na względną stabilność zatrudnienia przy jednoczesnym dostosowywaniu liczby etatów do bieżących potrzeb organizacyjnych.

W strukturze kadry widoczne są zmiany dotyczące stanowisk kierowniczych, liczba kierowników wzrosła z 1 w latach 2023-2024 do 3 w 2025 roku, przy jednoczesnym braku stanowiska zastępcy kierownika w 2025 roku. Może to świadczyć o reorganizacji struktury zarządzania i większym rozproszeniu kompetencji kierowniczych w poszczególnych obszarach działalności.

Istotną grupę pracowników stanowią pracownicy socjalni, których liczba wynosiła 13 w 2023 roku, 10 w 2024 roku oraz 11 w 2025 roku. W Ośrodku zatrudnieni są również asystenci rodziny, których liczba wzrosła z 2 w latach 2023-2024 do 3 w 2025 roku, co wskazuje na rosnące znaczenie pracy

z rodziną i wsparcia środowiskowego. Najliczniejszą grupę stanowią pozostali pracownicy, obejmujący m.in. kadrę administracyjną, pracowników świadczeń, usług opiekuńczych oraz wsparcia seniorów, których liczba wzrosła z 34 w 2023 roku do 36 w 2025 roku.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku Ośrodek funkcjonował w ramach wyodrębnionych działów organizacyjnych. Największym z nich jest Dział Organizacji i Usług oraz Wsparcia Społecznego
(19 stanowisk), obejmujący m.in. usługi opiekuńcze, wsparcie seniorów, fizjoterapię oraz funkcjonowanie Klubu Senior+. W jego strukturze znajdują się również stanowiska bezpośrednio związane z pracą opiekuńczą i terapeutyczną, takie jak opiekunowie osób starszych
i niesamodzielnych, fizjoterapeuci, pielęgniarka usług specjalistycznych oraz pracownicy odpowiedzialni za organizację zajęć w Klubie Senior+, co wskazuje na rozwój usług środowiskowych i dziennych form wsparcia. Znaczącą rolę odgrywa również Dział Pomocy Środowiskowej (17 etatów), w którym zatrudnieni są pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny. Pozostałe komórki organizacyjne to m.in. Dział Świadczeń Społecznych, Dział Finansowo-Księgowy oraz Dział Administracyjno-Organizacyjny.

Struktura zatrudnienia wskazuje na rozwinięty i wieloaspektowy charakter działalności Ośrodka, obejmujący zarówno pracę socjalną i wsparcie rodzin, jak i realizację świadczeń, usług opiekuńczych oraz działań na rzecz osób starszych i osób wymagających wsparcia. Zmiany
w zatrudnieniu oraz rozbudowa poszczególnych działów świadczą o dostosowywaniu potencjału kadrowego do rosnącego zapotrzebowania na usługi społeczne oraz poszerzania zakresu realizowanych zadań.

Tabela 11. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób ogółem	51	49	53
Liczba etatów	49,63	47,13	51,13
Kierownicy	1	1	3
Z-ca kierownika	1	1	0
Pracownicy socjalni ogółem	13	10	11
Asystenci rodziny	2	2	3
Pozostali pracownicy	34	35	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Struktura kadry Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, a w szczególności liczba zatrudnionych pracowników socjalnych, odpowiada wymogom określonym w ustawie o pomocy społecznej, z uwzględnieniem liczby mieszkańców Gminy oraz liczby rodzin objętych pracą socjalną. Utrzymanie odpowiednich proporcji zatrudnienia pozwala

na zapewnienie wsparcia rodzinom i osobom samotnie gospodarującym zgodnie z obowiązującymi standardami organizacji pomocy społecznej.

W latach 2023-2025 pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich uczestniczyli w licznych szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe. Tematyka szkoleń była zróżnicowana i obejmowała zarówno zagadnienia związane z realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej, jak i kwestie prawne, administracyjne oraz finansowe.

Istotna część szkoleń dotyczyła przeciwdziałania przemocy domowej oraz funkcjonowania procedury „Niebieskiej Karty". Pracownicy uczestniczyli m.in. w szkoleniach dotyczących realizacji procedury NK, współpracy w Zespołach Interdyscyplinarnych i Grupach Diagnostyczno-Pomocowych, dokumentacji zespołów interdyscyplinarnych, a także ochrony dzieci doznających przemocy. Realizowano również szkolenia związane z szacowaniem ryzyka zagrożenia życia i zdrowia dziecka oraz nowelizacją przepisów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej.

Znaczną część działań szkoleniowych stanowiły zagadnienia związane z pracą socjalną i wsparciem osób wymagających pomocy. Obejmowały one m.in. szkolenia z zakresu usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej, programu Asystent Osobisty Osoby z Niepełnosprawnością, pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi, umieszczania osób w domach pomocy społecznej czy bezpieczeństwa pracy asystenta rodziny. Pracownicy uczestniczyli również w szkoleniach dotyczących świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, świadczenia wspierającego, renty wdowiej oraz stypendiów i zasiłków szkolnych.

Ważnym obszarem podnoszenia kompetencji były także szkolenia administracyjno-finansowe i prawne. Dotyczyły one m.in. procedury administracyjnej KPA, prawa pracy, rachunkowości jednostek samorządu terytorialnego, ewidencji księgowej, naliczania wynagrodzeń pracowników samorządowych, podatku VAT w JST, doręczeń elektronicznych oraz obsługi funduszy unijnych w perspektywie 2021-2027.

Pracownicy uczestniczyli ponadto w szkoleniach związanych z rozwojem usług społecznych i funkcjonowaniem Centrum Usług Społecznych, ekonomią społeczną, usługami sąsiedzkimi oraz działaniami na rzecz seniorów. Realizowano również szkolenia związane z programami i instrumentami wsparcia, takimi jak „Czyste Powietrze", bon energetyczny czy projekt ZONE dotyczący ograniczania niskiej emisji.

Zakres i różnorodność przeprowadzonych szkoleń wskazują na systematyczne podnoszenie kompetencji kadry Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich oraz dostosowywanie wiedzy pracowników do zmieniających się przepisów prawa i rosnącego zakresu realizowanych usług społecznych.

2.2.2. GŁÓWNE PROBLEMY Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- ubóstwa;
- sieroctwa;
- bezdomności;
- bezrobocia;
- niepełnosprawności;
- długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- przemocy domowej;
- potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych lub niepełnych;
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całodobowe placówki opiekuńczo – wychowawcze;
- trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą;
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii;
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje przy jednoczesnym wystąpieniu ubóstwa oraz co najmniej jednej z przesłanek określonych w ustawie o pomocy społecznej. Oznacza to, że samo ubóstwo nie może stanowić wyłącznej podstawy przyznania świadczeń pieniężnych. Pomoc przysługuje:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 1 010,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej”,
- osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 823,00 zł, zwanej dalej „kryterium dochodowym na osobę w rodzinie”,
- rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę
  w rodzinie, zwanej dalej „kryterium dochodowym rodziny”.

Poziom ubóstwa i skala korzystania z pomocy społecznej w Gminie Strzelce Opolskie mogą być analizowane na podstawie wskaźnika liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej przypadających na 10 tys. mieszkańców. Dane wskazują, że w latach 2020-2024 zarówno w Gminie, jak i w powiecie strzeleckim oraz województwie opolskim obserwowano systematyczny spadek wartości tego wskaźnika.

W Gminie Strzelce Opolskie wskaźnik zmniejszył się z 323 beneficjentów na 10 tys. Mieszkańców
w 2020 roku do 238 w 2024 roku. Oznacza to spadek o około 26%, co może świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji materialnej części mieszkańców lub zmniejszaniu się liczby osób wymagających wsparcia środowiskowej pomocy społecznej. Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w 2020 roku, natomiast najniższą w roku 2024. Podobna tendencja występowała również w powiecie strzeleckim, gdzie wskaźnik spadł z 308 w 2020 roku do 245 w 2024 roku, oraz w województwie opolskim,
w którym odnotowano spadek z 370 do 287 beneficjentów na 10 tys. mieszkańców. W analizowanym okresie wartości dla Gminy Strzelce Opolskie pozostawały zbliżone do średnich powiatowych, a jednocześnie wyraźnie niższe od średnich wojewódzkich.

Warto zauważyć, że po wyraźnym spadku liczby beneficjentów w latach 2020-2022, zarówno
w Gminie, jak i w powiecie odnotowano niewielki wzrost wskaźnika w 2023 roku. Może to wskazywać na pojawienie się nowych potrzeb społecznych związanych m.in. ze wzrostem kosztów utrzymania i pogorszeniem sytuacji ekonomicznej części gospodarstw domowych. Mimo tego wzrostu, w 2024 roku ponownie zaobserwowano spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Przedstawione dane wskazują, że skala korzystania z pomocy społecznej w Gminie Strzelce Opolskie pozostaje umiarkowana na tle województwa, a długookresowa tendencja spadkowa może świadczyć o względnej stabilizacji sytuacji społeczno-ekonomicznej mieszkańców.

Rysunek 5. Liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Gminy Strzelce Opolskie na tle powiatu i województwa

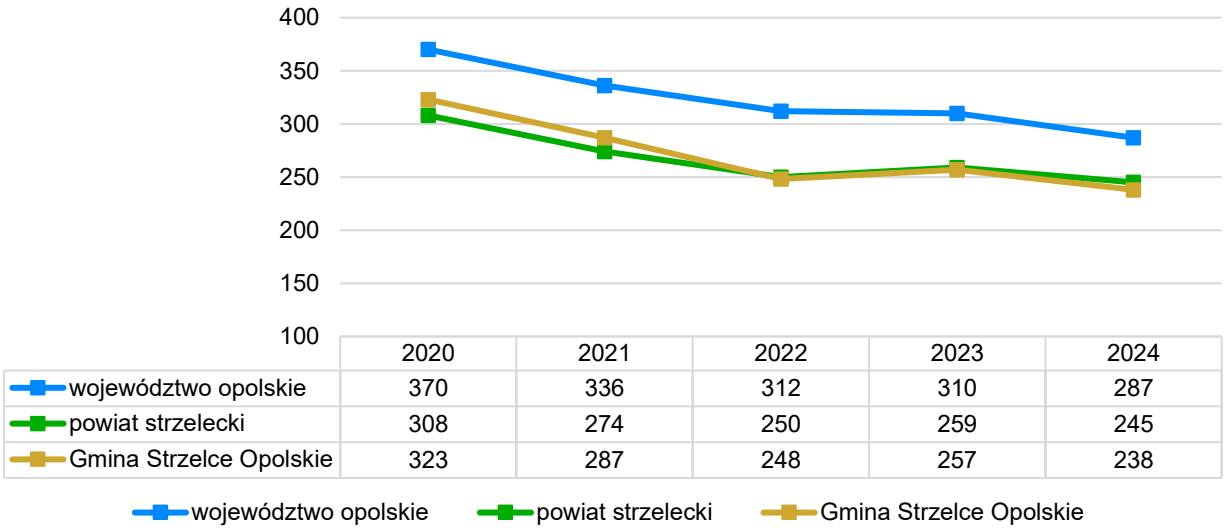

	2020	2021	2022	2023	2024
województwo opolskie	370	336	312	310	287
powiat strzelecki	308	274	250	259	245
Gmina Strzelce Opolskie	323	287	248	257	238

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2023-2025 najczęstszymi powodami przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom Gminy Strzelce Opolskie były długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Największą grupę stanowiły osoby i rodziny wymagające wsparcia z powodu problemów zdrowotnych. Liczba rodzin objętych pomocą z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby wynosiła 364 w 2023 roku, 315 w 2024 roku oraz 308 w 2025 roku. Wysoka pozostawała również liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności, choć w analizowanym okresie widoczna była stopniowa tendencja spadkowa z 220 rodzin w 2023 roku do 194 w 2025 roku.

Istotnym problemem społecznym pozostawało także bezrobocie. Liczba rodzin objętych pomocą
z tego powodu zmniejszyła się z 77 w 2023 roku do 57 w 2025 roku, co może świadczyć o stopniowej poprawie sytuacji na lokalnym rynku pracy. Jednocześnie zauważalny był niewielki wzrost liczby rodzin korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa z 38 w 2023 roku do 40 w 2025 roku.

W analizowanym okresie utrzymywała się również grupa rodzin wymagających wsparcia w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniem gospodarstwa domowego. Liczba takich rodzin wynosiła 32 w 2023 roku, 25 w 2024 roku oraz 33 w 2025 roku. Wśród nich znajdowały się zarówno rodziny niepełne, jak i wielodzietne.

Na uwagę zasługuje także wzrost liczby osób objętych pomocą z powodu bezdomności z 30 rodzin w 2023 roku do 35 w 2025 roku. Wzrosła również liczba rodzin, w których występował problem alkoholizmu, z 17 do 20 przypadków. Jednocześnie zjawiska takie jak

narkomania, sytuacje kryzysowe czy trudności po opuszczeniu zakładu karnego występowały w stosunkowo niewielkiej skali.

Dane wskazują, że główne potrzeby społeczne mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie koncentrują się wokół problemów zdrowotnych, starzenia się społeczeństwa, trudności ekonomicznych oraz konieczności wsparcia rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wymaga to dalszego rozwijania usług opiekuńczych, działań aktywizacyjnych oraz wsparcia środowiskowego i profilaktycznego.

Tabela 12. Powody przyznania pomocy w latach 2023-2025 w Gminie Strzelce Opolskie

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2023	2024	2025
UBÓSTWO	38	36	40
SIEROCTWO	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	30	32	35
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	14	6	8
w tym: wielodzietność	11	6	8
BEZROBOCIE	77	59	57
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	220	204	194
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	364	315	308
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	32	25	33
w tym: rodziny niepełne	14	12	16
w tym: rodziny wielodzietne	9	5	4
PRZEMOC DOMOWA	0	2	2
ALKOHOLIZM	17	12	20
NARKOMANIA	1	0	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	1	4	4
ZDARZENIE LOSOWE	2	1	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	0	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Wyniki badania ankietowego stanowią istotne uzupełnienie danych statystycznych i instytucjonalnych, ponieważ pokazują subiektywne odczucia mieszkańców oraz ich ocenę najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie Gminy Strzelce Opolskie. Pozwalają one wskazać obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia, również te, które nie zawsze są w pełni widoczne w danych administracyjnych.

Najczęściej wskazywanym problemem były kwestie związane ze starzeniem się społeczeństwa (46,0%). Wynik ten potwierdza rosnące znaczenie działań skierowanych do

osób starszych, w tym rozwoju usług opiekuńczych, wsparcia środowiskowego oraz inicjatyw aktywizujących seniorów. Wysoki odsetek wskazań uzyskały również alkoholizm oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (po 32,0%), co może świadczyć o potrzebie dalszego wzmacniania działań profilaktycznych, edukacyjnych i wspierających rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

Respondenci stosunkowo często wskazywali również problem rozpadu więzi rodzinnych i samotnego wychowywania dzieci (26,7%), a także bezrobocie (20,7%), zdarzenia losowe oraz złe warunki mieszkaniowe (po 18,7%). Znacząca część mieszkańców zwracała także uwagę na problem długotrwałej lub ciężkiej choroby (18,0%) oraz niepełnosprawności (14,7%), co koresponduje z danymi dotyczącymi powodów korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy.

Relatywnie rzadziej wskazywanym problemem było ubóstwo (12,0%), co może świadczyć o mniejszej skali tego zjawiska w społecznej percepcji mieszkańców lub o większym znaczeniu innych problemów społecznych wpływających na codzienne funkcjonowanie rodzin i osób samotnych. Wyniki badania potwierdzają jednocześnie potrzebę dalszego rozwijania działań w obszarze wsparcia rodzin, polityki senioralnej, profilaktyki uzależnień oraz usług zdrowotnych i opiekuńczych. Szczególnego znaczenia nabierają działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych, wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodzin oraz rozwój lokalnych form wsparcia środowiskowego i profilaktycznego.

Tabela 13. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie według ankietowanych

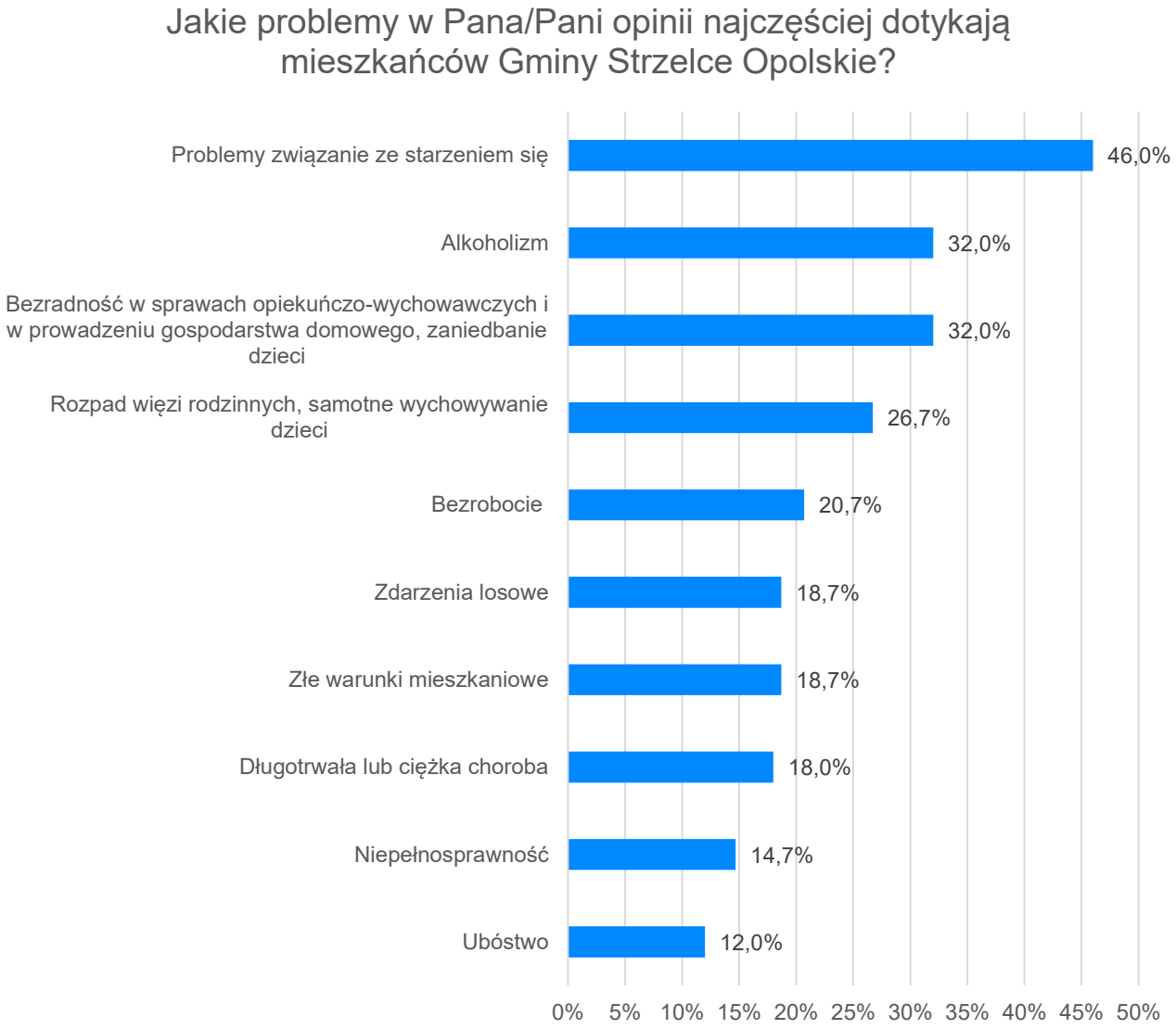

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.2.3. ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

System pomocy i wsparcia dostępny dla mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie opiera się na zasobach lokalnych, powiatowych oraz partnerskich. Na poziomie gminnym kluczową rolę pełni Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, który realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, pracy socjalnej, usług opiekuńczych, świadczeń rodzinnych, wsparcia rodzin, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Lokalny system uzupełniają również Klub Senior+, Środowiskowy Dom Samopomocy, Punkt konsultacyjno-informacyjny, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz zasób mieszkań o charakterze wspierającym.

Istotne znaczenie mają także zasoby powiatowe i ponadlokalne, w tym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich, domy pomocy społecznej, Warsztat Terapii Zajęciowej w Zawadzkiem oraz podmioty specjalistyczne działające w obszarze terapii, profilaktyki, rehabilitacji społecznej i reintegracji społeczno-zawodowej. Dzięki temu mieszkańcy Gminy mogą korzystać nie tylko z pomocy świadczonej bezpośrednio przez jednostki gminne, lecz także z bardziej wyspecjalizowanych form wsparcia realizowanych przez instytucje powiatowe, organizacje społeczne i placówki partnerskie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich jest podstawową jednostką organizacyjną Gminy odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. OPS udziela wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzi pracę socjalną, organizuje usługi opiekuńcze, realizuje świadczenia pieniężne i niepieniężne oraz współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz mieszkańców wymagających pomocy.

Do głównych obszarów działalności OPS należą:

- przyznawanie i wypłata świadczeń z pomocy społecznej,
- prowadzenie pracy socjalnej i wsparcia środowiskowego,
- organizowanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych,
- wspieranie rodzin przeżywających trudności wychowawcze i opiekuńcze,
- realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i dodatków mieszkaniowych,
- kierowanie mieszkańców do domów pomocy społecznej i schronisk,
- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin w kryzysie, osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Klub Senior+ w Strzelcach Opolskich

Na terenie Strzelec Opolskich nie funkcjonuje Dzienny Dom Senior+, rozumiany jako placówka dziennego pobytu zapewniająca bardziej kompleksowe wsparcie opiekuńcze, organizację pobytu w ciągu dnia, posiłki oraz szerszy zakres usług wspierających osoby starsze o ograniczonej samodzielności. Funkcję aktywizującą i integracyjną wobec seniorów pełni natomiast Klub Senior+, który ma przede wszystkim charakter środowiskowy i społeczny.

Placówka skupia emerytów i rencistów z terenu Gminy, oferując zajęcia kulturalne, edukacyjne, rekreacyjne i integracyjne. Działalność Klubu sprzyja przeciwdziałaniu

samotności osób starszych, wzmacnia ich aktywność społeczną oraz umożliwia uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności, jednak nie zastępuje w pełni usług dziennego domu pobytu adresowanych do osób wymagających bardziej regularnego wsparcia opiekuńczego.

Klub Senior+ realizuje działania obejmujące m.in.:

- organizację spotkań integracyjnych,
- prowadzenie zajęć warsztatowych i edukacyjnych,
- wspieranie aktywności kulturalnej i społecznej seniorów,
- organizowanie inicjatyw okolicznościowych,
- tworzenie przestrzeni do budowania relacji społecznych i przeciwdziałania izolacji.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich

Ważnym zasobem lokalnym i ponadgminnym jest Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich. Placówka świadczy dzienne wsparcie osobom przewlekle psychicznie chorym, osobom z niepełnosprawnością intelektualną oraz osobom wykazującym inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych. Z jej oferty korzystają mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie oraz gmin ościennych.

ŚDS jest placówką typu A, B i C i działa od poniedziałku do piątku. W 2025 roku obejmował pomocą łącznie 77 uczestników, w tym 58 mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie oraz 19 osób
z gmin ościennych. Na dzień 31 grudnia 2025 roku w placówce przebywało 70 uczestników skierowanych na podstawie decyzji administracyjnej.

Zakres wsparcia oferowanego przez ŚDS obejmuje:

- treningi samoobsługi i zaradności życiowej,
- treningi umiejętności społecznych,
- terapię zajęciową,
- zajęcia edukacyjne i integracyjne,
- wsparcie pracownika socjalnego,
- działania wspierające rodziny i opiekunów uczestników,
- rehabilitację medyczną, w tym kinezyterapię, fizykoterapię, hydroterapię i masaże,
- działania na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania izolacji osób z niepełnosprawnościami.

Mieszkania treningowe, wspomagane i mieszkania „Za życiem"

Istotnym elementem lokalnego systemu wsparcia są mieszkania o charakterze wspierającym, które stanowią alternatywę dla instytucjonalnych form pomocy oraz wspierają proces usamodzielniania osób wymagających wsparcia w codziennym

funkcjonowaniu. Gmina Strzelce Opolskie dysponuje zasobem mieszkań treningowych i wspomaganych, w tym mieszkaniami funkcjonującymi w ramach programu „Za życiem".

Zasób ten obejmuje 24 mieszkania wspierające oraz 12 mieszkań „Za życiem", przeznaczonych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i osób wymagających szczególnego wsparcia. Dodatkowo funkcjonuje 8 mieszkań wspomaganych powstałych w ramach projektu „Solidarni z Ukrainą". Mieszkania te pełnią ważną funkcję w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wspierania osób w kryzysie oraz wzmacniania samodzielności mieszkańców.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Strzelcach Opolskich

Istotnym elementem ponadlokalnego systemu wsparcia jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Strzelcach Opolskich. PCPR realizuje zadania powiatu w zakresie pomocy społecznej, rehabilitacji społecznej osób z niepełnosprawnościami, pieczy zastępczej, usamodzielniania wychowanków, specjalistycznego poradnictwa oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Do najważniejszych zadań PCPR należą:

- opracowywanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- dofinansowanie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się,
- wspieranie rehabilitacji dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób z niepełnosprawnościami,
- dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej,
- organizowanie i wspieranie rodzinnej pieczy zastępczej,
- prowadzenie naboru i szkoleń kandydatów na rodziny zastępcze,
- zapewnianie poradnictwa i wsparcia rodzinom zastępczym,
- wspieranie osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą,
- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej i interwencji kryzysowej.

PCPR stanowi ważne zaplecze specjalistyczne dla Gminy, szczególnie w sytuacjach wymagających wsparcia wykraczającego poza kompetencje ośrodka pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej

Ważnym elementem systemu wsparcia są domy pomocy społecznej, zapewniające całodobową opiekę osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność nie mogą samodzielnie funkcjonować w środowisku domowym. Na terenie Strzelec Opolskich funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej przy ul. Strażackiej 8, przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych oraz osób z niepełnosprawnościami fizycznymi. Placówka dysponuje 52 miejscami i jest dostosowana do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością ruchową. Budynek wyposażony jest m.in. w windę, system przeciwpożarowy oraz system przyzywowo-alarmowy.

DPS zapewnia osobom przebywającym w placówce:

- całodobową opiekę,
- wsparcie opiekuńcze i pielęgnacyjne,
- rehabilitację,
- terapię zajęciową,
- zajęcia kulturalne i oświatowe,
- możliwość korzystania z jadalni, kaplicy, pokoju dziennego pobytu, gabinetu rehabilitacji
  i pomieszczeń terapeutycznych.

Należy jednak zaznaczyć, że mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie korzystają nie tylko z lokalnego DPS, ale również z domów pomocy społecznej położonych poza terenem Gminy. Według danych OPS osoby z Gminy były kierowane lub przebywały w kilkunastu domach pomocy społecznej, co pokazuje, że zapewnienie całodobowej opieki wymaga korzystania z szerszej sieci placówek.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Zawadzkiem

W obszarze rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnościami ważną funkcję pełni Warsztat Terapii Zajęciowej w Zawadzkiem. Placówka znajduje się przy ul. Czarnej 2 i stanowi istotny zasób powiatowy dla osób wymagających wsparcia w rozwijaniu samodzielności, kompetencji społecznych oraz przygotowania do możliwej aktywności zawodowej.

Warsztat Terapii Zajęciowej w Zawadzkiem oferuje wsparcie dla 35 uczestników. Jego działalność obejmuje:

- terapię zajęciową,
- rozwijanie umiejętności praktycznych i społecznych,
- aktywizację społeczną i zawodową,
- przygotowanie do możliwie samodzielnego funkcjonowania,
- wzmacnianie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym.

Wsparcie w zakresie rekrutacji i finansowania tej formy rehabilitacji zapewnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

Podmioty wspierające osoby z problemem uzależnień i wykluczenia społecznego

System pomocy i wsparcia uzupełniają instytucje oraz organizacje działające w obszarze profilaktyki, terapii uzależnień, przeciwdziałania przemocy, bezdomności i reintegracji społecznej. Należą do nich m.in. Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich, Strzelecki Klub Abstynenta oraz Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Barka".

Podmioty te uczestniczą w realizacji działań obejmujących:

- profilaktykę uzależnień,
- wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych,
- poradnictwo terapeutyczne,
- pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym wykluczeniem społecznym,
- wsparcie rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią lub przemocą domową,
- działania wspierające reintegrację społeczną osób zagrożonych marginalizacją.

Znaczenie współpracy tych instytucji zostało wskazane w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023 do 2026, który przewiduje działania w zakresie profilaktyki, terapii, rehabilitacji społecznej, wsparcia rodzin oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Pozostałe instytucje współpracujące

System wsparcia mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie tworzą również instytucje i podmioty współpracujące z OPS oraz jednostkami powiatowymi. Należą do nich m.in.:

- Komenda Powiatowa Policji,
- Sąd Rejonowy,
- placówki oświatowe,
- podmioty ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- parafie,
- instytucje kultury,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- podmioty świadczące usługi terapeutyczne, rehabilitacyjne i opiekuńcze.

Współpraca tych instytucji ma szczególne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, w pracy z rodzinami przeżywającymi trudności, przy przeciwdziałaniu przemocy domowej, organizacji pieczy zastępczej, wspieraniu osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz w działaniach na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia dostępne dla mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie mają charakter sieciowy. Obejmują zarówno jednostki gminne, które zapewniają pierwszy kontakt i bieżące wsparcie mieszkańców, jak i instytucje powiatowe oraz podmioty partnerskie odpowiedzialne za specjalistyczne formy pomocy. Taki model pozwala lepiej odpowiadać na zróżnicowane potrzeby społeczne, jednak wymaga stałej koordynacji działań oraz sprawnego przepływu informacji między instytucjami. Jednocześnie analiza dostępnych zasobów wskazuje, że istotne znaczenie w kolejnych latach będzie miało dalsze wzmacnianie usług dziennych, środowiskowych i mieszkaniowych, szczególnie dla seniorów, osób niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców wymagających reintegracji społecznej i zawodowej.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym na potrzeby strategii mieszkańców zapytano również, które grupy społeczne są ich zdaniem najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym w Gminie Strzelce Opolskie. Uzyskane odpowiedzi pozwalają lepiej zidentyfikować grupy wymagające szczególnego wsparcia oraz wskazują obszary, które mieszkańcy postrzegają jako najbardziej wrażliwe społecznie.

Najczęściej wskazywaną grupą były osoby starsze i samotne (60,7%), co potwierdza rosnące znaczenie problemów związanych ze starzeniem się społeczeństwa oraz potrzebę dalszego rozwijania usług opiekuńczych, wsparcia środowiskowego i działań aktywizujących seniorów. Wysoki odsetek wskazań uzyskały również rodziny i osoby o niskim statusie materialnym (47,3%), co może świadczyć o dostrzeganych przez mieszkańców problemach ekonomicznych oraz ryzyku pogłębiania się nierówności społecznych.

Respondenci często wskazywali także rodziny i osoby dotknięte problemami uzależnień (30,0%) oraz osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny (28,7%). Wyniki te korespondują z danymi dotyczącymi powodów korzystania z pomocy społecznej, w których problemy zdrowotne, niepełnosprawność i uzależnienia należą do istotnych obszarów wsparcia.

Mniejszy, ale nadal zauważalny odsetek odpowiedzi dotyczył rodzin zmagających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, w tym rodzin wielodzietnych i niepełnych (14,7%), osób bezdomnych oraz rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej (po 13,3%). Respondenci wskazywali również rodziny i osoby mające problemy mieszkaniowe (12,7%), dzieci i młodzież (11,3%) oraz osoby opuszczające zakłady karne (10,0%).

Wyniki badania pokazują, że mieszkańcy Gminy Strzelce Opolskie jako najbardziej zagrożone wykluczeniem społecznym postrzegają osoby starsze, samotne oraz osoby znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej. Wskazuje to na potrzebę dalszego wzmacniania lokalnego systemu wsparcia społecznego, rozwijania usług środowiskowych i

opiekuńczych oraz działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie izolacji społecznej i marginalizacji mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 14. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym w Gminie Strzelce Opolskie według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.2.4. ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich realizuje zadania ustawowe w zakresie udzielania wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna świadczona jest w formie świadczeń pieniężnych, usług opiekuńczych, pomocy rzeczowej, posiłków oraz wsparcia środowiskowego, zgodnie z zapisami Ustawy o pomocy społecznej.

W latach 2023-2025 liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W 2023 roku pomocą objęto 1 306 osób, w 2024 roku 1 250 osób, natomiast w 2025 roku 1 262 osoby. Jednocześnie systematycznie rosła łączna kwota wypłacanych świadczeń, z ponad 2,0 mln zł w 2023 roku do ponad 2,6 mln zł

w 2025 roku, co może świadczyć zarówno o wzroście kosztów realizacji usług i świadczeń, jak i o zwiększających się potrzebach mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Istotną formę wsparcia stanowiły zasiłki stałe, kierowane głównie do osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy utrzymywała się na stabilnym poziomie i wynosiła 85 osób w 2023 roku, 82 w 2024 roku oraz 81 w 2025 roku. Jednocześnie znacząco wzrosły wydatki na ten cel, z 467 tys. Zł w 2023 roku do blisko 874 tys. zł w 2025 roku.

W przypadku zasiłków okresowych widoczny był niewielki spadek liczby osób korzystających ze wsparcia, z 65 osób w 2023 roku do 50 osób w 2025 roku. Kwoty przeznaczane na ten cel były jednak zróżnicowane i w 2025 roku ponownie wzrosły, osiągając poziom ponad 95 tys. zł.

W analizowanym okresie zwiększała się również liczba osób korzystających ze wsparcia w formie schronienia. W 2023 roku pomocą objęto 9 osób, w 2024 roku 8 osób, natomiast w 2025 roku już 15 osób. Towarzyszył temu wzrost wydatków na ten cel, z 126 tys. zł do 185 tys. zł, co może wskazywać na narastające problemy związane z bezdomnością i potrzebą zapewnienia czasowego miejsca pobytu osobom znajdującym się w kryzysie.

Wysoki poziom utrzymywał się w zakresie pomocy w formie posiłków. W 2023 roku wsparciem objęto 198 osób, w 2024 roku 174 osoby, a w 2025 roku 186 osób. Znaczącą grupę odbiorców stanowiły dzieci, których liczba wynosiła odpowiednio 42, 32 i 45 osób. Wydatki na realizację tej formy wsparcia utrzymywały się na poziomie blisko 900 tys. zł rocznie, co potwierdza istotną rolę programów dożywiania w lokalnym systemie pomocy społecznej.

Systematycznie rosła również liczba osób korzystających z usług opiekuńczych. W 2023 roku wsparciem objęto 101 osób, w 2024 roku 107 osób, natomiast w 2025 roku już 114 osób. Wzrastała także liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych, z 42 do 49 osób. Towarzyszył temu wyraźny wzrost wydatków na realizację usług opiekuńczych, co wskazuje na rosnące potrzeby związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz zwiększonym zapotrzebowaniem na wsparcie osób chorych, niesamodzielnych i wymagających specjalistycznej opieki.

W przypadku zasiłków celowych widoczny był spadek liczby osób korzystających z tej formy wsparcia, z 212 osób w 2023 roku do 120 osób w 2025 roku. Kwoty przeznaczane na ten cel były jednak zmienne. W 2023 roku wyniosły 127 918 zł, w 2024 roku wzrosły do 149 640 zł, co było związane m.in. z wypłatą zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, natomiast w 2025 roku spadły do 90 810 zł.

Dane wskazują, że system pomocy społecznej w Gminie Strzelce Opolskie koncentruje się przede wszystkim na wsparciu osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych, starszych oraz wymagających usług opiekuńczych. Jednocześnie utrzymuje się znaczące zapotrzebowanie na pomoc żywnościową i wsparcie w sytuacjach kryzysowych, co potwierdza konieczność dalszego rozwijania usług środowiskowych i opiekuńczych oraz działań wspierających osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 15. Liczba beneficjentów, którym przyznano poszczególne świadczenia w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

WYSZCZEGÓLNIENIE	2023	2024	2025
ZASIŁKI STAŁE – OGÓŁEM	85	82	81
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM	65	51	50
SCHRONIENIE	9	8	15
POSIŁEK	198	174	186
W TYM DLA: DZIECI	42	32	45
USŁUGI OPIEKUŃCZE – OGÓŁEM	101	107	114
W TYM: SPECJALISTYCZNE	42	44	49
ZASIŁKI CELOWE – OGÓŁEM	212	133	120
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	1	1	0
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	211	132	120

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Jednym z podstawowych zadań pomocy społecznej, zgodnie z art. 45 ust. 1-4 ustawy o pomocy społecznej, jest praca socjalna, stanowiąca niematerialną formę wsparcia ukierunkowaną na poprawę funkcjonowania społecznego i zawodowego osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Jej celem jest nie tylko udzielanie bieżącej pomocy, ale również wzmacnianie samodzielności osób i rodzin poprzez rozwijanie kompetencji życiowych, wspieranie aktywności społecznej oraz pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Integralnym elementem pracy socjalnej pozostaje poradnictwo, które wspiera mieszkańców w podejmowaniu decyzji i poprawie funkcjonowania
w środowisku rodzinnym oraz społecznym.

Dane dotyczące pracy socjalnej realizowanej przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich wskazują na utrzymujące się duże znaczenie tej formy wsparcia. Wskaźnik pracy socjalnej wzrósł z 44,68% w 2023 roku do 46,67% w 2024 roku oraz 60,26% w 2025 roku, co może świadczyć o rosnącym znaczeniu działań środowiskowych i indywidualnej pracy z rodzinami wymagającymi wsparcia.

W analizowanym okresie liczba rodzin, którym przyznano świadczenia, utrzymywała się na wysokim poziomie. W 2023 roku wsparciem objęto 432 rodziny, w 2024 roku 375 rodzin, natomiast w 2025 roku 380 rodzin. Jednocześnie wzrosła liczba rodzin objętych pracą socjalną, z 193 w 2023 roku do 229 w 2025 roku. Może to wskazywać na coraz większy

udział działań opartych nie tylko na pomocy finansowej, ale również na bezpośredniej pracy środowiskowej i wspieraniu rodzin w przezwyciężaniu problemów życiowych.

Dane te potwierdzają, że praca socjalna w Gminie Strzelce Opolskie pełni istotną rolę w lokalnym systemie wsparcia społecznego. Rosnący udział działań o charakterze środowiskowym wskazuje na rozwój usług ukierunkowanych na aktywizację mieszkańców, wzmacnianie samodzielności oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Tabela 16. Praca socjalna realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich w latach 2023-2025

ROK	2023	2024	2025
Wskaźnik pracy socjalnej	44,68%	46,67%	60,26%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	432	375	380
Praca socjalna ogółem	193	175	229

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich realizuje także zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Do świadczeń rodzinnych należą:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze, w tym zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenie rodzicielskie.

Osobie otrzymującej zasiłek rodzinny mogą przysługiwać również dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- samotnego wychowywania dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania.

W latach 2023-2025 widoczny był systematyczny spadek skali wypłat zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego. Liczba wypłaconych zasiłków rodzinnych zmniejszyła się z 5 926 w 2023 roku do 3 270 w 2025 roku. W tym samym czasie liczba wypłaconych dodatków do zasiłku rodzinnego spadła z 3 755 do 1 650. Zmniejszyła się również łączna kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, z 1 083 237,75 zł w 2023 roku do 603 627,00 zł w 2025 roku.

Spadek ten może wynikać z kilku nakładających się czynników, w tym ze zmian demograficznych, zmniejszającej się liczby dzieci w rodzinach, zmian sytuacji dochodowej gospodarstw domowych oraz ograniczania liczby rodzin spełniających kryteria uprawniające do świadczeń rodzinnych. Dane wskazują, że zasiłek rodzinny wraz z dodatkami nadal pozostaje ważnym instrumentem wsparcia rodzin, jednak jego znaczenie finansowe i liczba wypłacanych świadczeń w analizowanym okresie wyraźnie się zmniejszały.

W przypadku lat 2024 i 2025 dostępne jest bardziej szczegółowe rozbicie dodatków do zasiłku rodzinnego. Wynika z niego, że największe znaczenie finansowe miały dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością oraz samotnego wychowywania dziecka. W 2024 roku na dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej przeznaczono 110 588,89 zł, a w 2025 roku 86 841,00 zł. Istotną pozycję stanowił także dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka z niepełnosprawnością, którego wartość wyniosła 74 430,65 zł w 2024 roku oraz 61 080,00 zł w 2025 roku. Spadek wartości większości dodatków w 2025 roku potwierdza ogólną tendencję zmniejszania się skali wypłat w ramach zasiłku rodzinnego i świadczeń z nim powiązanych.

W 2023 roku dane dotyczące dodatków do zasiłku rodzinnego zostały wykazane łącznie, bez podziału na poszczególne tytuły dodatków. Z tego względu w tabeli zastosowano układ zagregowany, pozwalający zachować porównywalność danych dla całego okresu 2023 do 2025.

Tabela 17. Liczby i kwoty wypłaconych świadczeń w latach 2023-2025

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rodzaj danych	2023	2024	2025
Zasiłek rodzinny	Liczba wypłaconych świadczeń	5 926	4 726	3 270
	Kwota	674 394,26 zł	539 550,09 zł	386 792,00 zł
Dodatki do zasiłku rodzinnego ogółem	Liczba wypłaconych świadczeń	3 755	2 721	1 650
	Kwota	408 843,49 zł	328 444,78 zł	216 835,00 zł
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	Kwota ogółem	1 083 237,75 zł	867 994,87 zł	603 627,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OPS w Strzelcach Opolskich.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich realizuje zadania wynikające z Ustawy o świadczeniach rodzinnych również w zakresie świadczeń opiekuńczych. Świadczenia te mają na celu wsparcie osób, które ze względu na stan zdrowia, niepełnosprawność lub konieczność sprawowania opieki nad członkiem rodziny wymagają stałej pomocy w codziennym funkcjonowaniu lub rezygnują z aktywności zawodowej w celu zapewnienia opieki osobie zależnej.

Analiza danych za lata 2023-2025 wskazuje na utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na świadczenia opiekuńcze, szczególnie w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych oraz zasiłków pielęgnacyjnych. Zasiłek pielęgnacyjny, będący jedną z podstawowych form wsparcia osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów, przyznawany był odpowiednio 766 razy w 2023 roku, 790 razy w 2024 roku oraz 758 razy w 2025 roku. Kwota wypłaconych świadczeń utrzymywała się na wysokim poziomie i wynosiła od przeszło 1,9 mln zł do ponad 2,0 mln zł rocznie.

Znaczący wzrost odnotowano w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego, przysługującego osobom rezygnującym z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad osobą wymagającą stałego wsparcia. Liczba przyznanych świadczeń wzrosła ze 131 w 2023 roku do 154 w 2024 roku, utrzymując się na zbliżonym poziomie w 2025 roku. Jednocześnie wyraźnie rosła wartość wypłacanych środków, z ponad 3,8 mln zł w 2023 roku do niemal 6,0 mln zł w 2025 roku. Wzrost ten może wynikać zarówno ze zwiększającej się liczby osób wymagających stałej opieki, jak i ze wzrostu wysokości samego świadczenia.

W analizowanym okresie nie odnotowano wypłat specjalnego zasiłku opiekuńczego. Zasiłek dla opiekuna miał natomiast charakter marginalny i przyznawany był jedynie pojedynczym osobom. W 2023 i 2024 roku wypłacono po jednym świadczeniu, natomiast w 2025 roku nie odnotowano już tej formy wsparcia.

Dane wskazują, że świadczenia opiekuńcze stanowią istotny element lokalnego systemu wsparcia społecznego, a rosnące wydatki na świadczenia pielęgnacyjne potwierdzają zwiększające się potrzeby mieszkańców związane ze starzeniem się społeczeństwa, niepełnosprawnością oraz koniecznością zapewnienia długoterminowej opieki osobom zależnym.

Tabela 18. Wsparcie dla osób korzystających ze świadczeń opiekuńczych w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

		2023	2024	2025
Zasiłek pielęgnacyjny	Liczba świadczeń	766	790	758
	Kwota	1 984 865	2 044 867	1 960 906
Świadczenie pielęgnacyjne	Liczba świadczeń	131	154	152
	Kwota	3 834 833	5 585 193	5 998 684
Specjalny zasiłek opiekuńczy	Liczba świadczeń	0	0	0
	Kwota	0	0	0
Zasiłek dla opiekuna	Liczba świadczeń	1	1	0
	Kwota	7 440	2 480	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Strzelcach Opolskich.

Fundusz alimentacyjny

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich realizuje zadania związane z wypłatą świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzeniem postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia te przysługują osobom uprawnionym, najczęściej dzieciom, w sytuacji bezskutecznej egzekucji alimentów zasądzonych od rodzica.

W latach 2023-2025 liczba osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zmniejszyła się ze 121 osób w 2023 roku do 98 osób w latach 2024 i 2025. Jednocześnie wzrosła kwota wypłacanych świadczeń. W 2023 roku wyniosła ona 582 889,01 zł, w 2024 roku 648 195,81 zł, natomiast w 2025 roku wzrosła do 877 080,90 zł. Wzrost wydatków w ostatnim roku należy wiązać przede wszystkim ze zwiększeniem maksymalnej wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego do 1 000,00 zł na każde uprawnione dziecko.

Zmieniała się również liczba decyzji administracyjnych wydawanych w sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego. W 2023 roku wydano 130 decyzji, w 2024 roku 194, natomiast w 2025 roku 127. Dane te wskazują, że skala obsługi świadczeń pozostaje znacząca, mimo spadku liczby osób uprawnionych.

Ważnym elementem realizacji zadania są działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych. Na koniec 2024 roku w Gminie zarejestrowanych było 286 dłużników alimentacyjnych, a na koniec 2025 roku 285. W 2025 roku wyraźnie wzrosła aktywność OPS w tym obszarze. Do zgłoszenia się w celu przeprowadzenia wywiadu wezwano 112 dłużników, wobec 58 w 2024 roku. Na wezwanie zgłosiło się 33 dłużników, podczas gdy rok wcześniej było to 21 osób. Wzrosła także liczba decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, z 1 w 2024 roku do 8 w 2025 roku. Tyle samo razy w 2025 roku wystąpiono do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji, a w 5 przypadkach skierowano wniosek o zatrzymanie prawa jazdy.

Kwoty odzyskane od dłużników alimentacyjnych wyniosły 284 440,31 zł w 2023 roku, 305 262,57 zł w 2024 roku oraz 330 701,36 zł w 2025 roku. Pomimo wzrostu kwoty odzyskanych należności, ich udział w stosunku do wypłaconych świadczeń zmniejszył się z 48,80% w 2023 roku do 37,71% w 2025 roku. Wynikało to przede wszystkim z szybszego wzrostu wartości wypłacanych świadczeń niż kwot odzyskiwanych od dłużników.

Dane wskazują, że fundusz alimentacyjny pozostaje ważnym instrumentem wsparcia rodzin,
w których obowiązek alimentacyjny nie jest skutecznie realizowany przez zobowiązanych rodziców. Jednocześnie rosnące wydatki na świadczenia oraz malejący udział odzyskiwanych należności pokazują potrzebę dalszego monitorowania skuteczności działań wobec dłużników alimentacyjnych
i wzmacniania mechanizmów egzekwowania zobowiązań.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny stanowi formę wsparcia dla rodzin wielodzietnych, realizowaną na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. Program umożliwia osobom uprawnionym korzystanie z ulg i zniżek oferowanych przez instytucje publiczne oraz podmioty prywatne. Prawo do posiadania Karty przysługuje rodzicom oraz małżonkom rodziców, którzy mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci, niezależnie od ich obecnego wieku. Karta przyznawana jest niezależnie od dochodu, rodzicom co do zasady bezterminowo, natomiast dzieciom do ukończenia 18. roku życia lub, w przypadku kontynuowania nauki, maksymalnie do ukończenia 25. roku życia. Dzieciom z niepełnosprawnością Karta przysługuje na czas obowiązywania orzeczenia o niepełnosprawności.

W Gminie Strzelce Opolskie zadania związane z obsługą programu realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej. W latach 2023-2025 liczba wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny była zróżnicowana. W 2023 roku wpłynęło 351 wniosków, w 2024 roku 86 wniosków, natomiast w 2025 roku odnotowano wyraźny wzrost, do 746 wniosków. Zmienność ta może wynikać zarówno z bieżących potrzeb rodzin, jak i z korzystania z uprawnień przez rodziców, którzy nabyli prawo do Karty niezależnie od wieku dzieci.

W analizowanym okresie zmieniała się również liczba zamówionych kart. W 2023 roku zamówiono 701 kart tradycyjnych oraz 704 karty elektroniczne. W 2024 roku było to odpowiednio 213 i 216 kart, natomiast w 2025 roku 151 kart tradycyjnych i 154 elektroniczne. Dane te wskazują, że mimo zmniejszenia liczby wydawanych kart w ostatnich latach, program nadal pozostaje istotnym instrumentem wspierania rodzin wielodzietnych.

Realizacja programu Karta Dużej Rodziny ma znaczenie z punktu widzenia lokalnej polityki rodzinnej, ponieważ ułatwia rodzinom wielodzietnym dostęp do tańszych usług, zakupów, oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej. Stanowi tym samym narzędzie wzmacniające sytuację społeczną i ekonomiczną rodzin oraz wspierające ich uczestnictwo w życiu społecznym.

2.2.5. PRZEMOC DOMOWA I UZALEŻNIENIA

W Gminie Strzelce Opolskie działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej prowadzone są w oparciu o przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz lokalne dokumenty programowe. Kluczową rolę w tym systemie pełni Zespół Interdyscyplinarny, wspierany przez grupy diagnostyczno-pomocowe, które prowadzą działania w indywidualnych przypadkach rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty". Istotne znaczenie ma również współpraca Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty,

ochrony zdrowia, sądu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacji pozarządowych.

W latach 2023-2025 aktywność Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych była zróżnicowana. Liczba posiedzeń Zespołu wzrosła z 4 w 2023 roku do 8 w 2024 roku, a następnie wyniosła 6 w 2025 roku. Największą intensywność działań odnotowano w 2024 roku, kiedy wszczęto 66 procedur „Niebieskie Karty", prowadzono działania w 60 rodzinach oraz odbyły się 302 posiedzenia grup diagnostyczno-pomocowych.

W 2025 roku liczba nowych procedur zmniejszyła się do 42, czyli do poziomu zbliżonego do 2023 roku, kiedy wszczęto 41 procedur. Jednocześnie liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych nadal pozostawała wysoka i wyniosła 278. Oznacza to, że mimo mniejszej liczby nowych zgłoszeń, praca z rodzinami objętymi procedurą wymagała systematycznego monitorowania, koordynacji działań oraz współpracy wielu instytucji.

Tabela 19. Działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Strzelcach Opolskich w latach 2023-2025

Wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	8	6
Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	225	302	278
Liczba wszczętych w danym roku procedur „Niebieskie Karty"	41	66	42
Prowadzone działania w rodzinie, liczba rodzin	41	60	40
Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty"	24	53	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPS w Strzelcach Opolskich.

W analizowanym okresie wzrosła także liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty", z 24 w 2023 roku do 53 w 2024 roku, a w 2025 roku wyniosła 36. Dane te wskazują, że system przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Strzelce Opolskie funkcjonuje aktywnie i obejmuje zarówno działania interwencyjne, jak i długofalową pracę z rodzinami. Szczególnie rok 2024 był okresem zwiększonej liczby zgłoszeń i intensyfikacji działań, co może świadczyć o większej rozpoznawalności zjawiska przemocy domowej, sprawniejszym identyfikowaniu sytuacji kryzysowych oraz wzroście gotowości mieszkańców i instytucji do reagowania na przemoc.

Punkt konsultacyjno-informacyjny działający w budynku Środowiskowego Domu Samopomocy przy ul. Habryki w Strzelcach Opolskich stanowi ważny element lokalnego systemu wsparcia dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej. Z jego pomocy mogą korzystać m.in. osoby doświadczające przemocy domowej, osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych substancji, a także inni mieszkańcy wymagający wsparcia psychologicznego, terapeutycznego lub prawnego.

W latach 2022-2024 najczęściej udzielaną formą wsparcia były porady psychologiczne. Ich liczba utrzymywała się na wysokim poziomie, a w 2024 roku wzrosła do 338 porad,

wobec 277 w 2022 roku i 273 w 2023 roku. Może to świadczyć o rosnącym zapotrzebowaniu mieszkańców na pomoc psychologiczną, szczególnie w sytuacjach kryzysowych, rodzinnych i emocjonalnych.

W analizowanym okresie zmniejszyła się liczba porad udzielanych osobom doświadczającym przemocy. W 2022 roku odnotowano 202 takie porady, w 2023 roku 152, a w 2024 roku 148. Spadek ten nie musi jednak oznaczać zmniejszenia skali problemu przemocy domowej, ponieważ może być związany także z niższą zgłaszalnością lub korzystaniem z innych form wsparcia. Z tego względu obszar ten wymaga dalszego monitorowania oraz prowadzenia działań informacyjnych i profilaktycznych.

Porady terapeutyczne dotyczące uzależnień również stanowiły istotną część działalności Punktu.
W 2022 roku udzielono ich 161, w 2023 roku 119, a w 2024 roku 126. Dane te wskazują, że problem uzależnień pozostaje ważnym obszarem lokalnej polityki społecznej i wymaga kontynuacji działań terapeutycznych, edukacyjnych oraz profilaktycznych.

Ważnym elementem oferty Punktu było także poradnictwo prawne dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy. Liczba porad prawnych wyniosła 80 w 2022 roku, 92
w 2023 roku oraz 83 w 2024 roku, co wskazuje na względnie stabilne zapotrzebowanie na tę formę pomocy.

Dane dotyczące działalności Punktu konsultacyjno-informacyjnego pokazują, że pełni on istotną rolę w systemie wsparcia mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie. Szczególne znaczenie mają usługi psychologiczne, terapeutyczne i prawne, które uzupełniają działania OPS oraz innych instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom i kryzysom rodzinnym.

Tabela 20. Działalność Punktu konsultacyjno-informacyjnego w Strzelcach Opolskich w latach 2022-2024

Rodzaj udzielonego wsparcia	2022	2023	2024
Porady w Punkcie dla osób doświadczających przemocy	202	152	148
Porady psychologiczne	277	273	338
Porady terapeutyczne dotyczące uzależnień	161	119	126
Porady prawne dla osób z problemem alkoholowym, ofiar i sprawców przemocy	80	92	83

Źródło: Raporty o stanie Gminy Strzelce Opolskie za lata 2022-2024.

W strukturze lokalnego systemu przeciwdziałania uzależnieniom istotną rolę pełni Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Jej zadania obejmują przede wszystkim

inicjowanie działań profilaktycznych, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia, opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodzin i osób znajdujących się w kryzysie. Komisja współdziała m.in. z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, placówkami oświatowymi, sądem oraz podmiotami prowadzącymi działania terapeutyczne i profilaktyczne.

Podstawą planowania działań w tym obszarze jest Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029. Program obejmuje nie tylko przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, lecz także profilaktykę uzależnień behawioralnych. Jego głównym celem jest ograniczanie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe.

Dane przywołane w programie wskazują, że problem używania alkoholu wymaga stałej uwagi. Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie 38,3% respondentów deklarowało spożywanie alkoholu raz w tygodniu, 27,4% kilka razy w tygodniu, a 3,1% codziennie. Oznacza to, że istotna część badanych ma regularny kontakt z alkoholem. Problem widoczny jest również wśród młodzieży. Według wyników badań 63% uczniów klas 7 i 8 oraz 84,4% uczniów szkół ponadpodstawowych wskazało, że ich rówieśnicy piją alkohol.

Program zwraca także uwagę na zagrożenia związane z narkotykami, dopalaczami i uzależnieniami behawioralnymi. Kontakt rówieśników z narkotykami lub dopalaczami wskazało 15% uczniów klas 4 do 6, 20% uczniów klas 7 i 8 oraz 31% uczniów szkół ponadpodstawowych. Jednocześnie dokument podkreśla, że w przypadku dzieci i młodzieży szczególnego znaczenia nabiera profilaktyka związana z bezpiecznym korzystaniem z komputera, internetu i urządzeń cyfrowych.

Problemy uzależnień mogą współwystępować z innymi trudnościami społecznymi, w tym z przemocą domową, kryzysami rodzinnymi, bezradnością wychowawczą czy wykluczeniem społecznym. Z tego względu istotne znaczenie ma współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Zespołem Interdyscyplinarnym, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, oświatą i organizacjami społecznymi. Pozwala ona łączyć działania profilaktyczne, terapeutyczne, interwencyjne i edukacyjne. W kolejnych latach szczególnie ważne będzie utrzymanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży, rozwijanie edukacji dotyczącej uzależnień behawioralnych oraz wzmacnianie współpracy między instytucjami pracującymi z rodzinami. Dane dotyczące spożywania alkoholu przez dorosłych i młodzież oraz deklarowanego kontaktu uczniów z substancjami psychoaktywnymi pokazują, że profilaktyka uzależnień powinna pozostać jednym z istotnych obszarów lokalnej polityki społecznej.

W badaniu ankietowym zapytano mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie, jakie działania powinien podejmować samorząd w celu ograniczania problemów społecznych. Odpowiedzi respondentów wskazują, że mieszkańcy oczekują przede wszystkim działań wzmacniających lokalny rozwój społeczny i gospodarczy, a także poprawiających dostępność usług wsparcia dla grup szczególnie narażonych na wykluczenie.

Najczęściej wskazywaną potrzebą było tworzenie warunków do powstawania nowych miejsc pracy, na co zwróciło uwagę 36,7% ankietowanych. Wynik ten pokazuje, że mieszkańcy dostrzegają znaczenie stabilności zatrudnienia i aktywizacji zawodowej jako jednego z kluczowych czynników ograniczających problemy społeczne, w tym ubóstwo, bezrobocie i zależność od świadczeń pomocowych.

Na drugim miejscu znalazło się wykorzystanie budynków Gminy na nowe inwestycje społeczne, wskazane przez 30,0% respondentów. Może to świadczyć o oczekiwaniu lepszego zagospodarowania istniejącej infrastruktury publicznej na potrzeby mieszkańców, w szczególności w zakresie usług społecznych, opiekuńczych, integracyjnych lub aktywizujących.

Istotne znaczenie miały również działania związane z poprawą dostępności przestrzeni i usług dla osób wymagających wsparcia. Likwidację barier architektonicznych wskazało 21,3% ankietowanych, natomiast utworzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy oraz budowę mieszkań socjalnych po 20,7% respondentów. Należy jednak zaznaczyć, że na terenie Gminy funkcjonuje już Środowiskowy Dom Samopomocy w Strzelcach Opolskich, dlatego wyniki ankiety należy interpretować szerzej, jako sygnał potrzeby rozwijania dziennych form wsparcia i pobytu dla osób wymagających opieki, w szczególności osób starszych, niesamodzielnych oraz z niepełnosprawnościami. Odpowiedzi te potwierdzają także znaczenie dalszego rozwoju usług środowiskowych, poprawy dostępności infrastruktury oraz wsparcia mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej.

W dalszej kolejności mieszkańcy wskazywali na ograniczenie dostępności do alkoholu (18,7%) oraz utworzenie miejsc spotkań dla osób starszych (18,0%). Wyniki te korespondują z wcześniej identyfikowanymi problemami dotyczącymi uzależnień, samotności i izolacji seniorów. Najrzadziej wskazywano organizowanie prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i publicznych (16,0%), choć również ten kierunek może mieć znaczenie dla aktywizacji osób oddalonych od rynku pracy.

Odpowiedzi mieszkańców pokazują, że oczekiwane działania samorządu powinny łączyć wsparcie społeczne z aktywizacją zawodową, rozwojem usług środowiskowych, poprawą dostępności infrastruktury oraz przeciwdziałaniem wykluczeniu mieszkaniowemu i społecznemu. Szczególne znaczenie mają działania długofalowe, które wzmacniają

samodzielność mieszkańców i zwiększają dostęp do lokalnych form wsparcia.

Tabela 21. Działania, które powinien podjąć samorząd, aby ograniczyć obszary problemów społecznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.2.6. WSPIERANIE RODZINY

Wspieranie rodziny oraz zapewnienie pieczy zastępczej stanowią ważne elementy lokalnego systemu pomocy społecznej, skierowane przede wszystkim do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W Gminie Strzelce Opolskie działania te realizowane są przez Ośrodek Pomocy Społecznej, który zapewnia rodzinom wsparcie asystenta rodziny, prowadzi pracę środowiskową oraz współpracuje z instytucjami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.

Asystent rodziny wspiera rodziny w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, organizacyjnych i finansowych. Jego działania obejmują m.in. wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, pomoc w gospodarowaniu budżetem domowym, aktywizację zawodową dorosłych członków rodziny, porządkowanie spraw związanych z zadłużeniem oraz wspieranie dzieci w sytuacjach trudności szkolnych. W przypadku występowania problemów uzależnień

asystent podejmuje również działania motywujące członków rodziny do leczenia odwykowego.

W latach 2023-2025 wzrosła liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. W 2023 roku pomocą objęto 29 rodzin, w których przebywało 53 dzieci, w 2024 roku 31 rodzin z 51 dziećmi, natomiast w 2025 roku 45 rodzin, w których przebywało 98 dzieci. Dane te wskazują na wyraźne zwiększenie skali wsparcia w ostatnim roku analizy, szczególnie w odniesieniu do liczby dzieci przebywających w rodzinach objętych pomocą.

W analizowanym okresie asystenci kończyli również pracę z częścią rodzin. W 2023 roku zakończono ją z 11 rodzinami, w 2024 roku z 8 rodzinami, a w 2025 roku z 10 rodzinami. Oznacza to, że wsparcie asystenta rodziny ma zarówno charakter interwencyjny, jak i stabilizujący, a jego celem jest stopniowe wzmacnianie samodzielności rodzin oraz ograniczanie ryzyka pogłębiania się kryzysów opiekuńczo-wychowawczych.

Tabela 22. Wsparcie asystenta rodziny w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba rodzin objętych wsparciem	29	31	45
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	53	51	98
Liczba rodzin, z którymi zakończono pracę	11	8	10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

W analizowanym okresie OPS w Strzelcach Opolskich realizował także inne formy wsparcia, wykraczające poza bezpośrednią pracę asystenta rodziny. Obejmowały one m.in. dodatki mieszkaniowe, pomoc obywatelom Ukrainy, wydawanie zaświadczeń w ramach programu „Czyste Powietrze", realizację świadczeń związanych z przeciwdziałaniem skutkom wzrostu kosztów utrzymania oraz zadania wynikające z programu „Za życiem". Wsparcie to miało istotne znaczenie dla rodzin znajdujących się w trudniejszej sytuacji bytowej, mieszkaniowej lub zdrowotnej.

W latach 2023-2025 wydatki na dodatki mieszkaniowe utrzymywały się na zbliżonym poziomie, wynosząc 823 719,08 zł w 2023 roku, 820 534,39 zł w 2024 roku oraz 828 961,61 zł w 2025 roku. W 2024 roku OPS realizował również zadania związane z dodatkiem osłonowym, w ramach którego wypłacono świadczenia dla 655 gospodarstw domowych na łączną kwotę 246 149,03 zł, a także zadania dotyczące bonu energetycznego. W 2025 roku odnotowano także wypłatę jednorazowego świadczenia „Za życiem" dla jednej osoby uprawnionej, w wysokości 4 000,00 zł.

Zakres tych działań pokazuje, że wsparcie rodzin w Gminie Strzelce Opolskie ma charakter wielowymiarowy. Obejmuje nie tylko pomoc w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i rodzinnych, lecz także instrumenty osłonowe, mieszkaniowe,

zdrowotne i środowiskowe, które wzmacniają stabilność gospodarstw domowych oraz ograniczają ryzyko pogłębiania się kryzysów społecznych.

Piecza zastępcza w Gminie Strzelce Opolskie realizowana jest przede wszystkim w formie rodzinnej pieczy zastępczej. W latach 2023-2025 widoczny był stopniowy spadek liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej, z 132 dzieci w 2023 roku do 120 w 2025 roku. Zmniejszała się również liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą, która spadła z 25 w 2023 roku do 17 w 2025 roku.

W analizowanym okresie odnotowano także spadek liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Gminy, z 79 rodzin w 2023 roku do 72 w 2025 roku. Zmiany te mogą wynikać zarówno ze spadku liczby dzieci wymagających objęcia pieczą zastępczą, jak i z niekorzystnych trendów demograficznych, związanych m.in. ze zmniejszającą się liczbą dzieci i rodzin w gminie. Jednocześnie istotnym wyzwaniem pozostaje utrzymanie i rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz wspieranie rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Tabela 23. Piecza zastępcza w Gminie Strzelce Opolskie w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	132	125	120
Liczba dzieci opuszczających pieczę zastępczą	25	22	17
Liczba rodzin zastępczych	79	77	72

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Podsumowując, działania realizowane w Gminie Strzelce Opolskie w obszarze wspierania rodziny mają szeroki i zróżnicowany charakter. Obejmują zarówno bezpośrednią pracę z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i wsparcie finansowe, mieszkaniowe, osłonowe oraz działania związane z pieczą zastępczą. Wzrost liczby rodzin objętych pomocą asystenta rodziny wskazuje na rosnące znaczenie pracy środowiskowej i potrzebę dalszego wzmacniania kompetencji rodzin w zakresie opieki, wychowania i organizacji życia codziennego. Jednocześnie dane dotyczące pieczy zastępczej pokazują, że istotnym wyzwaniem pozostaje wczesne reagowanie na kryzysy rodzinne, tak aby możliwie jak najdłużej wspierać dziecko w jego naturalnym środowisku rodzinnym. Realizowane działania potwierdzają, że wsparcie rodzin powinno nadal łączyć pomoc interwencyjną, profilaktykę, pracę socjalną oraz rozwój usług środowiskowych.

2.2.7. OSOBY STARSZE, NIESAMODZIELNE I Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Gmina Strzelce Opolskie realizuje zróżnicowane działania na rzecz osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami, zapewniając wsparcie opiekuńcze, społeczne i środowiskowe. System wsparcia obejmuje zarówno pomoc instytucjonalną, jak i usługi umożliwiające mieszkańcom możliwie długie funkcjonowanie w miejscu

zamieszkania. Istotną rolę w realizacji tych działań odgrywa Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Jednym z elementów systemu wsparcia jest zapewnienie mieszkańcom możliwości korzystania
z domów pomocy społecznej. W latach 2023-2025 liczba mieszkańców Gminy przebywających
w DPS utrzymywała się na wysokim poziomie i wynosiła odpowiednio 80 osób w 2023 roku, 88 osób w 2024 roku oraz 84 osoby w 2025 roku. Jednocześnie systematycznie wzrastał miesięczny koszt utrzymania jednej osoby w DPS, z 2576,06 zł w 2023 roku do 3217,04 zł w 2025 roku.

Wraz ze wzrostem kosztów pobytu zwiększały się również wydatki ponoszone przez Gminę na finansowanie pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej. Łączna odpłatność Gminy wynosiła ponad 2,47 mln zł w 2023 roku, 3,12 mln zł w 2024 roku oraz ponad 3,24 mln zł w 2025 roku. Dane te wskazują na rosnące znaczenie usług opieki długoterminowej oraz zwiększające się potrzeby wsparcia osób starszych i niesamodzielnych w lokalnym systemie pomocy społecznej.

Tabela 24. Informacje dotyczące mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie przebywających w Domach Pomocy Społecznej w latach 2023-2025

	2023	2024	2025
Liczba osób w DPS	80	88	84
Miesięczny koszt utrzymania 1 osoby	2576,06	2956,3	3217,04
Odpłatność gminy za pobyt	2 473 016,71	3 121 847,89	3 242 775,58

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich.

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie funkcjonuje Klub Senior+, działający w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Placówka jest skierowana do osób starszych, emerytów i rencistów z terenu Gminy, które chcą aktywnie spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania oraz uczestniczyć w życiu społecznym i kulturalnym lokalnej społeczności.

Klub Senior+ mieści się przy ul. Parafialnej 2 w Strzelcach Opolskich. Lokal obejmuje świetlicę, pomieszczenie do warsztatów manualnych, salę ćwiczeń, łazienkę oraz zaplecze kuchenne. Takie warunki umożliwiają prowadzenie zróżnicowanych zajęć, dostosowanych do potrzeb i możliwości uczestników.

Głównym celem działalności Klubu jest aktywizacja społeczna, kulturalna i psychofizyczna osób starszych. Placówka tworzy przestrzeń do integracji, rozwijania pasji, podtrzymywania kontaktów społecznych oraz przeciwdziałania samotności i izolacji.

Szczególne znaczenie ma tu idea tworzenia miejsca przyjaznego seniorom, które może pełnić funkcję przestrzeni spotkań, rozmów, wspólnej aktywności i wzajemnego wsparcia.

Działalność Klubu odpowiada na najważniejsze potrzeby osób starszych, w tym potrzebę kontaktu z innymi ludźmi, wypoczynku, aktywności, zdobywania nowych umiejętności oraz uczestnictwa w wydarzeniach społecznych i kulturalnych. Organizowane zajęcia i przedsięwzięcia są dostosowywane do oczekiwań seniorów oraz ich predyspozycji, co sprzyja poczuciu sprawczości, integracji i utrzymaniu aktywności w późniejszych etapach życia.

Na terenie Gminy Strzelce Opolskie nie funkcjonuje dzienny dom pomocy, jednak Klub Senior+ pełni ważną funkcję wspierającą wobec osób starszych. Jego działalność uzupełnia system usług społecznych realizowanych przez OPS, szczególnie w zakresie aktywizacji seniorów, przeciwdziałania osamotnieniu oraz wzmacniania ich uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności.

W latach 2023-2025 Gmina Strzelce Opolskie realizowała zróżnicowane działania wspierające osoby starsze, niesamodzielne, osoby z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów. Obejmowały one zarówno usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, jak i programy wzmacniające bezpieczeństwo, samodzielność oraz możliwość pozostawania mieszkańców w środowisku lokalnym.

W 2023 roku istotną formą wsparcia był Program „Opieka Wytchnieniowa", którego celem było czasowe odciążenie członków rodzin i opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Wsparciem objęto 12 osób, w tym 10 osób dorosłych i 2 dzieci, a usługi realizowano w ramach pobytu dziennego, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością. Program umożliwiał opiekunom odpoczynek, regenerację oraz załatwienie niezbędnych spraw osobistych.

W kolejnych latach zakres usług był rozwijany. W 2024 roku kontynuowano działania w obszarze opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych oraz wsparcia środowiskowego, a także realizowano projekt „Nie-sami-dzielni" i Program „Korpus Wsparcia Seniorów". W ramach działań środowiskowych podejmowano również próby rozwijania usług sąsiedzkich, jednak ich formalizacja napotykała ograniczone zainteresowanie mieszkańców.

W 2025 roku system wsparcia został dodatkowo poszerzony o usługi asystencji osobistej osoby z niepełnosprawnością oraz Program „Opieka 75+". Program „Opieka 75+" miał na celu

zwiększenie dostępności usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. W jego ramach usługami opiekuńczymi objęto 6 osób, a specjalistycznymi usługami opiekuńczymi 2 osoby. Kontynuowano również Program „Korpus Wsparcia Seniorów", obejmujący m.in. opiekę na odległość, z której skorzystały 103 osoby.

Uzupełnieniem działań były formy wsparcia skierowane do seniorów, takie jak Klub Senior+, Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny oraz akcja „Koperta Życia". Klub Senior+ pełnił funkcję miejsca aktywizacji, integracji i przeciwdziałania osamotnieniu osób starszych. Strzelecki Telefon dla Seniora i Rodziny zapewniał mieszkańcom możliwość uzyskania informacji i wsparcia, natomiast „Koperta Życia" zwiększała bezpieczeństwo osób starszych i przewlekle chorych poprzez gromadzenie najważniejszych informacji medycznych przydatnych w sytuacjach nagłych.

Zakres realizowanych działań wskazuje, że wsparcie osób starszych, niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami w Gminie Strzelce Opolskie ma charakter wielowymiarowy. Obejmuje bezpośrednią pomoc opiekuńczą, czasowe odciążenie opiekunów, rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo seniorów oraz działania aktywizujące i integracyjne. Szczególne znaczenie ma rozwijanie usług środowiskowych, które pozwalają ograniczać ryzyko izolacji społecznej i opóźniać konieczność korzystania z całodobowych form opieki.

W badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy Strzelce Opolskie zapytano o najważniejsze problemy społeczne dotyczące osób starszych. Respondenci zdecydowanie najczęściej wskazywali problemy zdrowotne (65,3%) oraz samotność i izolację społeczną (61,3%), co potwierdza potrzebę rozwijania zarówno usług zdrowotnych i opiekuńczych, jak i działań integracyjnych oraz środowiskowych skierowanych do seniorów.

Istotnym problemem, wskazywanym przez 32% respondentów, był również niewystarczający zakres usług opiekuńczych. Z kolei 23,3% ankietowanych zwróciło uwagę na ograniczoną zdolność osób starszych do samoobsługi, a 20,7% na niską aktywność i zaangażowanie społeczne seniorów. Mniejsza część respondentów wskazywała także na brak zagospodarowania czasu wolnego (13,3%) oraz brak miejsc spotkań dla osób starszych (12,7%).

Wyniki badania pokazują, że wyzwania związane ze starzeniem się społeczeństwa dotyczą nie tylko kwestii zdrowotnych i opiekuńczych, ale również potrzeby przeciwdziałania osamotnieniu oraz wspierania aktywności społecznej seniorów. Wskazuje to na potrzebę dalszego rozwoju usług środowiskowych, oferty aktywizacyjnej oraz działań integrujących osoby starsze z lokalną społecznością.

Tabela 25. Problemy osób starszych według ankietowanych w Gminie Strzelce Opolskie

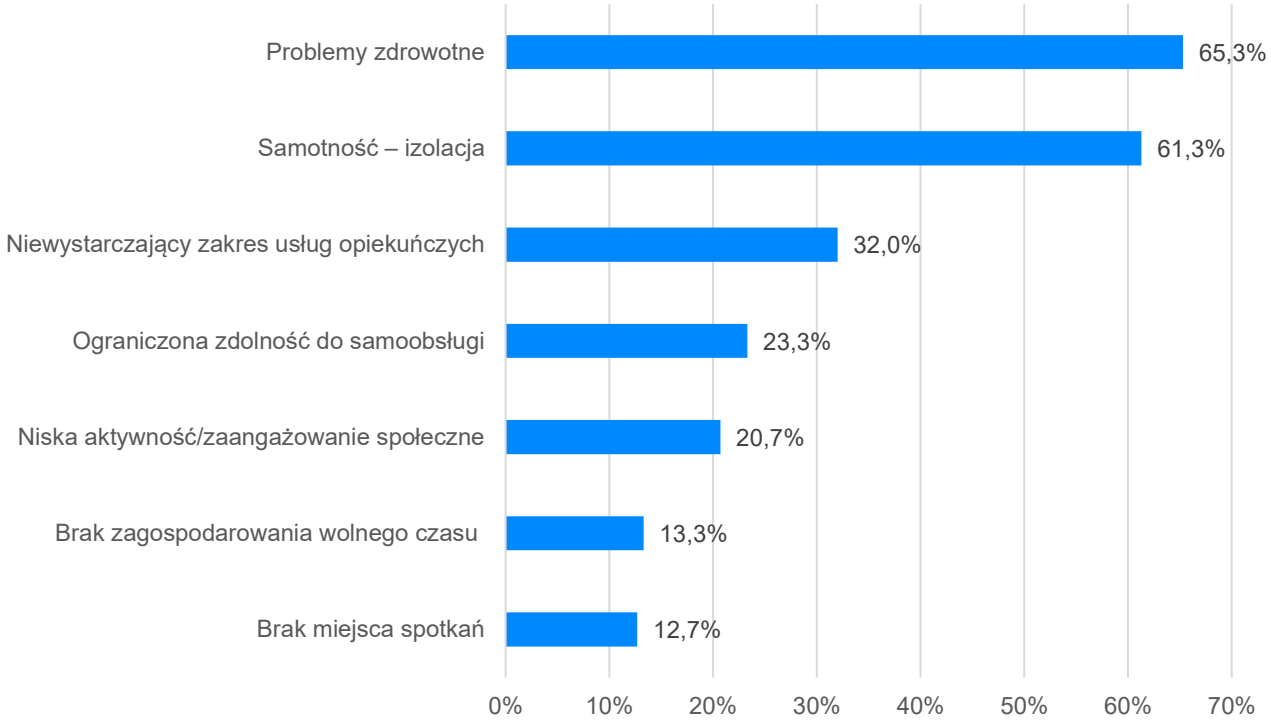

Źródło: opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych.

2.3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE OBJĘTYM STRATEGIĄ

Prognozy demograficzne Głównego Urzędu Statystycznego dla Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031 wskazują na stopniowe pogłębianie się niekorzystnych zmian w strukturze ludności, które będą miały istotne znaczenie dla lokalnej polityki społecznej. Na podstawie danych GUS zidentyfikowano poniższe kluczowe trendy:

- liczba ludności ogółem zmniejszy się z 29 023 do 28 948 osób, tj. o 75 osób, czyli o około 0,3%,
- liczba dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat spadnie z 4 829 do 4 615 osób, tj. o 214 osób, czyli o około 4,4%,
- liczba dzieci w wieku 0-14 lat zmniejszy się z 3 922 do 3 674 osób, tj. o 248 osób, czyli o około 6,3%,
- liczba osób starszych w wieku 60+/65+ wzrośnie z 7 354 do 7 712 osób, tj. o 358 osób, czyli o około 4,9%,
- szczególnie wyraźny będzie wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej - z 1 332 do 1 738 osób, tj. o 406 osób, czyli o około 30,5%,
- liczba osób w wieku produkcyjnym 18-59/64 lata zmniejszy się z 16 840 do 16 621 osób, tj. o 219 osób, czyli o około 1,3%,

- liczba młodszych dorosłych w wieku 18-44 lata spadnie z 9 276 do 8 744 osób, tj. o 532 osoby, czyli o około 5,7%,
- liczba starszych osób w wieku produkcyjnym 45-59/64 lata wzrośnie z 7 564 do 7 877 osób, tj. o 313 osób, czyli o około 4,1%.

Powyższe dane wskazują przede wszystkim na dalszy spadek liczby dzieci, młodzieży i młodszych dorosłych przy jednoczesnym wzroście liczby osób starszych, w tym szczególnie osób w wieku 80 lat i więcej. Oznacza to postępujące starzenie się społeczności lokalnej, wzrost udziału starszych roczników wśród osób w wieku produkcyjnym oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, zdrowotne, środowiskowe i wsparcie osób niesamodzielnych. Należy przy tym podkreślić, że już obecnie liczba ludności Gminy Strzelce Opolskie jest niższa niż wartości wskazywane w prognozie dla kolejnych lat, co dodatkowo wzmacnia diagnozę niekorzystnych tendencji demograficznych i pokazuje potrzebę stałego monitorowania sytuacji oraz dostosowywania lokalnej polityki społecznej do pogłębiających się zmian w strukturze mieszkańców.

Tabela 26. Prognoza ludności w Gminie Strzelce Opolskie na lata 2027-2031

Wiek	2027	2028	2029	2030	2031
Ogółem	29 023	29 050	29 020	28 987	28 948
0-17	4 829	4 803	4 766	4 712	4 615
18-59/64	16 840	16 805	16 734	16 662	16 621
18-44	9 276	9 125	8 970	8 829	8 744
45-59/64	7 564	7 680	7 764	7 833	7 877
60+/65+	7 354	7 442	7 520	7 613	7 712
0-14	3 922	3 868	3 842	3 762	3 674
15-64	18 682	18 660	18 557	18 532	18 486
65+	6 419	6 522	6 621	6 693	6 788
80+	1 332	1 428	1 526	1 635	1 738

Źródło: https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognozaludnosci/prognoza ludnosci-na-lata-2023-2060,11,1.html

Ogólna tendencja demograficzna

Prognoza ludności dla Gminy Strzelce Opolskie wskazuje, że w najbliższych latach największym wyzwaniem nie będzie sam spadek liczby mieszkańców ogółem, lecz zmiana struktury wiekowej społeczności lokalnej. Dane pokazują stopniowe zmniejszanie się udziału dzieci, młodzieży i młodszych dorosłych, przy jednoczesnym wzroście liczby osób starszych, zwłaszcza w najstarszych grupach wieku. Oznacza to pogłębianie się procesu starzenia się społeczeństwa, który będzie wpływał na potrzeby w zakresie pomocy społecznej, ochrony zdrowia, usług opiekuńczych, edukacji oraz lokalnego rynku pracy.

Spadek liczby dzieci i młodzieży

Malejąca liczba dzieci i młodzieży będzie miała znaczenie przede wszystkim dla systemu edukacji i organizacji usług kierowanych do najmłodszych mieszkańców. W kolejnych latach może to oznaczać:

- stopniowe zmniejszanie zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach i szkołach,
- potrzebę bieżącego monitorowania liczebności oddziałów i dostosowywania organizacji pracy placówek oświatowych,
- konieczność utrzymania dostępności edukacji zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich,
- możliwość większej indywidualizacji nauczania oraz wzmacniania wsparcia psychologiczno-pedagogicznego,
- potrzebę rozwijania oferty zajęć wspierających dzieci i młodzież, szczególnie w kontekście problemów emocjonalnych, wychowawczych i społecznych.

Zmiany w strukturze osób w wieku produkcyjnym

W grupie osób w wieku produkcyjnym prognozowane zmiany nie oznaczają gwałtownego spadku liczebności, ale wskazują na przesunięcie struktury w kierunku starszych roczników. Zmniejszać się będzie liczba młodszych dorosłych, natomiast rosnąć będzie liczba osób w starszej części wieku produkcyjnego. Może to skutkować:

- ograniczeniem napływu młodszych pracowników na lokalny rynek pracy,
- większym znaczeniem działań wspierających aktywność zawodową osób po 45. roku życia,
- potrzebą rozwijania działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i dostosowywaniem kompetencji do potrzeb rynku pracy,
- koniecznością tworzenia warunków sprzyjających pozostawaniu młodych rodzin w Gminie,
- wzrostem znaczenia polityki mieszkaniowej, dostępności usług publicznych i jakości życia jako czynników ograniczających odpływ mieszkańców.

Wzrost znaczenia polityki senioralnej

Największe konsekwencje społeczne będzie miał wzrost liczby osób starszych, szczególnie mieszkańców w wieku 80 lat i więcej. Ta grupa częściej wymaga wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, pomocy opiekuńczej, rehabilitacyjnej, zdrowotnej oraz środowiskowej. W związku z tym w kolejnych latach szczególnego znaczenia nabiorą:

- rozwój usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- teleopieka i inne rozwiązania zwiększające bezpieczeństwo osób starszych,
- dzienne formy wsparcia i aktywizacji seniorów,

- wsparcie opiekunów nieformalnych, w tym rodzin sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi,
- przeciwdziałanie samotności i izolacji społecznej seniorów,
- dostosowanie przestrzeni publicznej i mieszkań do potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

Wnioski dla lokalnej polityki społecznej

Prognozowane zmiany demograficzne wskazują, że lokalna polityka społeczna Gminy Strzelce Opolskie powinna w coraz większym stopniu koncentrować się na rozwoju usług środowiskowych, opiekuńczych i zdrowotnych, przy jednoczesnym utrzymaniu działań wspierających rodziny, dzieci i młodzież. Istotne będzie równoległe wzmacnianie polityki senioralnej, przeciwdziałanie izolacji osób starszych, wspieranie opiekunów rodzinnych oraz tworzenie warunków sprzyjających pozostawaniu młodych mieszkańców w Gminie. Długofalowym wyzwaniem stanie się zachowanie równowagi pomiędzy malejącą liczbą młodszych mieszkańców a rosnącymi potrzebami osób starszych i niesamodzielnych.

2.4. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana w jednostkach administracji publicznej jako narzędzie analizy strategicznej. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie. Podczas analizy danych, dokonano podziału zebranych informacji na cztery grupy:

- **S (ang. strengths)** – mocne strony: wszystko to, co stanowi atut, przewagę, zaletę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **W (ang. weaknesses)** – słabe strony: wszystko to, co stanowi słabość, barierę, wadę, na które bezpośredni wpływ ma gmina;
- **O (ang. opportunities)** – szanse: wszystko to, co stwarza szansę korzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy,

- T (ang. threats) – zagrożenia: wszystko to, co stwarza warunki dla niekorzystnej zmiany, których występowanie jest uwarunkowane czynnikami leżącymi poza możliwościami bezpośredniego wpływu gminy.

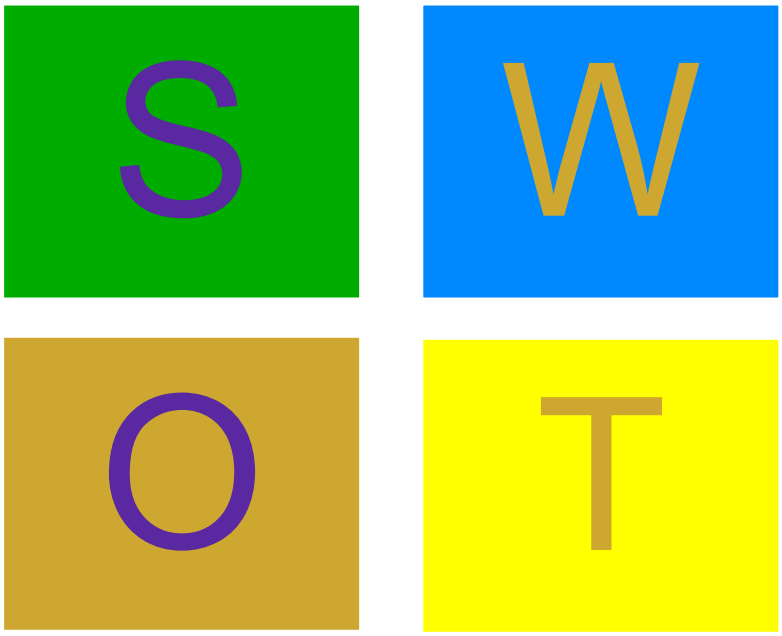

S - mocne strony	W - słabe strony
Rozbudowany zakres działalności OPS, obejmujący świadczenia, pracę socjalną, usługi opiekuńcze, wsparcie rodzin, seniorów i osób z niepełnosprawnościami. Aktywne pozyskiwanie i realizowanie projektów społecznych, szczególnie skierowanych do osób starszych, chorych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami. Funkcjonowanie Środowiskowego Domu Samopomocy, zapewniającego dzienne wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnościami. Dostępność mieszkań treningowych, wspomaganych i mieszkań „Za życiem", stanowiących ważny element wsparcia osób wymagających pomocy w usamodzielnianiu. Funkcjonowanie Klubu Senior+, Strzeleckiego Telefonu dla Seniora i Rodziny oraz działań zwiększających bezpieczeństwo osób starszych. Dobra dostępność edukacji, opieki przedszkolnej i żłobkowej oraz szeroka oferta zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży. Rozbudowana infrastruktura kulturalna, sportowa i rekreacyjna, sprzyjająca integracji mieszkańców i aktywnemu spędzaniu czasu.	Rosnąca skala potrzeb opiekuńczych, zdrowotnych i rehabilitacyjnych mieszkańców przy ograniczonych zasobach usług dziennych i środowiskowych. Brak dziennego domu pobytu i centrum opiekuńczo-mieszkalnego dla osób starszych oraz niesamodzielnych. Ograniczona dostępność usług rehabilitacyjnych finansowanych ze środków publicznych oraz niewystarczająca skala wsparcia rehabilitacyjnego świadczonego lokalnie. Niedostosowanie budynku OPS do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz ograniczenia lokalowe utrudniające rozwój kadry i usług. Brak możliwości przekształcenia OPS w Centrum Usług Społecznych bez wcześniejszego dostosowania infrastruktury. Ograniczona dostępność transportu publicznego z części sołectw, utrudniająca korzystanie z usług zdrowotnych, społecznych i aktywizacyjnych. Niewystarczający rozwój formalnych usług sąsiedzkich i wolontariatu, mimo istnienia nieformalnej pomocy w środowisku lokalnym. Wzrost liczby osób bezrobotnych w 2025 roku oraz utrzymywanie się grupy

Aktywna współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz rosnąca skala realizacji zadań publicznych przez NGO. Korzystne położenie Gminy w układzie drogowym i dostęp do Opola oraz Gliwic jako ważnych ośrodków usługowych i rynku pracy. Rozwijanie lokalnej polityki mieszkaniowej, w tym udział w SIM, budowa nowych mieszkań oraz remonty zasobu komunalnego.	mieszkańców oddalonych od otwartego rynku pracy. Problemy dzieci i młodzieży związane z cyberprzemocą, hejtem, nadmiernym korzystaniem z internetu, gier i urządzeń cyfrowych. Utrzymujące się wysokie zapotrzebowanie na mieszkania wspomagane, treningowe, komunalne i socjalne.
O - szanse	**T - zagrożenia**
Możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój usług społecznych, senioralnych, opiekuńczych, mieszkaniowych i zwiększanie dostępności. Utworzenie Centrum Usług Społecznych po dostosowaniu infrastruktury OPS do wymogów dostępności. Rozwój dziennego domu pobytu i centrum opiekuńczo-mieszkalnego jako odpowiedzi na potrzeby osób starszych i niesamodzielnych. Planowane uruchomienie gminnego Centrum Integracji Społecznej, wspierającego osoby oddalone od rynku pracy. Rozwój programów profilaktyki zdrowotnej, szczególnie w zakresie rehabilitacji, okulistyki i chorób reumatologicznych. Wykorzystanie potencjału aktywnych	Dalsze starzenie się społeczeństwa, w tym szybki wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej. Rosnące koszty pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz zwiększające się obciążenie budżetu Gminy. Odpływ młodszych mieszkańców i spadek liczby dzieci, młodzieży oraz młodszych dorosłych. Pogłębianie się samotności i izolacji osób starszych, szczególnie mieszkających samotnie lub w budynkach niedostosowanych do ich potrzeb. Niewystarczająca dostępność specjalistów, rehabilitacji i świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych. Trudności w pozyskaniu i utrzymaniu wykwalifikowanej kadry pomocy społecznej, opieki, rehabilitacji i usług specjalistycznych.

seniorów, pełnomocnika ds. seniorów oraz organizacji lokalnych do rozwijania wolontariatu i pomocy środowiskowej. Dalszy rozwój mieszkalnictwa komunalnego, wspomaganego i społecznego, w tym w ramach SIM oraz adaptacji istniejącego zasobu. Wykorzystanie szkół, kultury i sportu jako narzędzi profilaktyki społecznej, przeciwdziałania izolacji oraz wzmacniania więzi lokalnych. Rozwój teleopieki, usług opiekuńczych, opieki wytchnieniowej i asystencji osobistej jako form wsparcia osób zależnych w miejscu zamieszkania. Wzmacnianie współpracy OPS, szkół, Policji, ochrony zdrowia, NGO i instytucji powiatowych w diagnozowaniu i rozwiązywaniu problemów społecznych.	Ograniczenia finansowe Gminy oraz konkurencja o środki zewnętrzne mogą spowalniać rozwój nowych usług społecznych. Utrzymywanie się problemów rodzinnych, opiekuńczo-wychowawczych, uzależnień i przemocy domowej. Narastanie problemów cyfrowych wśród dzieci i młodzieży, w tym cyberprzemocy, hej tu i uzależnień behawioralnych. Wykluczenie transportowe części mieszkańców sołectw może ograniczać ich dostęp do usług, aktywności społecznej i pomocy instytucjonalnej.

CZĘŚĆ PROGRAMOWA

MISJA:

Tworzenie dostępnego, zintegrowanego i odpowiadającego na potrzeby mieszkańców systemu wsparcia społecznego, który wzmacnia samodzielność, bezpieczeństwo i aktywność osób oraz rodzin w Gminie Strzelce Opolskie.

Cel główny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031:

Celem głównym Strategii jest rozwój spójnego, dostępnego i trwałego systemu polityki społecznej w Gminie Strzelce Opolskie, który odpowiada na zmieniające się potrzeby mieszkańców, w szczególności osób starszych, niesamodzielnych, z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Część strategiczna Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie została opracowana w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej, analizę SWOT, prognozę zmian demograficznych, wyniki badania ankietowego oraz informacje pozyskane w toku prac nad dokumentem. Przyjęta struktura celów strategicznych, celów operacyjnych oraz kierunków działań umożliwia planowanie, wdrażanie i monitorowanie lokalnej polityki społecznej w sposób odpowiadający rzeczywistym potrzebom mieszkańców.

Strategia uwzględnia zarówno zadania realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, jak i działania prowadzone przez inne jednostki organizacyjne Gminy, instytucje powiatowe, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, instytucje kultury, podmioty ochrony zdrowia oraz partnerów lokalnych. Szczególne znaczenie przypisano rozwojowi usług środowiskowych, wsparciu rodzin, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, wzmacnianiu aktywności mieszkańców oraz dostosowywaniu systemu pomocy społecznej do zmian demograficznych, w szczególności starzenia się społeczności lokalnej.

Celami strategicznymi są:

Cel strategiczny I: Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna Gminy Strzelce Opolskie

Cel strategiczny II: Wzmocnione rodziny, bezpieczne dzieci i młodzież oraz skuteczna profilaktyka problemów społecznych

Cel strategiczny III: Rozwinięte i zintegrowane usługi społeczne odpowiadające na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami

Do każdego celu strategicznego przyporządkowane zostały cele operacyjne, a do nich kierunki działań, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki realizacji. Zadania będą realizowane przede wszystkim przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego, jednostki organizacyjne Gminy, placówki oświatowe, Strzelecki Ośrodek Kultury, Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Gminny Zarząd Mienia Komunalnego, Klub Senior+, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz inne podmioty działające na rzecz mieszkańców. Realizacja celów będzie prowadzona również we współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym, placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, parafiami, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, sołectwami, lokalnymi liderami, wolontariuszami oraz innymi partnerami społecznymi.

Cel strategiczny 1: Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna Gminy Strzelce Opolskie

Gmina Strzelce Opolskie posiada znaczący potencjał społeczny, instytucjonalny, jak i organizacyjny, wynikający m.in. z funkcjonowania rozwiniętej sieci instytucji kultury, placówek oświatowych, organizacji pozarządowych, świetlic wiejskich i dzielnicowych, jednostek OSP oraz lokalnych liderów. Diagnoza wskazuje jednak na potrzebę dalszego wzmacniania więzi społecznych, aktywności mieszkańców oraz działań przeciwdziałających izolacji osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami i mieszkańców terenów wiejskich.

Szczególne znaczenie ma rozwijanie aktywności lokalnej, wolontariatu, współpracy międzypokoleniowej oraz inicjatyw środowiskowych, które mogą uzupełniać działania instytucjonalne. Ważnym wyzwaniem pozostaje także włączanie w życie społeczne osób mniej mobilnych, niesamodzielnych oraz mieszkańców, którzy ze względu na ograniczony transport publiczny lub stan zdrowia mają utrudniony dostęp do usług, wydarzeń i miejsc aktywności.

Cel operacyjny 1.1: Wzmacnianie aktywności społecznej, obywatelskiej oraz międzypokoleniowej mieszkańców

Kierunki działań:

- wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych, obywatelskich i sąsiedzkich realizowanych przez mieszkańców, sołectwa, organizacje pozarządowe, OSP, KGW, kluby seniora i grupy nieformalne,
- rozwijanie działań integracyjnych i międzypokoleniowych, w tym spotkań, warsztatów, wydarzeń lokalnych, pikników, zajęć tematycznych i przedsięwzięć kulturalnych,
- wzmacnianie roli świetlic wiejskich i dzielnicowych jako miejsc integracji, aktywności i budowania więzi społecznych,
- wspieranie aktywności seniorów sprawnych i samodzielnych w działaniach na rzecz osób starszych, samotnych i mniej mobilnych,
- rozwijanie wolontariatu lokalnego, w tym wolontariatu senioralnego, młodzieżowego i sąsiedzkiego,

- ☞ prowadzenie działań informacyjnych i animacyjnych zachęcających mieszkańców do udziału w życiu społecznym Gminy,
- ☞ współpraca z organizacjami pozarządowymi i lokalnymi liderami w diagnozowaniu potrzeb mieszkańców oraz planowaniu działań społecznych.

Oczekiwane rezultaty:

- → wzrost zaangażowania mieszkańców w działania lokalne,
- → zwiększenie liczby inicjatyw społecznych i międzypokoleniowych,
- → wzmocnienie więzi sąsiedzkich i lokalnych,
- → ograniczenie izolacji społecznej osób starszych i samotnych,
- → większe wykorzystanie potencjału świetlic, organizacji społecznych i lokalnych liderów.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych,
- → liczba wydarzeń integracyjnych i międzypokoleniowych,
- → liczba osób uczestniczących w działaniach społecznych,
- → liczba organizacji i grup nieformalnych zaangażowanych w realizację działań,
- → liczba działań wolontariackich lub sąsiedzkich.

Cel operacyjny 1.2: Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem

Kierunki działań:

- ☞ rozwijanie działań aktywizujących osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby po dłuższej przerwie w zatrudnieniu oraz klientów pomocy społecznej oddalonych od rynku pracy,
- ☞ współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców, poradnictwa, szkoleń i kierowania do dostępnych form wsparcia,
- ☞ podjęcie działań na rzecz uruchomienia i rozwoju Centrum Integracji Społecznej lub innych form reintegracji społeczno-zawodowej,

- ☞ wspieranie organizacji prac społecznie użytecznych, robót publicznych, staży i innych form aktywizacji osób mających trudności z wejściem na otwarty rynek pracy,
- ☞ rozwijanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, instytucjami i organizacjami w zakresie tworzenia możliwości aktywizacji osób zagrożonych wykluczeniem,
- ☞ promowanie ekonomii społecznej jako narzędzia reintegracji osób znajdujących się
  w trudnej sytuacji życiowej,
- ☞ prowadzenie działań motywacyjnych i środowiskowych wzmacniających samodzielność mieszkańców korzystających z pomocy społecznej.

Oczekiwane rezultaty:

- → zwiększenie dostępności działań aktywizacyjnych dla osób oddalonych od rynku pracy,
- → poprawa samodzielności społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem,
- → rozwój lokalnych form reintegracji społeczno-zawodowej,
- → ograniczenie długotrwałej zależności od świadczeń pomocy społecznej,
- → zwiększenie współpracy instytucji lokalnych w obszarze aktywizacji.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba osób objętych działaniami aktywizacyjnymi,
- → liczba osób skierowanych do PUP, CIS lub innych form reintegracji,
- → liczba zrealizowanych działań we współpracy z PUP i partnerami lokalnymi,
- → liczba osób uczestniczących w pracach społecznie użytecznych lub innych formach aktywizacji,
- → liczba podjętych inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej.

Cel operacyjny 1.3: Poprawa dostępności uczestnictwa społecznego mieszkańców terenów wiejskich i osób o ograniczonej mobilności

Kierunki działań:

- ☞ diagnozowanie barier w dostępie mieszkańców sołectw do usług społecznych, zdrowotnych, kulturalnych i aktywizacyjnych,

- ☞ podejmowanie działań na rzecz poprawy mobilności mieszkańców, szczególnie osób starszych, z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych,
- ☞ rozwijanie rozwiązań transportowych wspierających dostęp do usług społecznych, rehabilitacji, opieki zdrowotnej i aktywności senioralnej,
- ☞ wykorzystywanie gminnego transportu oraz pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami na potrzeby działań społecznych,
- ☞ rozwijanie działań środowiskowych realizowanych bliżej miejsca zamieszkania mieszkańców, w tym w świetlicach, sołectwach i lokalnych punktach aktywności,
- ☞ wspieranie inicjatyw umożliwiających udział osób mniej mobilnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych i integracyjnych,
- ☞ współpraca z sołtysami i organizacjami lokalnymi w identyfikowaniu osób zagrożonych izolacją.

Oczekiwane rezultaty:

- → poprawa dostępności działań społecznych dla mieszkańców terenów wiejskich,
- → ograniczenie izolacji osób starszych i mniej mobilnych,
- → większy udział mieszkańców sołectw w życiu społecznym Gminy,
- → lepsze rozpoznanie lokalnych potrzeb transportowych i społecznych,
- → zwiększenie liczby działań realizowanych poza centrum miasta.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba działań społecznych realizowanych w sołectwach,
- → liczba osób z terenów wiejskich objętych działaniami aktywizacyjnymi,
- → liczba działań wspierających mobilność mieszkańców,
- → liczba osób korzystających z transportu wspierającego dostęp do usług,
- → liczba zdiagnozowanych potrzeb w zakresie dostępności usług.

Cel strategiczny 2: Wzmocnione rodziny, bezpieczne dzieci i młodzież oraz skuteczna profilaktyka problemów społecznych

Rodzina pozostaje podstawowym środowiskiem rozwoju, opieki i bezpieczeństwa dzieci oraz młodzieży. Diagnoza wskazuje, że w Gminie Strzelce Opolskie funkcjonuje

rozbudowany system wsparcia rodzin, obejmujący pracę socjalną, asystenturę rodziny, świadczenia, dodatki mieszkaniowe, działania osłonowe oraz współpracę z placówkami oświatowymi i innymi instytucjami. Jednocześnie wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, przemoc domowa oraz zagrożenia związane z cyberprzemocą i nadmiernym korzystaniem z internetu wskazują na konieczność dalszego wzmacniania działań profilaktycznych i środowiskowych.

Szczególnego znaczenia nabiera rozwój wsparcia psychologicznego, pedagogicznego, poradnictwa rodzinnego, działań profilaktycznych oraz współpracy instytucji pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodzinami. Ważne jest również tworzenie warunków do bezpiecznego rozwoju młodego pokolenia, zarówno poprzez edukację, zajęcia dodatkowe i aktywność kulturalną, jak i poprzez przeciwdziałanie przemocy, uzależnieniom oraz izolacji społecznej.

Cel operacyjny 2.1: Wzmacnianie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Kierunki działań:

- kontynuacja i rozwój pracy socjalnej z rodzinami przeżywającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze, bytowe, zdrowotne i społeczne,
- zapewnienie dostępu do wsparcia asystenta rodziny oraz dostosowywanie skali asystentury do rosnących potrzeb mieszkańców,
- organizowanie poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i socjalnego,
- prowadzenie warsztatów i działań edukacyjnych dla rodziców w zakresie wychowania, komunikacji, rozwiązywania konfliktów i wzmacniania kompetencji opiekuńczych,
- rozwijanie współpracy OPS, szkół, przedszkoli, poradni, kuratorów, Policji i organizacji społecznych w zakresie wczesnego rozpoznawania kryzysów rodzinnych,
- wspieranie rodzin w dostępie do świadczeń, dodatków mieszkaniowych, pomocy żywnościowej, pomocy osłonowej i innych instrumentów stabilizujących sytuację gospodarstw domowych,

- ☞ podejmowanie działań ograniczających ryzyko umieszczania dzieci w pieczy zastępczej poprzez wczesną interwencję i pracę środowiskową.

Oczekiwane rezultaty:

- → poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem,
- → zwiększenie dostępności poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego,
- → wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców,
- → ograniczenie pogłębiania się kryzysów rodzinnych,
- → lepsza koordynacja działań instytucji pracujących z rodzinami.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- → liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny,
- → liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem,
- → liczba udzielonych porad specjalistycznych,
- → liczba działań edukacyjnych i warsztatowych dla rodziców,
- → liczba rodzin objętych wsparciem interdyscyplinarnym.

Cel operacyjny 2.2: Przeciwdziałanie przemocy domowej, uzależnieniom oraz kryzysom rodzinnym

Kierunki działań:

- ☞ kontynuacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych
  w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej,
- ☞ wzmacnianie współpracy OPS, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sądu, GKRPA i organizacji społecznych w zakresie reagowania na przemoc i kryzysy rodzinne,
- ☞ prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przemocy domowej, możliwości uzyskania pomocy oraz procedury „Niebieskie Karty",
- ☞ zapewnienie dostępu do Punktu konsultacyjno-informacyjnego oraz poradnictwa psychologicznego, terapeutycznego i prawnego,
- ☞ realizacja działań profilaktycznych dotyczących alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, cyberprzemocy i nadmiernego korzystania z internetu,

- ☞ prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach, świetlicach i instytucjach kultury,
- ☞ wspieranie osób uzależnionych, współuzależnionych oraz rodzin dotkniętych problemem uzależnień,
- ☞ podnoszenie kompetencji kadry instytucji pomocowych, oświatowych oraz społecznych
  w zakresie rozpoznawania przemocy, uzależnień i zagrożeń cyfrowych.

Oczekiwane rezultaty:

- → zwiększenie skuteczności reagowania na przemoc domową,
- → poprawa dostępności pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej,
- → wzrost świadomości mieszkańców w zakresie przemocy i uzależnień,
- → ograniczenie ryzykownych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- → lepsza współpraca instytucji zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy i uzależnieniom.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty",
- → liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty",
- → liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych,
- → liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i terapeutycznego,
- → liczba działań profilaktycznych w szkołach i środowisku lokalnym,
- → liczba osób objętych wsparciem w obszarze uzależnień.

Cel operacyjny 2.3: Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu

Kierunki działań:

- ☞ rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych, edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i rozwijających kompetencje przyszłości,
- ☞ kontynuacja działań wspierających uczniów w trudnościach edukacyjnych, emocjonalnych i adaptacyjnych,

- ☞ wzmacnianie dostępu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach i placówkach oświatowych,
- ☞ organizowanie działań profilaktycznych dotyczących cyberprzemocy, hejtu, uzależnień behawioralnych, bezpieczeństwa cyfrowego i relacji rówieśniczych,
- ☞ wspieranie dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji poprzez dożywianie, pomoc materialną, stypendia, wypoczynek i działania wyrównujące szanse,
- ☞ rozwijanie współpracy szkół, OPS, Strzeleckiego Ośrodka Kultury, biblioteki, organizacji pozarządowych i klubów sportowych,
- ☞ wspieranie aktywności społecznej młodzieży, wolontariatu, inicjatyw uczniowskich
  i działań na rzecz lokalnej wspólnoty,
- ☞ utrzymanie dostępności edukacji i dowozu uczniów, w tym uczniów z niepełnosprawnościami.

Oczekiwane rezultaty:

- → zwiększenie dostępności wsparcia dla dzieci i młodzieży,
- → poprawa bezpieczeństwa emocjonalnego i społecznego uczniów,
- → ograniczenie ryzyka wykluczenia dzieci z rodzin w trudniejszej sytuacji,
- → wzrost aktywności społecznej młodzieży,
- → lepsza współpraca instytucji działających na rzecz dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem edukacyjnym, psychologicznym lub społecznym,
- → liczba działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- → liczba uczniów korzystających ze stypendiów i innych form wsparcia,
- → liczba zajęć pozalekcyjnych, warsztatów i wydarzeń dla dzieci i młodzieży,
- → liczba dzieci objętych dożywianiem lub pomocą materialną,
- → liczba uczniów objętych dowozem do szkół.

Cel strategiczny 3: Rozwinięte i zintegrowane usługi społeczne odpowiadające na potrzeby osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami

Najważniejszym wyzwaniem społecznym Gminy Strzelce Opolskie w kolejnych latach będzie postępujące starzenie się mieszkańców, wzrost liczby osób w wieku 80 lat i więcej oraz rosnące zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze, rehabilitacyjne, zdrowotne i środowiskowe. Diagnoza wskazuje również na znaczenie wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób przewlekle chorych, niesamodzielnych oraz ich rodzin i opiekunów.

Gmina dysponuje istotnymi zasobami, takimi jak OPS, Klub Senior+, Środowiskowy Dom Samopomocy, mieszkania treningowe i wspomagane, programy opiekuńcze, teleopieka, usługi rehabilitacyjne realizowane przez OPS oraz współpraca z instytucjami powiatowymi i organizacjami społecznymi. Jednocześnie widoczne są potrzeby dalszego rozwoju dziennych form wsparcia, usług środowiskowych, asystenckich, opieki wytchnieniowej, dostępności architektonicznej i transportowej oraz lepszej koordynacji usług. W tym kontekście istotnym kierunkiem pozostaje dążenie do utworzenia Centrum Usług Społecznych, rozwoju dziennego domu pobytu, centrum opiekuńczo-mieszkalnego oraz poprawy warunków lokalowych OPS.

Cel operacyjny 3.1: Rozwój usług środowiskowych, opiekuńczych i zdrowotnych dla osób starszych, niesamodzielnych i przewlekle chorych

Kierunki działań:

- rozwijanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania,
- kontynuacja i rozwój programów wspierających osoby starsze i niesamodzielne, takich jak „Korpus Wsparcia Seniorów", „Opieka 75+", „Opieka wytchnieniowa" oraz inne programy rządowe i zewnętrzne,
- rozwijanie teleopieki i innych rozwiązań zwiększających bezpieczeństwo osób starszych pozostających w miejscu zamieszkania,
- rozwijanie działań rehabilitacyjnych i wspierających powrót do sprawności, szczególnie po hospitalizacji, udarach i nagłych zdarzeniach zdrowotnych,
- podejmowanie działań na rzecz utworzenia dziennego domu pobytu lub innych dziennych form wsparcia dla osób starszych i niesamodzielnych,

- ☞ rozwijanie Klubu Senior+ oraz podejmowanie działań na rzecz rozszerzenia jego oferty lub utworzenia filii,
- ☞ wspieranie rodzin i opiekunów nieformalnych poprzez poradnictwo, szkolenia, grupy wsparcia i działania odciążające,
- ☞ rozwijanie lokalnej oferty profilaktyki zdrowotnej, szczególnie w obszarach wskazywanych przez mieszkańców, takich jak rehabilitacja, okulistyka i choroby reumatologiczne,
- ☞ współpraca z placówkami ochrony zdrowia, organizacjami społecznymi i instytucjami powiatowymi w zakresie wsparcia osób starszych i przewlekle chorych.

Oczekiwane rezultaty:

- → zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i środowiskowych,
- → poprawa bezpieczeństwa i samodzielności osób starszych,
- → ograniczenie konieczności korzystania z całodobowych form opieki,
- → zmniejszenie obciążenia rodzin sprawujących opiekę nad osobami zależnymi,
- → rozwój profilaktyki zdrowotnej i rehabilitacji,
- → przeciwdziałanie samotności i izolacji seniorów.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba osób korzystających z usług opiekuńczych,
- → liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych,
- → liczba osób objętych teleopieką,
- → liczba osób korzystających z programów senioralnych i opiekuńczych,
- → liczba osób korzystających z rehabilitacji lub działań profilaktycznych,
- → liczba uczestników Klubu Senior+,
- → liczba opiekunów objętych wsparciem.

Cel operacyjny 3.2: Wsparcie osób z niepełnosprawnościami, zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin

Kierunki działań:

- ☞ kontynuacja i rozwój usług asystencji osobistej osoby z niepełnosprawnością,
- ☞ wspieranie osób z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu, mobilności, aktywności społecznej i dostępie do usług,
- ☞ rozwijanie współpracy ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Strzelcach Opolskich jako ważnym zasobem wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnościami,
- ☞ wspieranie rodzin i opiekunów osób z niepełnosprawnościami poprzez poradnictwo, informację, działania odciążające i wsparcie środowiskowe,
- ☞ rozwijanie dostępu do sprzętu rehabilitacyjnego i pomocniczego, w tym poprzez współpracę z PCPR, PFRON, Caritas i innymi podmiotami,
- ☞ podejmowanie działań na rzecz rozwoju wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego lub uporządkowania istniejących form wypożyczania sprzętu,
- ☞ wspieranie dzieci z niepełnosprawnościami i szczególnymi potrzebami edukacyjnymi w placówkach oświatowych,
- ☞ podejmowanie działań na rzecz utworzenia centrum opiekuńczo-mieszkalnego lub innych form wsparcia mieszkaniowego i opiekuńczego dla osób wymagających pomocy w codziennym funkcjonowaniu,
- ☞ prowadzenie działań integracyjnych przeciwdziałających izolacji osób z niepełnosprawnościami.

Oczekiwane rezultaty:

- → poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin,
- → zwiększenie samodzielności osób wymagających wsparcia,
- → lepszy dostęp do usług asystenckich, rehabilitacyjnych i środowiskowych,
- → wzmocnienie rodzin i opiekunów osób zależnych,
- → zwiększenie uczestnictwa osób z niepełnosprawnościami w życiu społecznym,
- → rozwój lokalnych form wsparcia mieszkaniowego i opiekuńczego.

Wskaźniki realizacji:

- → liczba osób korzystających z usług asystencji osobistej,
- → liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem środowiskowym,

→ liczba rodzin i opiekunów objętych poradnictwem lub wsparciem,

→ liczba osób korzystających ze ŚDS,

→ liczba osób korzystających ze sprzętu rehabilitacyjnego lub pomocniczego,

→ liczba działań integracyjnych skierowanych do osób z niepełnosprawnościami.

Cel operacyjny 3.3: Rozwój mieszkalnictwa wspierającego, komunalnego oraz działań przeciwdziałających wykluczeniu mieszkaniowemu

Kierunki działań:

- ☞ utrzymanie i rozwijanie zasobu mieszkań treningowych, wspomaganych oraz mieszkań funkcjonujących w ramach programu „Za życiem",
- ☞ wspieranie osób korzystających z mieszkań wspomaganych i treningowych w procesie usamodzielniania,
- ☞ racjonalne wykorzystanie mieszkań wspomaganych powstałych w ramach projektu „Solidarni z Ukrainą" po zakończeniu okresu trwałości projektu,
- ☞ współpraca OPS, GZMK i innych jednostek w zakresie identyfikowania potrzeb mieszkaniowych osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem,
- ☞ wspieranie działań Gminy na rzecz zwiększania zasobu mieszkań komunalnych i poprawy stanu technicznego istniejących lokali,
- ☞ uwzględnianie potrzeb osób starszych, samotnych, z niepełnosprawnościami i rodzin
  w kryzysie w lokalnej polityce mieszkaniowej,
- ☞ wspieranie rozwoju inwestycji mieszkaniowych realizowanych m.in. w ramach SIM oraz budowy nowych budynków komunalnych,
- ☞ rozwijanie działań zapobiegających bezdomności, zadłużeniu mieszkaniowemu i utracie lokalu.

Oczekiwane rezultaty:

→ zwiększenie bezpieczeństwa mieszkaniowego osób zagrożonych wykluczeniem,

→ lepsze wykorzystanie zasobu mieszkań wspierających,

→ poprawa warunków usamodzielniania osób wymagających wsparcia,

→ ograniczenie ryzyka bezdomności i kryzysów mieszkaniowych,

→ rozwój zasobu mieszkaniowego odpowiadającego na potrzeby społeczne Gminy.

Wskaźniki realizacji:

→ liczba mieszkań treningowych i wspomaganych,

→ liczba osób korzystających z mieszkań treningowych i wspomaganych,

→ liczba osób objętych wsparciem w usamodzielnianiu,

→ liczba działań zapobiegających bezdomności,

→ liczba rodzin objętych wsparciem mieszkaniowym,

→ liczba nowych lub wyremontowanych lokali przeznaczonych na cele społeczne.

Cel operacyjny 3.4: Poprawa dostępności instytucji, usług i koordynacji lokalnego systemu wsparcia

Kierunki działań:

- ☞ podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności architektonicznej budynku OPS,
  w tym dostosowania go do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- ☞ przygotowanie organizacyjne i infrastrukturalne do ewentualnego przekształcenia OPS w Centrum Usług Społecznych, w tym poprawa dostępności budynku, analiza potrzeb mieszkańców oraz rozwój usług wykraczających poza system świadczeń pieniężnych,
- ☞ pozyskiwanie środków zewnętrznych na modernizację, remont i dostosowanie infrastruktury społecznej,
- ☞ rozwijanie współpracy między OPS, Urzędem Miejskim, ŚDS, GZMK, szkołami, placówkami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi i instytucjami powiatowymi,
- ☞ usprawnianie przepływu informacji o dostępnych formach pomocy i usługach społecznych,
- ☞ rozwijanie e-usług, zdalnych form kontaktu i wsparcia informacyjnego dla mieszkańców,
- ☞ wspieranie mieszkańców w korzystaniu z usług cyfrowych, wypełnianiu wniosków oraz dostępie do informacji publicznej i świadczeń,
- ☞ systematyczne podnoszenie kwalifikacji kadry OPS i instytucji współpracujących,

☞ monitorowanie potrzeb społecznych oraz dostosowywanie oferty wsparcia do zmieniającej się sytuacji demograficznej i społecznej Gminy.

Oczekiwane rezultaty:

→ poprawa dostępności OPS i innych usług publicznych dla osób z niepełnosprawnościami,

→ lepsza koordynacja lokalnego systemu wsparcia,

→ zwiększenie skuteczności działań pomocowych,

→ poprawa jakości obsługi mieszkańców,

→ większa dostępność informacji o usługach i świadczeniach,

→ wzmocnienie kompetencji kadry realizującej zadania społeczne.

Wskaźniki realizacji:

→ liczba działań poprawiających dostępność architektoniczną i organizacyjną,

→ liczba pozyskanych projektów lub źródeł finansowania na rozwój usług społecznych,

→ liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach,

→ liczba działań koordynacyjnych i spotkań międzyinstytucjonalnych,

→ liczba mieszkańców korzystających z e-usług lub wsparcia informacyjnego,

→ liczba działań monitorujących potrzeby społeczne mieszkańców.

3.3. FINANSOWANIE I REALIZACJA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie będzie procesem wieloletnim, uzależnionym zarówno od możliwości finansowych Gminy, jak i od dostępności środków zewnętrznych oraz zaangażowania instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, partnerów społecznych i mieszkańców. Zakres oraz tempo wdrażania poszczególnych działań będą każdorazowo dostosowywane do aktualnych potrzeb społecznych, możliwości organizacyjnych jednostek realizujących oraz środków zabezpieczanych w budżecie Gminy i planach finansowych jednostek organizacyjnych.

Konkretny czas realizacji danego celu będzie uzależniony od:

- możliwości zabezpieczenia środków własnych w budżecie Gminy Strzelce Opolskie,
- możliwości pozyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, w tym programów rządowych, funduszy krajowych oraz środków Unii Europejskiej,

- stopnia przygotowania organizacyjnego i kadrowego instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań,
- poziomu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Urzędem Miejskim, jednostkami organizacyjnymi Gminy, instytucjami powiatowymi, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami lokalnymi,
- zmieniającej się skali potrzeb społecznych, w szczególności w obszarze wsparcia osób starszych, niesamodzielnych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin w kryzysie oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przewiduje się następujące źródła finansowania celów i kierunków działań zawartych w Strategii:

- środki własne Gminy Strzelce Opolskie,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań własnych i zleconych,
- środki funduszy celowych, w tym m.in. Funduszu Pracy, Funduszu Pomocy, Funduszu Solidarnościowego oraz środków PFRON,
- środki pochodzące z programów rządowych, w szczególności dotyczących usług społecznych, wsparcia seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin, przeciwdziałania przemocy domowej, profilaktyki uzależnień oraz aktywizacji społeczno-zawodowej,
- środki Unii Europejskiej, w tym Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz innych instrumentów finansowania dostępnych w perspektywie 2021-2027 i kolejnych,
- środki organizacji pozarządowych i partnerów społecznych realizujących zadania publiczne we współpracy z Gminą,
- darowizny, środki prywatne, środki podmiotów ekonomii społecznej oraz inne środki zewnętrzne możliwe do pozyskania na realizację działań społecznych.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za koordynację realizacji Strategii będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich. Realizacja poszczególnych działań będzie jednak wymagała współpracy z innymi komórkami Urzędu Miejskiego, jednostkami organizacyjnymi Gminy, placówkami oświatowymi, instytucjami kultury, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Środowiskowym Domem Samopomocy, Gminnym Zarządem Mienia Komunalnego, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Komendą Powiatową Policji, podmiotami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi, parafiami, grupami nieformalnymi oraz lokalnymi liderami.

W latach 2023-2025 wykonanie budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich utrzymywało się na poziomie od 26,17 mln zł w 2023 roku do 27,95 mln zł w 2025 roku. W 2023 roku wykonanie wyniosło 26 166 255,88 zł, w 2024 roku 26 932 949,42 zł, natomiast w 2025 roku 27 947 867,51 zł. Dane te wskazują na stopniowy wzrost

nakładów na zadania realizowane przez OPS, wynikający zarówno z rosnących kosztów świadczeń i usług, jak i zwiększającego się znaczenia działań środowiskowych, opiekuńczych i specjalistycznych.

Tabela 27. Orientacyjna prognoza finansowania działań społecznych w okresie realizacji Strategii (2027-2031)

Źródło / zakres finansowania	Średnie roczne wykonanie w latach 2023-2025	Szacunkowa wartość w okresie 5 lat
Zadania własne OPS finansowane ze środków budżetu Gminy	13 154 683,60 zł	ok. 65,8 mln zł
Zadania własne finansowane z dotacji i środków zewnętrznych	3 172 109,96 zł	ok. 15,9 mln zł
Zadania zlecone finansowane z dotacji budżetu państwa	10 688 897,38 zł	ok. 53,4 mln zł
Razem	27 015 690,94 zł	ok. 135,1 mln zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich za lata 2023-2025.

Wskazane wartości mają charakter orientacyjny i zostały oszacowane na podstawie średniego rocznego wykonania wydatków w latach 2023-2025, przemnożonego przez pięcioletni okres realizacji Strategii. Prognoza nie uwzględnia dodatkowej waloryzacji inflacyjnej ani automatycznego wzrostu kosztów usług społecznych. Należy jednak zakładać, że rzeczywiste wydatki w latach 2027-2031 mogą być wyższe, szczególnie ze względu na rosnące koszty usług opiekuńczych, wzrost zapotrzebowania na wsparcie osób starszych i niesamodzielnych, rozwój usług środowiskowych oraz możliwość realizacji nowych projektów finansowanych ze środków zewnętrznych. Konkretne kwoty będą każdorazowo określane w budżetach rocznych Gminy oraz planach finansowych OPS, z uwzględnieniem dostępnych źródeł finansowania i bieżących priorytetów lokalnej polityki społecznej.

Należy również podkreślić, że powyższa prognoza została oparta na dotychczasowym poziomie wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej i obejmuje przede wszystkim bieżącą realizację zadań społecznych, świadczeń, usług i programów. Nie uwzględnia natomiast potencjalnych dużych inwestycji infrastrukturalnych, takich jak dostosowanie budynku OPS do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, przekształcenie OPS w Centrum Usług Społecznych, utworzenie dziennego domu pobytu, centrum opiekuńczo-mieszkalnego czy rozwój infrastruktury mieszkaniowej. Tego rodzaju przedsięwzięcia będą wymagały odrębnych decyzji finansowych oraz pozyskania dodatkowych środków zewnętrznych.

W perspektywie obowiązywania Strategii szczególnego znaczenia nabierze aktywne pozyskiwanie środków na rozwój usług społecznych, opiekuńczych i środowiskowych. Wynika to bezpośrednio

z diagnozy sytuacji społecznej Gminy Strzelce Opolskie, w której wskazano na postępujące starzenie się społeczności lokalnej, rosnące potrzeby osób starszych i niesamodzielnych, konieczność wsparcia opiekunów rodzinnych, potrzebę rozwoju usług dla osób z niepełnosprawnościami oraz potrzebę dalszego wzmacniania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Realizacja Strategii będzie następować poprzez:

- coroczne zabezpieczanie środków w budżecie Gminy i planach finansowych jednostek,
- realizację programów gminnych, rządowych i projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych,
- rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami ekonomii społecznej,
- wykorzystywanie istniejących zasobów instytucjonalnych Gminy, w tym OPS, Klubu Senior+, Środowiskowego Domu Samopomocy, mieszkań treningowych i wspomaganych oraz punktów wsparcia specjalistycznego,
- wzmacnianie współpracy z instytucjami powiatowymi i regionalnymi,
- monitorowanie skali potrzeb społecznych oraz dostosowywanie zakresu działań do zmieniającej się sytuacji demograficznej, społecznej i finansowej.

Realizacja działań przewidzianych w Strategii będzie miała charakter etapowy. W pierwszej kolejności kontynuowane będą zadania już realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej i partnerów lokalnych, w tym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, wsparcie rodzin, asystentura rodziny, działania na rzecz osób starszych, przeciwdziałanie przemocy domowej, profilaktyka uzależnień, pomoc osobom bezdomnym, wsparcie mieszkaniowe oraz działania aktywizujące. Równolegle podejmowane będą działania rozwojowe, ukierunkowane na zwiększanie dostępności usług, rozwój wolontariatu i pomocy sąsiedzkiej, wzmacnianie dziennych form wsparcia oraz poprawę dostępności instytucji publicznych dla osób z niepełnosprawnościami.

W przypadku pojawienia się możliwości pozyskania środków zewnętrznych, Gmina będzie mogła rozszerzać zakres działań o przedsięwzięcia inwestycyjne i organizacyjne, w szczególności związane z rozwojem Centrum Usług Społecznych, usług środowiskowych, opieki wytchnieniowej, teleopieki, asystencji osobistej, wsparcia opiekunów rodzinnych oraz infrastruktury dla osób starszych i niesamodzielnych.

Skuteczność realizacji Strategii będzie zależała nie tylko od wysokości dostępnych środków finansowych, ale również od jakości współpracy pomiędzy instytucjami oraz zdolności do elastycznego reagowania na zmieniające się potrzeby mieszkańców. Dlatego

finansowanie Strategii powinno być traktowane jako proces ciągły, łączący środki własne Gminy, środki zewnętrzne oraz potencjał organizacyjny i społeczny lokalnych partnerów.

3.4. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzelce Opolskie na lata 2027-2031 stanowi dokument określający cele, kierunki działań oraz sposób prowadzenia lokalnej polityki społecznej w okresie jej obowiązywania. Ze względu na zmieniające się uwarunkowania demograficzne, społeczne, finansowe i organizacyjne, dokument ten wymaga systematycznego monitorowania oraz okresowej oceny efektów podejmowanych działań. Szczególne znaczenie ma to w kontekście postępującego starzenia się społeczności lokalnej, rosnących potrzeb w zakresie usług opiekuńczych i środowiskowych, konieczności wsparcia rodzin w kryzysie oraz potrzeby przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Koordynację wdrażania Strategii będzie sprawował Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich, zgodnie z art. 110 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Realizacja Strategii będzie odbywać się przy współpracy Urzędu Miejskiego w Strzelcach Opolskich, jednostek organizacyjnych Gminy, placówek oświatowych, instytucji kultury, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego, Środowiskowego Domu Samopomocy, Gminnego Zarządu Mienia Komunalnego, organizacji pozarządowych, instytucji powiatowych oraz innych partnerów działających na rzecz mieszkańców.

Monitoring realizacji Strategii umożliwi:

- obserwację stopnia zaawansowania realizacji celów strategicznych, celów operacyjnych
  i kierunków działań,
- bieżącą identyfikację problemów i barier pojawiających się podczas wdrażania działań,
- ocenę zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań,
- weryfikację zgodności realizowanych działań z potrzebami mieszkańców Gminy,
- ocenę efektywności wykorzystania środków przeznaczonych na realizację działań społecznych,
- kontrolę postępu prac w zakresie rozwoju usług społecznych, wsparcia rodzin, przeciwdziałania wykluczeniu oraz poprawy dostępności wsparcia dla osób starszych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami.

Głównym przedmiotem monitorowania będą działania wskazane w części strategicznej dokumentu, przyporządkowane do celów operacyjnych. Monitorowanie będzie prowadzone z wykorzystaniem wskaźników realizacji określonych w rozdziale 3.2. dla poszczególnych celów operacyjnych. Wskaźniki te będą pozwalały ocenić zarówno skalę podejmowanych działań, jak i ich wpływ na poprawę sytuacji mieszkańców.

Monitoring będzie opierał się przede wszystkim na danych gromadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich oraz inne jednostki i instytucje zaangażowane w realizację Strategii. Wykorzystywane będą m.in. dane ze sprawozdań OPS, raportów i informacji jednostek organizacyjnych Gminy, danych GUS, Powiatowego Urzędu Pracy, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Policji, placówek oświatowych, instytucji ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz wyników badań i konsultacji społecznych prowadzonych wśród mieszkańców.

Efekty realizacji Strategii będą mogły być opisywane w corocznym Raporcie o stanie Gminy, który zgodnie z art. 28aa ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym obejmuje podsumowanie działalności Burmistrza w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów, strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Uwzględnianie informacji o realizacji Strategii w Raporcie o stanie Gminy pozwoli na bieżące informowanie Rady Miejskiej, mieszkańców oraz partnerów lokalnych o postępach we wdrażaniu działań społecznych.

System monitorowania będzie pełnił funkcję kontrolną, informacyjną i zarządczą. Pozwoli nie tylko sprawdzać, czy działania są realizowane zgodnie z założeniami, ale również wskazywać, które obszary wymagają wzmocnienia, korekty lub dodatkowego finansowania. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do działań zależnych od środków zewnętrznych, takich jak rozwój usług opiekuńczych, utworzenie dziennych form wsparcia, przekształcenie OPS w Centrum Usług Społecznych, rozwój asystencji osobistej, teleopieki czy poprawa dostępności budynków publicznych.

Ewaluacja Strategii będzie polegała na ocenie stopnia osiągnięcia przyjętych celów oraz skuteczności zaplanowanych kierunków działań. Obejmie analizę zgromadzonych danych, interpretację wartości wskaźników oraz ocenę, czy realizowane działania odpowiadały na najważniejsze problemy społeczne zidentyfikowane w diagnozie. Ewaluacja pozwoli również określić, które działania przyniosły oczekiwane efekty, które wymagają kontynuacji, a które powinny zostać zmodyfikowane.

W procesie ewaluacji szczególna uwaga zostanie zwrócona na:

- dostępność i jakość usług społecznych, opiekuńczych i środowiskowych,
- skuteczność wsparcia rodzin, dzieci i młodzieży,
- efekty działań na rzecz osób starszych, samotnych, niesamodzielnych i z niepełnosprawnościami,

- skuteczność przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnieniom i problemom wychowawczym,
- poziom aktywności społecznej mieszkańców i współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- efektywność wykorzystania zasobów instytucjonalnych oraz środków finansowych,
- stopień dostosowania lokalnej polityki społecznej do zmian demograficznych i społecznych.

Wskaźniki realizacji działań, czyli mierzalne zmienne podlegające obserwacji i ocenie, zostały wskazane przy poszczególnych celach operacyjnych. Ich analiza pozwoli określić, czy działania są realizowane w zakładanym zakresie oraz czy przyczyniają się do osiągania celów Strategii.
W przypadku niezrealizowania wartości wskaźników lub wystąpienia trudności we wdrażaniu działań, ewaluacja powinna wskazać przyczyny problemów oraz możliwe sposoby ich rozwiązania.

Zakłada się prowadzenie bieżącego monitoringu realizacji Strategii oraz dokonanie oceny końcowej po zakończeniu okresu jej obowiązywania. W ramach końcowej ewaluacji Strategii przygotowane zostanie podsumowanie zawierające informacje o stopniu realizacji celów, osiągniętych rezultatach, wykorzystanych środkach finansowych oraz najważniejszych wnioskach dla kolejnego okresu planowania strategicznego. Ewaluacja końcowa pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy przyjęte cele i kierunki działań były trafnie zaplanowane, czy odpowiadały na rzeczywiste potrzeby mieszkańców oraz jakie obszary powinny zostać rozwinięte w kolejnych dokumentach strategicznych Gminy Strzelce Opolskie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzelcach Opolskich

ul. Krakowska 16,
47-100 Strzelce Opolskie
e-mail: info@opsstrzelce.pl

Dokument powstał przy wsparciu ekspertów z Wielkopolskiej Akademii Nauki i Rozwoju z Poznania, w składzie:

Joanna Michałowska – kierownik zespołu,

Tomasz Michałowicz – recenzent projektu,

Marcin Najewski – kierownik projektu.

ul. Grochowska 35
60-277 Poznań